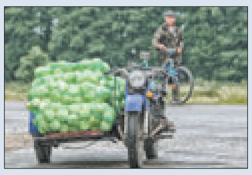

СЕЗОН НАРЫХТОВАК МС

ФОРУМ РЭГІЁНАЎ — ПЛАНЫ НА ТЫДЗЕНЬ МС

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

5 КАСТРЫЧНІКА 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 192 (28808)

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ +TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Дзмітрый КРУТОЙ, міністр эканомікі:

«У рамках падрыхтоўкі новай рэдакцыі Нацыянальнай стратэгіі ўстойлівага развіцця да 2035 года мы павінны разумець, што ў сучасным свеце эканамічная абстаноўка мяняецца настолькі хутка, што пры распрацоўцы прагнозных дакументаў на каротка- і сярэднетэрміновую перспектыву цяжка ўлічваць задачы на доўгатэрміновы перыяд. Пры фарміраванні новай канцэпцыі НСУР перш за ўсё неабходна прыняць да ўвагі два асноўныя трэнды: інфарматызацыю і глабалізацыю. Мы павінны выразна ўяўляць месца Беларусі ў гэтых трэндах. Акрамя таго, трэба ўлічваць планаемы ў іншых прагнозных дакументах рост ВУП, які будзе забяспечвацца за кошт не столькі буйных прамысловых айчынных вытворчасцяў, колькі за кошт росту рынку сферы паслуг, малога і сярэдняга бізнесу».

ГАСПАДЫНЯ ХЛЕБНАГА ДОМА

Ірына НІКІШОВА — гаспадыня музея хлеба, які знаходзіцца ў вёсцы Бацвінава Чачэрскага раёна. У гэтым шматзначным слове — гаспадыня — крыецца і тое, што Ірына Міхайлаўна яшчэ і выдатны майстар па выпечцы хлебабулачных вырабаў. Гэтаму рамяству яе, работніка культуры, навучыла маці. Амаль кожны дзень яна замешвае муку, робіць цеста, накладвае яго ў формы, ставіць у жар. Гэтую магічную працэдуру бачаць і экскурсіі, і выпадковыя турысты, і школьнікі, і, вядома, аднавяскоўцы.

Музей дзейнічае ўжо дзесяць гадоў. Ён узнік у рамках праекта мясцовай ініцыятывы, падтрыманай Праграмай развіцця ААН. Часта пытаюць у гаспадыні, чаму ў яе атрымліваюцца такія смачныя і прыгожыя булкі-пірагі, на што Ірына прыгадвае гісторыю: «Калі адкрывалі наш музей, я выпекла хлябок, які быў падобны на сонейка. З таго часу, як прыкмета, пірагі атрымліваюцца на славу».

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КОРАТКА

- **Беларусь стане арганізатарам Сусветнай шахматнай алімпіяды ў 2022 годзе.**
- Актывісты БРСМ Мінска правялі «Дыялог пакаленняў» з ветэранамі камсамола.

- **Фільм «Хрусталь» рэжысёра Дар'і Жук у Беларусі ўбачылі больш за 18 тыс. гледачоў.**
- Сельскагаспадарчыя кірмашы пройдуць 6—7 кастрычніка каля Палаца спорту і «Чыжоўка-Арэны» ў Мінску.

ISSN 1990 - 763X

Падзея

Свой электрасамакат, суперкандэнсатар і яшчэ 158 навуковых распрацовак

Усё гэта прадставяць наведвальнікам XXIII Беларускага энергетычнага і экалагічнага форуму, які пройдзе 8—12 кастрычніка ў Мінску

Сёлета ў ім прымуць удзел больш за 300 арганізацый з 16 краін свету, паведаміла намеснік міністра энергетыкі Вольга Прудніка на прэс-канферэнцыі ў БелТА.

Штогод гэты высокі сход становіцца ўнікальным месцам сустрэч энергетыкаў і эколагаў нашай краіны і замежжа, спрыяючы тым самым пашырэнню супрацоўніцтва, абмену перадавымі распрацоўкамі і праектамі. Мэта форуму — прадставіць сучаснае абсталяванне і тэхналогіі для вытворчасці і размеркавання электрычнай і цеплавой энергіі, аўтаматызаваныя сістэмы, энерга- і рэсурсазберагальныя тэхналогіі, аказаць садзейнічанне інавацыйнаму развіццю паліўна-энергетычнага комплексу.

На 9 кастрычніка запланаваны кірмаш інавацыйных распрацовак у сферы энергетыкі. «Гэты кірмаш — пляцоўка для нашых распрацоўшчыкаў і патэнцыйных інвестараў, каб спланаваць магчымыя праекты і будучыя высокапрыбытковыя прадпрыемствы, таму што менавіта навукова-тэхналагічныя распрацоўкі дазваляюць стварыць прадукцыю з максімальнай дабаўленай вартасцю», — паведаміў **намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях Сяргей ШЧАРБАКОЎ.**

«Будзе прадстаўлены ўзор электрасамаката, які, у прынцыпе, гатовы да тыражавання», — адзначыў Сяргей Шчарбакоў. Усяго гасцям форуму пакажуць 158 навукова-тэхнічных распрацовак (Нацыянальнай акадэміі навук, Міністэрства адукацыі, Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, прыватных кампаній).

СТАР. 2

Размова па сутнасці

ДЗЕЦІ РАГВАЛОДАВЫХ УНУКАЎ

Адкуль паходзіць наша дзяржаўнасць?

На пытанне, якое пэўны час для некаторых заставалася спрэчным, нарэшце дадзены канчатковы адказ. Беларускім археолагам удалося даказаць, што беларуская дзяржаўнасць была запачаткаваная яшчэ ў IX—XIII стагоддзях, яе вытокам стала Полацкае княства. Гісторыкі, грамадскія дзеячы сабраліся, каб абмеркаваць гэту тэму за круглым сталом, арганізаваным РГА «Белая Русь» у прэс-цэнтры БелТА. Надзвычай цікава было пачуць ад вядомых даследчыкаў абгрунтаваныя доказы з гэтай нагоды.

Мадэратарам сустрэчы выступіў **старшыня «Белай Русі» Генадзь ДАВЫДЗЬКА,** ён адзначыў:

— Гісторыя Беларусі ў савецкай агульнаадукацыйнай школе не вылучалася як асобны прадмет, а разглядалася як састаўная частка вялікай дзяржавы. З гэтай прычыны ў свядомасці многіх беларускіх грамадзян гісторыя дзяржаўнасці бярэ пачатак пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Фота БелТА.

СТАР. 4

■ Падрабязнасці

«ЗА ТРЫ ГАДЫ РЭАЛЬНА ПАДНЯЦЬ ПРАДПРЫЕМСТВА НА ВЕЛЬМІ ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ»

Што дае Указ № 399 «Аб фінансавым аздараўленні сельскагаспадарчых арганізацый»?

Дакумент днямі падпісаў кіраўнік дзяржавы, пра што паведамлялі ў прэс-службе беларускага лідара. У гэтым матэрыяле мы растлумачым, якія галоўныя інструменты і механізмы аздараўлення атрымалі неплацежаздольныя арганізацыі. Акрамя таго, мы сабралі меркаванні людзей, якім трэба будзе непасрэдна працаваць з новым указам.

Такім чынам, галоўныя пастановы дакумента наступныя. Па-першае, у дачыненні да неплацежаздольных сельгасарганізацый не будзе праводзіцца працэдура банкруцтва, калі працэс ужо запушчаны, то ён спыняецца.

Па-другое, фінансавае аздараўленне неплацежаздольных сельгасарганізацый будзе ажыццяўляцца ў дасудовым парадку, у сувязі з чым старшыні райвыканкамаў атрымліваюць шырокія паўнамоцтвы.

Акрамя таго, найважнейшы момант заключаецца ў тым, што калі сельгасарганізацыя перадаецца ў арэнду або давернае кіраванне, то работнікі захоўваюць працоўныя адносіны на аснове ўмоў дагавораў. Гэта не датычыцца толькі кіраўніка, яго намеснікаў і галоўнага бухгалтара.

На думку **старшыні Бабруйскага раённага выканаўчага камітэта Паўла НАЙДЗЁНА,** гэта робіцца для падтрымкі работнікаў. «Я думаю, гэта своечасовы ўказ. Зараз той час, калі ўсе названыя прэферэнцыі для вяскоўцаў, работнікаў гэтых прадпрыемстваў — гэта гарантыя таго, што яны не застануцца без працы», — сказаў ён.

Таксама ва ўказе замацавана павелічэнне статутнага фонду гаспадарчага таварыства ў межах сумы запазычанасці, якая ўтварылася, з перадачай акцый (або доляй у статутным фондзе) ва ўласнасць крэдытора. **Антыкрызісны кіраўнік ААТ «Дварэцкі» Іван ГРЫЦКЕВІЧ** растлумачыў сэнс такога механізма:

«Я так разумею, калі, напрыклад, выпусціць дадатковыя акцыі на суму запазычанасці, то аўтаматычна гаспадарка не будзе банкрутам, таму што каэфіцыент нармалізуецца і запазычанасці як такой ужо не будзе, паколькі за яе выпусцілі акцыі, якія атрымаў крэдытор. Па сутнасці, доўгу няма, а крэдытор становіцца акцыянерам», — растлумачыў спецыяліст.

Ён дадаў, што гэта асабліва актуальна для тых гаспадарак, якія знаходзяцца ў банкруцтве, аднак маюць абаротныя сродкі. У такім выпадку крэдытор будзе ўпэўнены ў тым, што атрымае свае дывідэнды.

Яшчэ ў дакуменце існуе даволі незвычайная заахвочвальная мера: калі кіраўнік паспяхова выконвае бізнес-план, Прэзідэнт можа сваім рашэннем бязвыплатна перадаць яму акцыі арганізацыі ў колькасці не больш за 25 % плюс адна акцыя (доля ў памеры не больш за 25,01 % статутнага фонду).

З гэтай нагоды Іван Грыцкевіч падкрэсліў: тут гаворка ідзе не пра антыкрызіснага кіраўніка, а менавіта пра кіраўніка прадпрыемства. Тут жа ўзнікае пытанне: цяпер у некаторых прадпрыемствах, якія знаходзяцца ў працэдуры банкруцтва, проста няма дырэктара, а антыкрызісны кіраўнік не можа прэтэндаваць на акцыі. Хто тады ў выпадку поспеху атрымае ўзнагароду? Спецыяліст сказаў, што гэты аспект, напэўна, стане зразумелы пасля таго, як указ пачне рэальна працаваць.

Яшчэ адну асаблівасць указа адзначыў **першы намеснік старшыні — начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Ваўкавыскага раённага выканаўчага камітэта Дзмітрый ЗАХАРЧУК:**

«Даецца магчымасць кіраўніку прадпрыемства пачаць з чыстага ліста. Указам прадугледжана адтэрміноўка ўсіх плацяжоў на тры гады, а таксама растэрміноўка на пяць гадоў усіх наяўных даўгоў, якія былі да таго. Увогуле, усё даволі прывабна».

Дарэчы, пры гэтым працэнтная стаўка па крэдытах можа быць зніжана да 1,5 % гадавых.

На яго думку, дакумент — добры, але тут самае галоўнае пытанне заключаецца ў падборы кадраў. «Калі трапляе прадпрыемства пад дзеянне гэтага ўказа, то павінен прыйсці ўпэўнены і граматны чалавек, які разумее спецыфіку цяперашняй сітуацыі. Бо за тры гады рэальна падняць прадпрыемства на вельмі высокі ўзровень», — падзяліўся ўласным меркаваннем спецыяліст.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Свой электрасамакат, суперкандэнсатар і яшчэ 158 навуковых распрацовак

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сярод іх — фільтры для ачысткі сціснутых газаў ад цвёрдых часціц і аэразоляў на прадпрыемствах хімічнай і нафтагазавай прамысловасці, доследны ўзор суперкандэнсатараў на аснове графензмяшчальнага матэрыялу (гэтую разработку будуць прымяняць у электратранспарце), экспертная сістэма рэабілітацыі геалагічнага асяроддзя, забруджанага нафтапрадуктамі.

І зноў пра АЭС...

Адказваючы на пытанні журналістаў, Вольга Пруднікава закранула тэму будучых паставак электраэнергіі на знешнія рынкі. У цяперашні час фарміруецца агульны электраэнергетычны рынак у рамках ЕАЭС, дагавор аб стварэнні рынку павінен быць падпісаны да 1 ліпеня 2019 года. «Пасля ўводу атамнай станцыі мы павялічым магчымасці свайго экспартнага патэнцыялу — як у цэлым энергетычная галіна, так і суб'екты гаспадарання, якія па пэўных крытэрыях будуць мець магчымасць выхаду на агульны электраэнергетычны рынак саюза», — адзначыла яна.

Энергетык пацвердзіла, што першы энергаблок будзе ўведзены да канца 2019 года. «У цяперашні час будаўнічыя работы ідуць інтэнсіўным тэмпамі, задзейнічаны беларускія і расійскія арганізацыі», — удакладніла яна. Ідзе падрыхтоўка беларускай энергасістэмы да інтэграцыі ў яе БелАЭС.

Адказваючы на пытанне аб дыялогу з літоўскім бокам па будаўніцтве АЭС у Астраўцы, **першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Ія МАЛКІНА** адзначыла: «Нягледзячы на праблемныя пытанні, ёсць пэўнае разуменне на ўзроўні экспертнай супольнасці тых працэсаў, якія адбываюцца. Мы спадзяёмся, што будучая ў лютым 2019 года чарговая сесія Нарады бакоў Канвенцыі Эспа паставіць усё-такі кропку ў гэтым пытанні».

Фота БелТА.

На яе погляд, наша краіна сёння сканцэнтравана ў першую чаргу на выкананні рэкамендацый, якія былі дадзены абодвум бакам у рамках сесіі Нарады бакоў Канвенцыі Эспа ў 2014 годзе. Яны разглядаюцца ў якасці асноў для далейшага двухбаковага супрацоўніцтва. «У цэлым хацелася б адзначыць, што за 2017 год і першую палову 2018-га ў значнай ступені мы прасунуліся па тэматыцы інфармавання нашых еўрапейскіх калег, суседзяў аб тым працэсе, які адбываецца на пляцоўцы будаўніцтва БелАЭС», — адзначыла першы намеснік міністра.

Як вядома, наша краіна і Літва адмовіліся ад фармату двухбаковых перагавораў. Мы пераканаліся, што прыцягненне экспертаў з боку міжнародных кампетэнтных арганізацый з'яўляецца найбольш прагрэсіўным і прадукцыйным механізмам узаемадзеяння для пошуку прагрэсу.

Эксперты Беларусі і Літвы працягваюць сумесную працу па падрыхтоўцы праекта двухбаковага міжурадавага пагаднення па ажыццяўленні Канвенцыі Эспа. «Гэта двухбаковы міждзяржаўны дагавор, паім у нас ёсць пэўны прагрэс. Мы плануем да канца лістапада гэтага года правесці яшчэ адну сустрэчу, якая, як нам здаецца, дазволіць падысці да стадыі ўнутрыдзяржаўных працэдур узгаднення», — удакладніла Ія Малкіна.

Сяргей КУРКАЧ.

Вам адкажуць кампетэнтныя асобы

Традыцыйныя прамыя тэлефонныя лініі адбудуцца 6 кастрычніка ў аблвыканкамах і Мінгарвыканкаме. На пытанні жыхароў краіны з 9 да 12 гадзін адкажуць:

намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама Андрэй Анатолевіч КЛЕЦ. Тэл. 8 016 221-31-21;

намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Барыс Сяргеевіч ЯФРЭМАЎ. Тэл. 8 021 222-22-22;

намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Уладзімір Аляксандравіч ПРЫВАЛАЎ. Тэл. 8 023 233-12-37;

намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Алена Аляксандраўна БУБЕНЧЫК. Тэл. 8 015 273-56-44;

намеснік старшыні МАГІЛЁЎСКАГА аблвыканкама Віктар Уладзіміравіч НЕКРАШЭВІЧ. Тэл. 8 022 250-18-69;

старшыня МІНСКАГА аблсавета дэпутатаў Наталля Віктараўна ЯКУБІЦКАЯ. Тэл. 8 017 500-41-60;

старшыня МІНСКАГА гарсавета дэпутатаў Васіль Васілевіч ПАНАСЮК. Тэл. 8 017 222-44-44.

■ Камунальныя стасункі

КАМУ — ГОРАЧА, КАМУ — НЕ ВЕЛЬМІ

Гродзеншчына ўцяплілася амаль поўнасцю, Брэстчына пачала, а Гомельшчына пакуль не

Кансервуюцца фантаны і атракцыёны ў парках, стрыгуцца кусты і дрэвы, ацяпленне ўключана ва ўсіх сацыяльных аб'ектах, установах аховы здароўя і адукацыі рэгіёнаў Беларусі. Так краіна рыхтуецца да зімы. Толькі вось абаграваюць жыллё па-рознаму. Па звестках на ўчарашні дзень амаль поўнасцю дамы ацяплілі жыллёва-камунальныя службы Слуцка, Клецка, Смалявіч, Стоўбцаў і гаспадарка Мінскага раёна. Цяпло ў сталіцы прыйшло ўжо больш як у 70 % кватэр, у Магілёўскай вобласці — у 38 % жылля, у Мінскай — 32 %, Гродзенскай — 70 %, Віцебскай — 22 %, Брэсцкай — 4 %. А вось Гомельская вобласць дагэтуль не прыняла рашэнне аб пачатку ацяпляльнага сезона.

Пашпарты гатоўнасці, дровы і шчэпкі

У цэлым жыллёва-камунальныя аб'екты краіны гатовыя да асенне-зімовага ацяпляльнага сезона, расказалі спецыялісты. Падрыхтоўку камунальнікаў да яго па пэўных параметрах кантралявалі штодзённа і штомесячна. У выніку маніторынгу працы міністэрствам і іншымі ўпаўнаважанымі арганізацыямі выяўляліся негатыўныя факты падрыхтоўкі, аднак цяпер можна канстатаваць, што сёння работы па большасці паказчыкаў выкананы поўнасцю, заявіў **Генадзь АКСЦІЛОВІЧ, прэс-сакратар Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі:**

— Прынамсі, капітальны рамонт катлоў, прафілактычны рамонт абсталявання кацельных і цеплавых сетак, прафілактычны рамонт сістэм ацяплення, прафілактычны агляд цеплапунктаў выкананы на 100 %.

Па некаторых паказчыках камунальнікі перавысілі норму. Напрыклад, на 110 % адрамантавалі стыкі сценавых панэляў і на 102 % — дахі. Паліва да зімы таксама ёсць. Па словах прэс-сакратара міністэрства, поўнасцю назапашаны топачны мазут, падрыхтавана 1447 тысяч $м^3$ дроў і 516 тысяч $м^3$ шчэпак.

258 спажыўцоў цеплаэнергіі, якія абслугоўваюцца ЖКГ, атрымалі пашпарты гатоўнасці. 3501 пашпарт атрымалі і цеплакрыніцы, якія абслугоўваюцца камунальнікамі.

Абарона дрэў і пляцоўкі для снегу

Рыхтуюць да зімы не толькі аб'екты, але і расліны. Мяркуецца ўпарадкаваць каля 7000 гектараў тэрыторыі. Лістоту на вуліцах, бульварах і ў скверах прыбяруць поўнасцю. А ў лесапаркавых зонах падмятаецца адно прастора каля ўвахода, у месцах правядзення масавых мерапрыемстваў і пяціметровыя палосы ўздоўж сцежак. Астатняя лістота застаецца для захавання біяцэнозу.

Як добра пахаладае, мнагалетнія расліны прыкрыюць хваёвымі лапамі. А ў лістападзе ад негатыўнага ўплыву будуць абараняць дрэвы, што растуць уздоўж дарог, расказала **Анжаліка ПУЗАНКОВА, кіраўнік службы па добраўпарадкаванні і ўтрыманні аб'ектаў зялёнай гаспадаркі «Мінскзеленбуда».** Ствалы закрыюць спанбондам, а лункі — ахоўнай плёнкай. Дзе неабходна — паставяць шчыты, каб салявыя рэагенты не траплялі на расліны.

Як расказаў **Алег ЛУКАШЭНКА, намеснік генеральнага дырэктара па ўтрыманні аб'ектаў добраўпарадкавання прадпрыемства «Гаррамаўтадар Мінгарвыканкама»,** прадпрыемствам на зіму папярэдне неабходна 54,8 тысячы тон супрацьгалалёдных матэрыялаў.

У Гаррамаўтадары падрыхтавалі для гэтага пясочна-салявыя сумесі на аснове галіту і галіту маркі А. Таксама вызначылі дзесяць асноўных і рэзервовых пляцовак для часовага складавання снегу зімой. Пазбаўляцца ад яго будуць і на снегаплавільным пункце.

— 784 адзінкі спецыялізаванай тэхнікі для працы ўзімку будуць гатовыя да работы ўжо 10 кастрычніка, — запэўніў ён. — Для абароны насельніцтва і аператыўнага рэагавання на надзвычайныя сітуацыі, звязаныя з неспрыяльнымі ўмовамі надвор'я, дзейнічае спецыяльны план «Пурга».

Ірына СІДАРОК.

■ Абітурыент-2019

«РЭПЕТЫЦЫЯ» ЭКЗАМЕНУ: ПЛАТНАЯ І БЯСПЛАТНАЯ

У кастрычніку ў краіне стартуе першы этап рэпетыцыйнага тэсціравання

Пералік устаноў, дзе яно будзе праводзіцца па матэрыялах арганізатараў ЦТ, можна знайсці на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў (www.rikc.by). У многія навучальныя ўстановы запісацца на рэпетыцыйнае тэсціраванне цяпер можна не выходзячы з дома: на іх сайтах адкрыта анлайн-рэгістрацыя. Кошт удзелу ў рэпетыцыйным тэсціраванні складае сем рублёў за адзін прадмет.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Апрацоўка бланкаў адказаў удзельнікаў рэпетыцыйнага тэсціравання і разлік балаў будуць ажыццяўляцца па тэхналогіі ЦТ. Інфармацыю пра свае вынікі абітурыенты змогуць атрымаць на сайце РІКВ па асабістым кодзе ўдзельніка.

На рэпетыцыйнае тэсціраванне могуць трапіць не толькі абітурыенты, але і дзесяцікласнікі, і бацькі школьнікаў, і настаўнікі, і рэпетытары. Яны прыйдуць ва ўніверсітэцкую аўдыторыю, каб на ўласным вопыце пераканацца, ці так проста згуляць ва «ўгадайку» і метадам выпадковага выбару адказаў набраць прыстойную суму балаў. Бо адна справа — разважаць у тэорыі, і зусім іншая — прайсці ўвесь тэст ад «А» да «Я» за строга лімітаваны час.

Удзельнікам рэпетыцыйнага тэсціравання трэба мець на ўвазе, што працэдура яго правядзення нічым не адрозніваецца ад цэнтралізаванага. Задача арганізатараў у аўдыторыях — прытрымліваца ўсіх правілаў правядзення ЦТ, каб адразу настроіць абітурыентаў на сур'ёзны лад і змадэляваць рэальную псіхалагічную абстаноўку правядзення экзамену: прысутнасць мабільнікаў, дапаможнікаў і шпаргалак у экзаменацыйнай аўдыторыі катэгарычна не допускаецца. Арганізатарам дазваляецца кансультаваць удзельнікаў рэпетыцыі толькі па тэхналогіі работы над тэстам і па парадку запаўнення бланка, але ніякіх кансультацый па змесце тэстаў.

Бланачнае рэпетыцыйнае тэсціраванне таксама можна прайсці і непасрэдна ў Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў: тут яно праводзіцца кожны дзень, трэба толькі загадзя зарэгістравацца на яго на сайце інстытута анлайн.

Да пачатку ўступнай кампаніі абітурыенты змогуць праверыць свае веды некалькі разоў. Першы этап рэпетыцыйнага тэсціравання будзе доўжыцца да канца гэтага года. Другі этап пройдзе ў студзені — лютым. Трэці — у сакавіку — красавіку. Кожны раз варыянты, вынесеныя на «рэпетыцыю», будуць змяняцца.

Яшчэ адна магчымасць адпрацаваць тэхналогію экзамену — здаць **дыстанцыйнае тэсціраванне на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў.** Гэта можна зрабіць не выходзячы з дому. Дыстанцыйнае тэсціраванне праводзіцца бясплатна і на яго цягам года выносіцца толькі адзін варыянт тэстаў. Затое бясплатна прайсці дыстанцыйнае тэсціраванне дазваляецца па ўсіх 15 дысцыплінах ЦТ. І трэніравацца на ім можна будзе столькі разоў, колькі абітурыенту патрэбна.

Для набліжэння да рэальных умоў здачы ЦТ на сайце РІКВ падчас выканання тэста можна кіравацца часам, які адводзіцца на пэўны прадмет. Тыя, хто захоча проста адпрацаваць тэхналогію экзамену, змогуць не абмяжоўваць сябе часавымі рамкамі. Акрамя гэтага, электронны бланк адказу можна будзе раздрукаваць, запоўніць, а пасля занесці ўсе пазіцыі з папяровага носьбіту ў электронную версію.

Вынікі тэстаў абітурыенты атрымаюць адразу пасля іх выканання, не пакідаючы сайта РІКВ. У дадатак яны атрымаюць матэрыялы тэматычнага кансультавання, якія ўключаюць само заданне, яго рашэнне і (або) каментарый да яго, правільны адказ і спасылку на падручнік ці вучэбны дапаможнік з указаннем параграфа, у якім выкладзены гэты вучэбны матэрыял. Для набыцця навыкаў запаўнення бланка і недапушчэння тэхнічных памылак пры афармленні адказаў на ЦТ у раздзеле «Дыстанцыйнае рэпетыцыйнае тэсціраванне» прыведзены ўзоры бланка адказаў і відэаролік з падрабязнай інструкцыяй па яго запаўненні.

Пакуль што ў раздзеле «Дыстанцыйнае тэсціраванне» прадстаўлены варыянт, які здавалі абітурыенты бягучага года. Дарэчы, у Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў нам паведамілі, што з моманту запуску на сайце бясплатнага дыстанцыйнага тэсціравання ў ім паўдзельнічалі ўжо больш як 95 тысяч чалавек.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Time назваў верагодных лаўрэатаў Нобелеўскай прэміі міру — 2018

Амерыканскі часопіс Time склаў спіс верагодных кандыдатаў на атрыманне Нобелеўскай прэміі міру.

Галоўныя прэтэндэнтамі ў спісе Time значацца ўдзельнікі дыялогу вакол лёсу Карэі — лідар КНДР Кім Чэн Ын, прэзідэнт Паўднёвай Карэі Мун Чжэ Ін і прэзідэнт ЗША Дональд Трамп. Лідары Поўначы і Поўдня прыклалі намаганні да таго, каб спыніць ядзерную гонку на паўвостраве і ядзерныя выпрабаванні, якія праводзіліся КНДР, адзначае Time. Гэта робіць іх відавочнымі фаварытамі ў спісе кандыдатаў на Нобелеўскую прэмію. Услед за кіраўнікамі Паўночнай і Паўднёвай Карэі ідзе яшчэ адзін удзельнік міжкарэйскага дыялогу — прэзідэнт ЗША. Увесну Дональд Трамп дамогся першай у гісторыі сустрэчы лідараў Злучаных Штатаў і КНДР, якая прайшла ў Сінгапуры. Найбуйнейшая брытанская букмекерская кантора Ladbrokes ацэньвае шанцы Трампа на перамогу як 5 да 2, адзначае Time.

Мэр Нью-Ёрка паабяцаў спагнаць з Трампа ўсе недаплачаныя падаткі

Біл дэ Блазіо, які ўзначальвае гарадскую адміністрацыю Нью-Ёрка, заявіў, што прэзідэнт ЗША абвёў вакол пальца падатковыя органы краіны, абышоў рэгулятыўныя нормы і пазбег расследавання і суда, якіх заслугоўваў мноства разоў.

Улады Нью-Ёрка маюць намер спагнаць усе грошы, якія прэзідэнт ЗША Дональд Трамп мог недаплаціць, ухіляючыся ад падаткаў. З такой заявай выступіў учора мэр мегаполіса Біл дэ Блазіо.

«Для мяне зусім ясныя рэальныя наступствы таго, што было выяўлена, няхай гэта будзе магчымае парушэнне закона ці нешта яшчэ. У выпадку заканчэння тэрміну даўнасці ўсё роўна застаецца магчымасць суровых пакаранняў з боку [улад] штата і горада», — папярэдзіў Біл дэ Блазіо, які з'яўляецца адным з найбольш перакананых крытыкаў адміністрацыі прэзідэнта Трампа. «Горад Нью-Ёрк будзе дамагацца кампенсацыі ўсіх грошай, якія Дональд Трамп павінен насельніцтву Нью-Ёрка», — адзначыў дэ Блазіо.

Як сцвярджала The New York Times, Дональд Трамп атрымаў ад імперыі свайго бацькі ў галіне нерухомасці не менш як $413 млн за садзейнічанне ў недаплаце падаткаў.

У Пентагоне заявілі, што ЗША пачнуць выпрабоўваць гіпергукавую зброю раней чаканага тэрміну

Злучаныя Штаты актыўна працуюць над стварэннем гіпергукавога ўзбраення і пачнуць праводзіць яго выпрабаванні хутчэй, чым таго можна было чакаць. Пра гэта заявіў на сустрэчы з групай журналістаў першы намеснік міністра абароны ЗША Патрык Шанахан.

«Мы пачнём праводзіць запускі хутчэй і часцей, чым гэта маглі чакаць», — цытуе Шанахана тэлеканал CNBC.

Раней міністр абароны ЗША Джэймс Мэціс заявіў, што распрацоўка гіпергукавой зброі і сродкаў абароны ад яе сталі для Узброеных сіл ЗША на цяперашнім этапе галоўным прыярытэтам. Пры гэтым кіраўнік Стратэгічнага камандавання Узброеных сіл ЗША генерал Джон Хайт адзначаў, што Расія і Кітай апярэджваюць Злучаныя Штаты па шэрагу кірункаў распрацоўкі гіпергукавой зброі.

■ Надвор'е

ЗАМЕРЗЛІ? ЯШЧЭ ПАЦЯПЛЕЕ

Сіноптыкі абяцаюць: на выхадныя будзе да +22

Ужо сёння-заўтра надвор'е пачне паляпшацца і выхадныя пацешаць нас цяплом, паведамілі спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Цяплець пачне заўтра. Так, у суботу ў дзённы час на тэрыторыю краіны пачне паступаць цёплая паветраная маса з Заходняй Еўропы. Пры павышаным фоне атмасфернага ціску будзе ў асноўным без ападкаў, толькі ўначы па паўночным усходзе краіны адыходзячы франтальны падзел выкліча кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай у асобных раёнах магчымы слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 3—10 градусаў, удзень — 14—20 цяпла.

І ў нядзелю мы застанёмся пад уплывам цёплай вільготнай паветранай масы. Уначы будзе без ападкаў, а ўдзень у асобных раёнах магчымы кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 4 да плюс 10 градусаў. Удзень будзе ўжо 14—20 цяпла, а па поўдні краіны паветра прагрэецца да плюс 22 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных спецыялістаў, у панядзелак пад уплывам атмасфернага фронту ўначы і раніцай у асобных раёнах, а ўдзень па паўднёвым усходзе пройдуць кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай месцамі магчымы слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 3 да плюс 10 градусаў. Ужо ўдзень пачне паступаць больш халоднае паветра з Балтыкі і пахаладае. Тэмпература будзе знаходзіцца ў межах ад плюс 8 па поўначы да 17 цяпла па паўднёвым усходзе краіны. Восень...

Сяргей КУРКАЧ.

■ На слыху

Ва Украіне — чарговая аварыя з беларусамі

Міністр аховы здароўя Валерый Малашка трымае на асабістым кантролі сітуацыю з суайчыннікамі, якія пацярпелі ў аварыі ў Мікалаеўскай вобласці Украіны, паведаміла прэс-сакратар Міністэрства аховы здароўя Юлія Барадун. Зараз пацярпелым аказваюць дапамогу ўкраінскія медыкі. Пры неабходнасці беларускія спецыялісты дадуць ім любую кансультацыйную дапамогу.

Па інфармацыі паліцыі Мікалаеўскай вобласці, ДТЗ адбылося каля Крывога Возера з мікрааўтобусам «Мерседэс-Бэнц Спрынтар» з беларускімі нумарамі (Гомельскай вобласці). Здарылася ўсё каля 6 гадзін раніцы на 290-м кіламетры дарогі Адэса — Кіеў. Мікрааўтобус урэзаўся ў грузавы пад'ёмны кран, які ехаў наперадзе ў спадарожным кірунку. Па папярэдніх даных МЗС Беларусі, восем чалавек пацярпелі, двое з іх знаходзяцца ў рэанімацыі. Пазней у прэс-службе міністэрства ўдакладнілі, што ўсяго было шпіталізавана шэсць чалавек.

Гэта ўжо не першае за апошні час буйное ДТЗ у Мікалаеўскай вобласці Украіны, у якім пацярпелі грамадзяне Беларусі. У ліпені адбылося сутыкненне мікрааўтобуса «Фольксваген» з беларускай рэгістрацыяй, які ехаў па маршруце Адэса — Гомель, і грузавіка, што стаяў з правага боку праезнай часткі. У выніку той аварыі кіроўца і чацвёра пасажыраў мікрааўтобуса загінулі на месцы, 12 чалавек трапілі ў бальніцу.

Лось справакаваў масавае ДТЗ

Аварыя з удзелам некалькіх аўтамабіляў адбылася ў Кобрынскім раёне з-за лася.

Па інфармацыі УДАІ УУС Брэсцкага аблвыканкама, дарожна-транспартнае здарэнне было зафіксавана ў 19.25 на аўтадарозе М1/Е30. Паводле папярэдніх звестак, 48-гадовы жыхар Бярозы кіраваў аўтамабілем Mercedes-Benz Sprinter і каля 19.00 рухаўся па названай дарозе з боку Брэста ў напрамку Мінска. На 95-м кіламетры ён урэзаўся ў лася, спыніў рух і выставіў знак аварыйнага прыпынку.

Перад жывёлай, што ляжала на праезнай частцы, спыніўся аўтамабіль Fiat Punto, за рулём якога знаходзіўся 28-гадовы жыхар Жабінкі. У легкавік урэзаўся аўтамабіль Opel Vectra пад кіраваннем 60-гадовага жыхара Івацэвіч. З-за сутыкнення Fiat Punto выехаў на паласу сустрэчнага руху і ўрэзаўся ў аўтамабіль DAF, за рулём якога знаходзіўся 56-гадовы жыхар Малараты. У выніку ДТЗ кіроўца і 25-гадовая пасажырка аўтамабіля Fiat Punto, а таксама кіроўца аўтамабіля DAF з траўмамі шпіталізаваны ў Кобрынскую цэнтральную раённую бальніцу.

Дарэчы, за два дні да гэтага адбыўся падобны інцыдэнт: аўтамабіль сутыкнуўся з ласём, пасажыра давялося дэблакіраваць ратавальнікам. У 3.24 ім ад фельчара хуткай медыцынскай дапамогі паступіла паведамленне аб дарожна-транспартным здарэнні з удзелам легкавога аўтамабіля каля пасёлка Міханавічы Мінскага раёна. Спатрэбілася дапамога ў выманні пацярпелага. Калі да месца выкліку прыбылі ратавальнікі, было ўстаноўлена, што Volkswagen Passat сутыкнуўся з ласём, які перабягаў дарогу.

Работнікі МНС пры дапамозе адмысловай прылады дэблакіравалі пасажыра аўтамабіля. 37-гадовы мужчына з траўмамі рознай ступені цяжкасці дастаўлены ў бальніцу.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДЗЕЦІ РАГВАЛОДАВЫХ УНУКАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гісторыкі савецкага перыяду выкарыстоўвалі тэрмін «беларускі народ», не вызначаючы формаў існавання гэтага народа. Усё, што зроблена ў справе вывучэння гістарычных формаў нашай дзяржаўнасці ў IX—XIII, з'яўляецца здабыткам сучасных беларускіх гісторыкаў. Не дарэмна праца Вольгі Ляўко і Дзяніса Дука ў 2016 годзе была намінаваная на Дзяржаўную прэмію ў галіне навукі і тэхнікі. Разбурэнне савецкай сістэмы прывяло да таго, што пачыналі з'яўляцца даследаванні і нават цэлыя тэорыі, якія супярэчаць афіцыйнай трактоўцы савецкага часу. Некаторыя навукоўцы ставяць пад сумненне трыядзінства славянскіх народаў — рускага, украінскага і беларускага, — на якім у СССР будавалася гістарычная палітыка. Напрыклад, ёсць меркаванне, што рускія — гэта не славяне, а славянізаваныя фіна-угры, украінцы — генетычна цюркі, нашчадкі ці то булгар, ці то печанегаў, і толькі беларусы з'яўляюцца адзінымі славянамі сярод так званых усходнеславянскіх народаў.

Як вы разумееце, у кантэксце сучасных падзей гэтыя сцверджанні маюць надзвычай важнае стратэгічнае, геапалітычнае значэнне, могуць аказваць уплыў на знешнюю палітыку краін-суседзяў і нават правакаваць рэгіянальныя канфлікты. Натуральна, нас цікавіць меркаванне прафесіяналаў па гэтым пытанні, аргументы, якія могуць быць прыведзеныя на карысць той ці іншай пазіцыі. Гэты гістарычны перыяд змяшчае нямала фактаў, якія маглі б фарміраваць пазітыўную мадэль гістарычнай памяці, служыць нагодай для нацыянальнага гонару.

Тэму полацкай дзяржаўнасці працягнула **загадчыца цэнтра археалогіі і старажытнай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар Вольга ЛЯЎКО:**

— На тэрыторыі нашай краіны самымі раннімі з'яўляюцца дзве гістарычныя формы дзяржаўнасці. Першая — гэта раннедзяржаўнае ўтварэнне Полацкая зямля. А другая форма — гэта Кіеўская Русь, у склад якой уваходзіла частка сучасных беларускіх зямель. Кіеўскай Русі належыць два перадзяржаўныя цэнтры — гэта Кіеў і Ноўгарад. А ў Полацкай зямлі адзіны цэнтр — гэта Полацк, вакол якога і развівалася ўся раннедзяржаўная структура.

Ёсць шматгадовыя даследаванні і супастаўленні пісьмовых крыніц па гэтай тэме з тымі матэрыяламі археалагічных даследаванняў, якія нам удалося сабраць і якія агулам збіраліся з 1928 года — з моманту пачатку даследаванняў у Полацку і іншых цэнтрах гэтай зямлі. Нам удалося падвесці пэўную рысу пад праведзенымі вывучэннямі. Ёсць два галоўныя моманты ў тэме. Гэта геаграфічнае размяшчэнне Полацка і магчымасці камунікатыўных сувязяў, якія праявіліся на працягу ўсяго першага тысячагоддзя. З аднаго боку, мы вывучалі зараджэнне і развіццё старажытных гарадоў на тэрыторыі Беларусі. А з іншага, даследавалі праблему эканамічнага развіцця, звязаную найперш з гандлёвымі шляхамі.

У VIII—X стагоддзях, як паказваюць нашы археалагічныя даследаванні, ужо склаліся шляхі, што праходзілі праз тэрыторыю Беларусі, яны звязвалі Поўнач з Поўднем і Захад з Усходам па Дзвіне і па рэках, якія злучалі Дзвінскі басейн з Днепроўскім. Каля гэтых рэк фарміраваліся цэнтры, якія дазвалялі аб'ядноўваць насельніцтва ў пэўныя тэрытарыяльна, эканамічна зацікаўленыя групы з тым, каб развівацца менавіта той участак, дзе быў пэўны цэнтр, які з'яўляўся папярэднікам дзяржаўных утварэнняў.

Пра важнасць дакументальных сведчанняў расказаў **загадчык аддзела гісторыі Беларусі сярэдніх вякоў і пачатку новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Васіль ВАРОНІН:**

— Я ўдзельнічаў у адным важным выдавецкім праекце, які прадугледжваў публікацыю самых даўніх полацкіх дакументаў, самых старажытных гістарычных крыніц. Дакументы, сабраныя ў зборніку, захоўваюцца ў самых розных краінах. Напрыклад, можна ўбачыць карту Вялікага Княства Літоўскага XVI стагоддзя: межы краіны былі стабільныя і на працягу стагоддзяў мяняліся не шмат, а былі сфарміраваныя ў XII стагоддзі. Цікавым з'яўляецца і пасланне, якое датуецца 1309 годам (цяпер захоўваецца ў Рыжскім архіве). Гэта пасланне полацкага епіскапа Якава да рыжан. У той час у Полацку не было свайго князя, таму, відаць, духоўная асоба выконвала абавязкі і кіраўніка. У гэтай грамаце гаварылася пра розныя пытанні, у тым ліку змяшчалася просьба да рыжан прапусціць у Полацк жыта — відаць, у той час на гэтай зямлі здарыўся неўраджайны год. Яшчэ адзін цікавы дакумент датуецца XV стагоддзем. Гэта дакумент полацкага архіепіскапа Сямёна, які прысвечаны зямельным справам і сведчыць пра землеўладанні полацкай епархіі і манастыроў (захоўваецца ў дзяржаўным архіве Ніжагародскай вобласці ў Расіі). Адметнымі з'яўляюцца і пячаткі горада Полацка і прыватных асоб, пачынаючы з XIV стагоддзя і заканчваючы пачаткам XVI стагоддзя. Усе пячаткі былі прыгожыя, па-рознаму аформленыя і створаныя на розных мовах. Увогуле ж дакументы, што маюць дачыненне да Полацка, цяпер раскіданы ледзь не па ўсёй Усходняй Еўропе. Давялося добра іх пашукаць.

Рэктар Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Куляшова, доктар гістарычных навук, прафесар Дзяніс ДУК падзяліўся ўласнымі напрацоўкамі:

— Я некалькі дзесяцігоддзяў праводзіў раскопкі ў Полацку, а зараз гэта працягваюць рабіць мае вучні. Мы адкапалі сведчанні і пацвердзілі, што Полацк у IX стагоддзі быў! Здавалася б, гэта даволі просты археалагічны факт, але ён дарагога варты. Пераканаць скептычна настроеную грамадскасць, у тым ліку і нашых суседзяў, можна толькі паказаўшы ім артэфакты, гістарычны слой тых часоў. Сёння пра Смаленск, Ноўгарад такога сказаць нельга, як і пра многія гарады на Русі, а пра Полацк можна — і мы даказалі яго даўняе паходжанне. Больш за тое, мы паказалі, што тая культура, якую мы называем раннеславянскай, культура смаленска-полацкіх доўгіх курганоў датуецца нават раней, чым летапісная згадка Полацка, чым 862 год. Я нават паспрабаваў абгрунтаваць дату: 780-я гады — першая археалагічная згадка гэтых летапісных слаёў у Полацку. Усе ўбачылі — Полацк быў. Аднак які ён быў? Расійскія гісторыкі іранічна сцвярджаюць: «Заурядный городок, затаившийся в речных излучинах» (цытую даслоўна). Пазней, мяркую, прыйшоў скандынаў Рагвалод, які быў чагосьці варты. Аднак трэба звярнуцца зноў жа да археалагічных даных: невядома, з кім прыйшоў Рагвалод, няма археалагічных слядоў прысутнасці скандынаваў у Полацку. Гэта азначае, што істотнай прысутнасці скандынаваў у нас не было. Відавочна і тое, што не было такога, каб сюды прыйшлі славяне і быццам бы знішчылі мясцовае балцкае насельніцтва... Бо слядоў пэўнага катаклізму мы не знаходзім. Усё перацякае даволі плаўна, адна культура — у іншую. Ніякіх слядоў ваенных сутычак мы не знаходзім. Так, сапраўды адбыўся канфлікт з Уладзімірам, які забіў Рагвалода, ажаніўся з Рагнедай і вывез яе ў Кіеў, — у той час тут быў кіеўскі намеснік (мы знайшлі падвеску з трызубцам Уладзіміра, магчыма, яе і насіў намеснік). Аднак як можна растлумачыць тое, што ў гэтым «заурядном городке» без скандынаўскай прысутнасці ў XI стагоддзі адбываецца каласальнае, 20-разовае, павелічэнне плошчы тэрыторыі? Гэта быў акурат той час, калі адрадзілася мясцовая княжацкая дынастыя, якая пазіцыянавала сябе як «Рагвалодавы ўнукі, Ізяславічы». Мясцовая дынастыя ніяк не прэтэндавала на кіеўскі трон. Такім чынам, быў горад, мясцовая дынастыя, свая тэрыторыя. І полацкія князі займаліся тым, што сваім родам гэту тэрыторыю паляпшалі, з дапамогай розных рычагоў, у тым ліку гандлю і рамёстваў. У XI стагоддзі горад зрабіўся надзвычай багатым, тэрыторыя дасягнула 200 гектараў разам з прадмесцямі, у якіх жылі надзвычай таленавітыя рамеснікі (ювеліры). У той жа час стварылася ўнікальная школа дойлідства, маштаб яе будаўніцтва проста ўражвае. А для гэтага патрэбна была эканамічная падтрымка, пэўныя сувязі. Да таго ж яны будавалі, не азіраючыся ні на кога... Візантыйскі канон узялі за матрыцу, а далей стварылі цалкам адметныя формы!.. За палову стагоддзя было пабудавана больш цэркваў, чым пабудавана цяпер...

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Экатворчасць

«Зялёныя» зоркі

Вызначаны пераможцы конкурсу на найлепшую экапублікацыю

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя падвяло вынікі рэспубліканскага конкурсу на самую лепшую публікацыю на экалагічную тэматыку. Сярод пераможцаў ёсць і «звяздоўскія» эколагі.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Вераніка КОЛАСАВА атрымала дыплом лаўрэата з рук міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэя ХУДЫКА.

Конкурс сярод журналістаў праходзіць ужо на працягу некалькіх гадоў, асноўная яго мэта — фарміраванне экалагічнай культуры грамадзян і выхаванне ў іх беражлівага стаўлення да прыроды. Сёлета за перамогу ў другім этапе конкурсу змагаліся 37 удзельнікаў у розных катэгорыях і з розных рэгіёнаў краіны, аднак аўтарамі найлепшых публікацый сталі ўсяго 9 з іх. Прыемна адзначыць, што ўжо не першы раз у гэтым спісе ёсць і аўтары часопіса «Родная прырода», які выходзіць у Выдавецкім доме «Звязда».

Так, па выніках рашэння арганізацыйнага камітэта ў катэгорыі «навучэнцы» першае месца было прысуджана Ніне Вялько, другое — Альжбэце Малішэўскай-Спрынчан, трэцяе — Мацвею Белаусаву. У катэгорыі «аматары» першае месца заняў Сяргей Шаршаневіч, другое — Валерый Кавалёнак (абодва — сталыя аўтары «Роднай прыроды»), трэцяе — Святлана Гарэлава. Сярод прафесіяналаў перамаглі Сяргей Мураўскі, Святлана Талкачова, Вераніка Коласава — намеснік галоўнага рэдактара часопіса «Родная прырода», якую чытачы «Звязды» ведаюць па публікацыях у праекце «Карані і кроны».

Віншуем пераможцаў і жадаем больш новых «зялёных» перамог!

Кацярына ЦІТОВА.

Новыя кнігі

ЯНКА БРЫЛЬ: ПРАЦЯГ БІЯГРАФІІ

Выдавецтва «Мастацкая літаратура» пачало рэалізацыю важнага для беларускага асветніцтва праекта: да чытача прыйшоў першы том дзесяцітомнага Збору твораў народнага пісьменніка Беларусі Янкі Брыля.

«Быць чалавекам свайго часу трэба, дакладней кажучы — нельга не быць. Але ж як гэта важна быць яшчэ і над часам, быць тым, хто бачыць далей наперад, вышэй — у агульначалавечае». Уся творчая дарога Янкі Брыля — шлях да самога сябе, жаданне разабрацца ў перыпетыях грамадскага жыцця, спроба асэнсаваць рэчаіснасць. Праз апавяданні і аповесці, праз раман «Птушкі і гнёзды», праз лірычныя запісы і мініяцюры. Янка Брыль усім сваім лёсам выявіў захопленасць мастацкім словам, прыўнёс у нашу чытацкую свядомасць хараство і красу беларускага прыгожага пісьменства. Гэта відаць і па тых цёплых, шчодрых на моўныя фарбы тэкстах, якія склалі першы том запланаванага дзесяцітомніка. Апавяданні і лірычныя замалёўкі, якія ўвабралі творы 1937—1966 гадоў, — як своеасаблівы экзамен, што спадарожнічаў жыццю розных пакаленняў беларускіх чытачоў. У памяці з ранейшых знаёмстваў і адкрыццяў — брылёўскія «Ліпа і клёнік», «Memento mori», «Казачок», «Зялёная школа», «Галя»... Колькі тут шчырасці, сардэчнасці, душэўнасці!.. Такога блізкага да чытача пісьменніка ў беларускай літаратуры трэба яшчэ пашукаць: Янка Брыль умеў быць адкрытым як ніхто, у малых, някідкіх на першы погляд з'явах ён знаходзіў вялікі сэнс, філасофію, вартасці якой прымушалі думаць, разважаць і нават гарэць перажываннямі. Брылёўскае слова рашуча ладзіла разломы розных ландшафтаў рэчаіснасці. Брылёўскае слова і зараз багатае на сучаснасць, сугучнасць звычайнаму, будзённаму і ўзнёсламу, радаснаму сённяшніх нашых дзён.

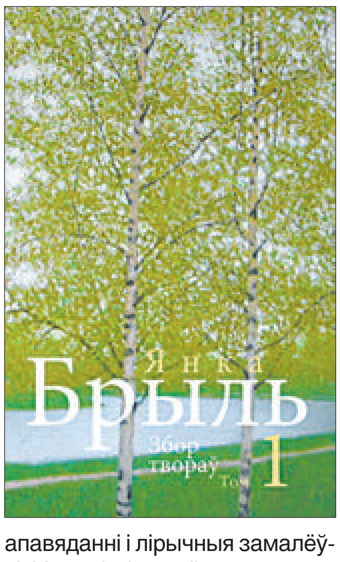

У рэдкалегію новага Збору твораў вялікага беларускага пісьменніка сучаснасці ўвайшлі вядомыя літаратуразнаўцы, літаратары, дачка Янкі Брыля — Наталля Іванаўна Семашкевіч. У другім томе таксама будуць апавяданні і лірычныя замалёўкі. У трэцім і чацвёртым — аповесці. Пяты том умяшчае раман «Птушкі і гнёзды». У шостым і сёмым — лірычныя мініяцюры. Восьмы — нарысы, літаратурныя партрэты. У дзявятым — літаратурна-крытычныя і публіцыстычныя артыкулы, інтэрв'ю. Завяршае Збор твораў том эпісталярнай спадчыны. Мажліва, з часам мы яшчэ дачакаемся і выдання дзённікаў пісьменніка, над якімі, як вядома, ён працаваў усё жыццё.

Мікола РАЎНАПОЛЬСКІ.

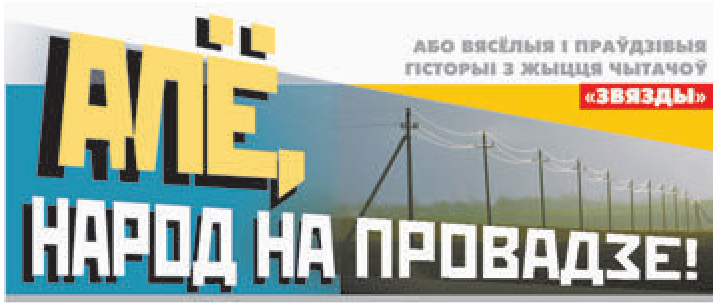

ЯК КЛІЧУЦЬ, ТАК І АДКЛІКАЮЦЦА

Такога, як сёлета, ураджаю яблыкаў не прыпомняць нават старыя! А ўсё з-за таго, што на квецень садоў не выпала замаразкаў. Вось і ацалела ўсё, вось і спажываем — думаем, як лепш скарыстацца дараваным прадуктам, як захаваць яго ў зіму. Нават самыя руплівыя гаспадыні не ўпраўляюцца варыць варэнні, ставіць кампоты, сушыць... Большасць яблыкаў усё роўна дастаецца скаціне альбо гніе пад дрэвамі. А што рабіць, калі ў сённяшніх вяскоўцаў няма ўжо ні сілы, каб спіны гнуць ды мяшкі цягаць, ні асаблівага жадання — пры цане ў тры капейкі за кіло... Але ж гэта сёлета, а вось некалі...

У ліхія пасляваенныя гады ў многіх гаспадароў старыя пладовыя дрэвы павымярзалі, а маладыя яшчэ не выраслі. Так што большасці дзяцей яблыкі ды грушы хіба сніліся...

Праўда, здараліся і святы: раніцай, бывала, загоніш карову ў агульны статак, а ідзеш назад — цётка Мар'я ўжо назбірала ў фартух чырвоных «цыганак», залацістых антонавак, ужо кажа нам: «Разбірайце, дзетачкі, ешце!..» Ды расцалаваць бы яе за гэтыя словы, за яблычкі!

Але ж дзяцей — нават на нашым хутары — было тады шмат, а цётка Мар'я, вось такая, ці не адна. Іншыя гаспадары ў сваіх садах, можна сказаць, начавалі — пільнавалі яблыкі, нават з сабакамі.

Помню, брат мой Міша — курсант мараходнага вучылішча — прыехаў дамоў на канікулы. Вечарам з сябрам Іванам (абое — вачэй не адвесці — высокія, статныя, Міша да таго ж у прыгожым кіцелі пад шырокай дзягай, у порткахкляшах, бесказырцы...) на вячоркі пайшлі ў суседнюю вёску, што пры самым лесе была. І, відаць жа, добра там «адарваліся», бо дадому ледзь ногі валаклі, яшчэ і таму, што абодва са шматдзетных сем'яў, абодва, можна сказаць, на галодным пайку.

— А давай у гэты сад з табой злазім, — прапанаваў майму брату сябрук. — Белы наліў амаль што паспеў.

Двойчы паўтараць гэту прапанову Івану не прыйшлося. Хлопцы асцярожна рассунулі паркан, з юнацкім спрытам сіганулі праз верхнюю жэрдку, сталі рваць ды па кішэнях распіхваць яблыкі.

Усё гэта рабілася ціха, але ж сабака ўсё роўна пачуў: забурчаўшы ды гаўкнуўшы, пабудзіў гаспадара, і ўжо разам яны рванулі да хуліганаў. Тыя, вядома ж, кінуліся ўцякаць. І нават паспелі, але на дрэве, зачапіўшыся стужкай за сук, засталася вісець бесказырка. Дамоў без яе Міша яшчэ мог вярнуцца, а вось у вучылішча — ды ні ў якім разе! Адлічаць...

Таму хлопцы, адбегшы на бяспечную адлегласць, доўга стаялі, сядзелі ў кустах — чакалі, пакуль гаспадар з сабакам вернуцца на падворак. А ўрэшце, не дачакаўшыся, пайшлі на перамовы.

— Дзед, навяжы сабаку, — папрасіў Іван. — Мы пад яблыняй адну рэч згубілі. Дык будзь чалавекам — дазволь забраць... Яблыкаў чапаць не будзем.

— А чорт вам верыў! — азваўся гаспадар. — Ідзіце адсюль, пакуль сабаку не спусціў!

— Па-добраму, значыць, не хочаш? — грозна спытаў Іван. — Ну тады выбачай: мы не знойдзем тое, што згубілі, а ты ў лесе — сваіх свіней.

Пасля гэтых слоў Іван выдраў з плоту ёмкую парканіну і, не зважаючы на залівісты брэх сабакі, рушыў да свінога хлеўчыка.

— Ты што задумаў? Там жа свіння з парасятамі... Не выпускай, — закрычаў Івану гаспадар.

І ўжо змяняючы гнеў на ласку, дадаў:

— Ідзі ў сад, бяры там, што хочаш. Я сабаку ў будцы запру... Можаш нават яблыкі рваць!

Але хлопцам ужо было не да іх: са знаёмай яблыні Міша зняў сваю бесказырку, і сябрукі, шчаслівыя, рушылі дадому.

Ніна Бурко,

г. Беразіно.

ГРЫША І КУ-КЛУКС-КЛАН

Больш за паўвека таму вучыўся я ў СПТВ, жыў у інтэрнаце. За парадкам у ім сачылі вахцёры. Адзін — аднарукі франтавік дзядзька Толя, ставіўся да жыльцоў досыць паблажліва, за бутэльку «жыгулёўскага» мог пусціць у інтэрнат пасля адбою, а за пляшку «чарніла» — нават дазволіць правесці да сябе не вельмі сарамлівую дзяўчыну...

Поўнай супрацьлегласцю яму была зменшчыца, дзеўка гадоў сарака, непрывабная з твару, трохі кульгавая і, мусіць, з-за гэтага злая на ўвесь белы свет, а ўжо на мужчын ды хлопцаў дык што і казаць! Роўна ў дзесяць вечара, калі з радыёкропкі гучаў апошні піск дакладнага часу, яна зачыняла дзверы на засаўку і не адчыняла нікому — як бы хто ні прасіў! Даходзіла да таго, што хлопцы, якія сярод ночы на дызель-цягніку вярталіся ад бацькоў, раніцы чакалі на вакзале. Па чутках, сам начальнік раённай міліцыі пытаў у нашага дырэктара, што за гестапаўка ў нас на вахце сядзіць?

І што было адказаць? Чалавек працуе, выконвае свае абавязкі, трымае дысцыпліну — не падкапаешся. І, як здавалася, нічога не зменіш, але...

У тую восень з надыходам халадоў у наш інтэрнат прыслалі брыгаду маляроў-тынкоўшчыкаў, распачалі так званы касметычны рамонт. Для гэтага і папярэдне нас, жыльцоў з першага паверха, выселілі ў так званы ленінскі пакой, дзе раней можна было паглядзець тэлевізар ды паслухаць палітінфармацыі зампаліта. У асноўным пра тое, як шчасліва жывецца савецкай моладзі і як пакутуюць амерыканскія негры ад расістаў з нейкага Ку-Клукс-Клана... Усе ініцыялы нашай вахцёркі таксама пачыналіся з літары «К». Адкуль і мянушка...

Але ж з'явілася яна — і няхай. А мы ў тым кагале дружна жылі: на галовах хіба не хадзілі, бо цесна было.

Праўда, без Грышы. Гэтага цельпука не цікавіла тады нішто — ні дзеўкі, ні карты, ні гармонік з гітарай... А вось паспаць ён любіў — дзе заўгодна, калі заўгодна і колькі заўгодна, што, як ні дзіўна, і спрацавала.

Як справа была? Ды некаму з хлопцаў зусім не цудоўнай снежаньскай ноччу стрэліла ў бесталкоўку ложак са спячым Грышам вынесці... у вестыбюль — прыставіць да канапы, дзе адпачывала вахцёрка і паглядзець, што адбудзецца.

Сказана — зроблена, прычым вельмі ціхенька, басанож: вынеслі, прыставілі — спяць «галубкі» — галавой да галавы, можна сказаць. Хлопцы пазіраюць, чакаюць, а дзеянняў — а ніякіх... Аж пакуль нехта ззаду не ляпнуў: «Ну што ж ты, Грыша, смялей...»

Рогат грымнуў такі, што прачнуліся тры паверхі, не кажучы ўжо пра вахцёрку.

Тая падскочыла, спалохана зірнула на Грышу, са злосцю схапіла за плячо.

Той спрасоння абазваў нас брыдкімі словамі («прыдуркі» было самым ласкавым), потым папрасіў мяне (да гэтага мы ў адным пакоі жылі) дапамагчы яму занесці ложак на месца і зноў заваліўся спаць.

Раніцай вахцёрка Клаўдзія Кандратаўна ледзь дачакалася начальства, каб паскардзіцца яму на нашы паводзіны.

Дырэктар з зампалітам, як водзіцца, абяцалі ва ўсім разабрацца. Але нехта з іх разважліва дадаў, што да работы яе прэтэнзій, вядома ж, няма. Але горад зусім невялічкі: усе і ўсё тут ведаюць. А значыць, чуткі пра тое, што яна «была» з навучэнцам, могуць пайсці... І што тады?

Прыйшлося жанчыне напісаць заяву «па ўласным», саступіць сваё месца маладжаваму пенсіянеру (дарэчы, цесцю зампаліта), які вельмі хутка навучыўся браць з хлопцаў піва і «чарніла», скрозь пальцы глядзець на паводзіны.

...Потым, з вышыні пражытых гадоў, я часта разважаў, што нам, падлеткам, дрэнна было і з «Ку-Клус-Кланам», і... без яго.

З тых самых часоў я не вітаю крайнасцяў: усё жыццё стараюся трымацца сярэдзіны — кіравацца сумленнем.

В. Г.,

г. Бабруйск.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Неасабісты суб'ектыў

БАБІНА ЛЕТА

Пра кветкі, восень і адзін лёс

НА пачатку кастрычніка, калі сонца яшчэ даволі высокае, але ўжо не грэе, калі над апусцелымі палеткамі пралятаюць апошнія чароды гусей, калі на чорных ускапаных агародах зеленеюць крамяныя галоўкі капусты, а ў садах трава, якая ўжо пачынае рудзець, засыпаная бурштынава-жоўтымі антонаўкамі, квітнеюць у самай прыглушана-яркай сваёй красе галоўныя кветкі восені — бабіна лета. Ідзеш па вясковай вуліцы — а яны глядзяць на цябе з кожнага агародчыка, хітаюць мноствам суквеццяў пад халаднаватым ветрам, вітаючы, дзякуючы, што прыехаў. Кветак гэтых у апошнія гады ў вёсцы шмат і самых розных (дзякуючы дачнікам-«селекцыянерам») — ад вялікіх калматых да дробненькіх, ад белых і бляклa-бэзавых да густа-фіялетавых. Яны не патрабуюць асаблівага догляду, растуць і кусцяцца там, дзе іх калісьці ўткнулі ў зямлю клапатлівыя рукі гаспадыні. І гаспадыні той, бывае, ужо каторы год на свеце няма, і хата з забітымі вокнамі стаіць, а бабіна лета цвіце сабе, раскашуе кожную восень, пышным букетам з-за плоту на прыціхлую вуліцу выглядваючы. І так да самых маразоў, а калі здараецца ранні снегапад пры яшчэ амаль плюсавой тэмпературы, рознакаляровыя кусцікі крыху прыгінаюцца пад неспадзяваным цяжарам, але нічога, вытрымліваюць і, як толькі снег растае, зноў натапырваюць свае завостраныя пялёсткі і радуюць вока яркімі фарбамі...

І назву ім трапную далі — бабіна лета. Пра тое, што гэта ўсяго толькі (па-навуковаму) астра новабельгійская шматгадовая, нямногія, думаю, здагадваюцца. Праўда, рускамоўным іншаземцам, для якіх гэта расліна якраз што астрай і завецца, даводзіцца доўга тлумачыць, чаму лета — увосені, чаму яно — бабіна, і ўвогуле пры чым тут кветкі? Памятаю, Таццяна доўга смяялася, калі пра наша жаночае «лета» даведалася, і сказала, што ўсё гэта акурат пра яе, а кветкі гэтыя — якраз яе любімыя, толькі яна не ведала, што яны так называюцца.

З Таццянай мы пазнаёміліся не памятаю ўжо колькі гадоў назад таксама на пачатку кастрычніка ў Мінску, на «інтэрнацыянальным» вяселлі, на якое яна са сваім сябрам-немцам прыехала ў якасці госці з боку маладога. Мы тады хутка знайшлі з ёй агульную мову — Таццяна, якая нарадзілася ў Балгарыі, выдатна размаўляла па-руску. Удасканальваць веданне мовы яе натхнялі і рускае прозвішча — Свірыдава, і ўласна рускія карані — яе прадзед быў белым афіцэрам, што пасля грамадзянскай вайны атабарыўся ў Турцыі, пасля пераехаў у Балгарыю...

Мы пасля неаднойчы перасякаліся ўжо за межамі Беларусі. Дзіўна, нас нібы прыцягвала нейкая сіла: мы часта апыналіся ў адзін час у адным месцы, хаця ніякім чынам не дзяліліся планамі, хто дзе будзе. Я ўжо даволі шмат пра яе ведала. Пра тое, што пачыналася ў яе ўсё даволі ўдала: падчас змены сацыялістычнага ладу ў сябе на Радзіме ў канцы 80-х яна з'ехала вучыцца ў Германію. Што атрымала права навучацца бясплатна ва ўніверсітэце, скончыла яго з дыпломам мастацтвазнаўцы і нават пачала пісаць дысертацыю аб мастацтве позняга сацрэалізму. Што выйшла замуж за нябеднага хлопца, у прозвішчы якога была прыстаўка «фон»... А потым усё пайшло неяк коса. Працу па спецыяльнасці (ды яшчэ каб абавязкова цікавую!) наваспечаная знаўца мастацтва не знайшла. Пакуль шукала матэрыялы для дысертацыі (ездзіла ж па іх і на радзіму, і ў Расію — так і мінула гадоў пяць) — тэма стала зусім неактуальнай, і ёй вельмі празрыста намякнулі, што за навуковую працу нават не варта брацца. Муж, радня якога з самага пачатку вярнула нос ад такой нявесткі, завёў раман з іншай і падаў на развод...

Калі мы пазнаёміліся, яна мела за плячыма сорак гадоў жыцця, статус беспрацоўнай (дзяржава ёй плаціла дапамогу і здымала невялікую кватэрку на верхнім паверсе) і дзівакаватага кавалера-праграміста, з якім у гэтай самай кватэрцы і жыла. Пра сябе бадзёра казала: «Я ў пошуку. У мяне яшчэ лета, а наперадзе ж яшчэ бабіна лета, праўда?» Калі мы сустракаліся, яна заўсёды так жартавала.

МІНАЛІ леты і восені, а яе статус «у пошуку» так і не мяняўся. Мянялася само жыццё, і не ў лепшы бок. Статусу беспрацоўнай яе ўрэшце пазбавілі: яна адмаўлялася ад усёй прапанаванай работы, бо быць кансультантам у мастацкай галерэі ёй здавалася занадта дробязным для яе ўзроўню. Пачаліся праблемы са здароўем, а медыцынскую страхоўку дзяржава ёй ужо не аплачвала. Кавалер-камп'ютаршчык заявіў, што парывае адносіны, але з кватэры не з'едзе, а яна такому нахабству і не абурылася: жылплошчу ж трэба было аплачваць. Апошні раз мы бачыліся з ёй гады чатыры таму. Я прыехала да сяброў, і Таццяна была ўжо тут як тут, хоць тыя не казалі ёй, што я прыеду. Зрэшты, містыкі тут не было ніякай: яна ў той час толькі і хадзіла па знаёмых: там кавай пачастуюць, там абедам... Мы тады доўга размаўлялі, і яна, адпіваючы з келіха віно, зноў разважала пра недасканаласць свету, пра часовыя цяжкасці і пра тое, што ў яе ўсё яшчэ наперадзе.

А пасля яна проста знікла. Адключыла тэлефон, не пакінула нікому адраса — проста прапала. Версій куды — сярод знаёмых было безліч: хтосьці казаў, што падалася ў пошуках сэнсу жыцця на Тыбет, хтосьці чуў, што атрымала ў Сафіі кватэру ад бабулі ў спадчыну. Праз нейкі час ужо пра нашу дзіўную прыяцельку і не ўспаміналі, хіба што зрэдку — у кожнага сваё жыццё, свае клопаты...

А днямі сяброўка з Берліна звоніць: Таццяна аб'явілася. Была, аказваецца, і на Тыбеце, і ў Сафіі, у бабулінай кватэры. Але — вярнулася, бо — «у пошуку», а яшчэ і эзатэрыкай захапілася. Без працы, а цяпер і без жылля — былы, як толькі яна з'явілася, выставіў за парог усе яе рэчы, што заставаліся. Ходзіць па знаёмых, дзе перакусіць, дзе пераначуе... А самой ужо праз некалькі месяцаў пяцьдзясят будзе.

Учора я з ёй па тэлефоне размаўляла: яна якраз у сяброўкі вячэрала. На маё «Як справы?», як і дзесяць гадоў назад адказала: «Усё будзе добра, яшчэ ж бабіна лета наперадзе». Не ведаю, пра сезон казала ці пра сябе, але чамусьці перад вачыма адразу закалыхаліся прыгнутыя пад цяжарам ранняга снегу кусты кветак, якія не зважаючы ні на што спрабуюць красаваць.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ФРАНСАБАНК FRANSABANK

«Франсабанк» Открытое акционерное общество
Республика Беларусь, г. Минск, пр-т Независимости, 95А
тел. (017) 389 36 36, факс (017) 389 36 37
office@fransabank.by www.fransabank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

Наименование банка ОАО «ФРАНСАБАНК»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	9 902	10 179
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	1	10
4	Средства в Национальном банке	1103	6 445	7 260
5	Средства в банках	1104	3 214	12 907
6	Ценные бумаги	1105	24 862	17 866
7	Кредиты клиентам	1106	63 873	47 730
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	18 803	19 238
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	229	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	13	-
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	793	749
15	ИТОГО активы	11	128 135	115 939
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	19 964	20 956
19	Средства клиентов	1203	60 007	50 348
20	Ценные бумаги банка	1204	410	-
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	532	675
24	ВСЕГО обязательства	120	80 913	71 979
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	20 453	16 525
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	1 990	1 536
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	13 858	13 877
30	Накопленная прибыль	1215	10 921	12 022
31	ВСЕГО собственный капитал	121	47 222	43 960
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	128 135	115 939

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2018 г.

Наименование банка ОАО «ФРАНСАБАНК»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2018	01.10.2017
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	6 315	8 030
2	Процентные расходы	2012	2 490	2 393
3	Чистые процентные доходы	201	3 825	5 637
4	Комиссионные доходы	2021	1 725	1 743
5	Комиссионные расходы	2022	322	286
6	Чистые комиссионные доходы	202	1 403	1 457
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	1	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	-	(10)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	3 658	2 550
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	(297)	(17)
12	Прочие доходы	208	99	105
13	Операционные расходы	209	7 446	6 890
14	Прочие расходы	210	267	216
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	1 570	2 650
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	329	369
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	1 241	2 281

Председатель Правления А.В. Игнатов

Главный бухгалтер Л.Б. Паденова

Дата подписания: 3 октября 2018 г.

УНП 100755021

В суд Бобруйского района и г. Бобруйска поступило заявление об объявлении умершим гражданина Дайнеко Ильи Николаевича, 1 августа 1975 года рождения, уроженца г. Бобруйска Могилевской области Республики Беларусь, последнее известное место жительства: г. Бобруйск, ул. Советская, д. 84, кв. 5. Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданине Дайнеко И. Н., сообщить их суду Бобруйского района и г. Бобруйска в течение двух месяцев со дня публикации

УП «Белконфискат» объявляет о проведении электронных торгов 31.10.2018 г. по продаже имущества, зарегистрированного за Навицкой Л. А.

Автобус «Mercedes-Benz Sprinter Style10», 2009 г. в., дизель, начальной стоимостью 22 500 рублей. На сайте Belkonfiskat.by размещена информация о лоте, порядке проведения торгов и участия в них. Справки по тел.: 8 (017) 2269489, 8 (029) 6350326.

УНП 190431606

Управляющий объявляет о проведении торгов по продаже имущества ОАО «Рыбхоз Соколовский Гусак» (аукцион состоится 8 ноября 2018 года в 11.00 по адресу: Жабинковский район, д, Соколово, ул, Каштановая, 2, в административном здании предприятия

ЛОТ № 1, производственный участок « Соколово»

Сведения о предмете аукциона (имущество расположено на производственной базе ОАО «Рыбхоз Соколовский Гусак» по адресу: Брестская область, Жабинковский район, д, Соколово, ул, Каштановая, 2)		Начальная цена, с учетом НДС, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС, бел. руб.	Минимальная величина первого шага, с учетом НДС, бел. руб.
Капитальное строение, здание для транспорта, гараж, инв. № 101/С-10087 Капитальное строение, здание для транспорта, гараж на 2 машины, инв. № 101/С-10088 Капитальное строение, здание складов; склад блочный, 101/С-10089 Капитальное строение: здание сортировки, инв. № 101/С-10085 Капитальное строение: административное здание, инв. № 101/С10294 Трансформаторная подстанция Нерестовый пруд № 1 Пруд «Центральный» Пруд «Новый» Выростной пруд «Курган» Обводной канал Нагульный Пруд «Кобылянка» Нагульный пруд «Борок» Зимовальные пруды № 1-4 Зимовальные пруды № 5-10 Головной шлюз Выростной пруд «Новенький» Нагульный пруд «Курган» Водозборник «Олизаров Став» Бензопила МакКалох МАК140-738 Бензопила МЗ180 Бензопила Штифт МС 180 Водомер (сч. хол. воды) д. 32 Водомер (сч. холодной воды крыльчатый д.15 мм Аппарат ИВЛ-2 Аппарат ИВЛ-2 Весы электронные ТВ-М-600.2-А3 Емкость для перевозки рыбы Емкость для перевозки рыбы Емкость для перевозки рыбы Емкость для перевозки рыбы (1620 л) Емкость для перевозки рыбы (V-1620 л) Емкость для перевозки рыбы (V-1620 л) Емкость для перевозки рыбы (V-1620 л) Емкость металлическая для перевозки рыбы Загрузчик кормов шейковый «Нория» Зернопогрузчик КШП-6 ИБП АРС Васк URS ИБП АРС Васк URS Камера СТТ (камера наблюдения) Картофелекопатель КТМ-28 Компьютер Компьютер Компьютер Компьютер Компьютер Компьютер «Картан» системный блок Контейнер для погрузки рыбы Контейнер для погрузки рыбы Контейнер для транспортировки рыбы (МАЗ) Контейнер для транспортировки рыбы (МАЗ) Контейнер для транспортировки рыбы (МАЗ) Контейнер МКР Контейнер МКР Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс» Кормушка для рыбы «Рефлекс»	Кормушка для рыб «Рефлекс» Кормушка КР-1,5 типа «Рефлекс» Кормушка КР-1,5 типа «Рефлекс» Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Короб для сортировки рыбы Косилка КРС-2 Кран «Пионер» Кран «Пионер» Кухня автомобильная ПАК-200 Кухня прицепная Ларь морозильный д/мороженного 1с400SC Лодка кормораздаточная ЛК-0,7 Лодка кормораздаточная –ЛК 1У Многофункциональный аппарат МНУГ-60 (мотоносная установка для горючего 1960 г) Монитор Монитор Philips-19 Монитор Philips-19 Монитор Philips-19 Монитор б/у Мотопомпа SCR-80 HX Мотор лодочный Mercyry МФУ CANON Sinsis Ноутбук Ноутбук Gigabyte Q158 OP Обдирочно-шлифовальный станок ПК картан (процессор, материнская плата Портативный водненепроницаемый оксиметр НИ 9142 Портативный водненепроницаемый оксиметр НИ 9147 Портативный НР-метр 8424 ПВЭМ (компьютер) ПВЭМ (компьютер) ПВЭМ (компьютер) Сварочный аппарат Система видеонаблюдения д. Соколово Системный блок Автомобиль Ваз-21070 Автомобиль Ваз-21074 Автомобиль «Шкода-Октавия» Бульдозер Д-606 Погрузчик ЮМЗ-4 Подъемник ОПТ-9195 на базе МТЗ-920 Травокосилка Н343 Установка компрессорная СБ-4/С100 Факс Факсимальный аппарат Panasonik Цистерна и-23 ЭД Цистерна Ц-2 ЭД 3153 Электростанция бензиновая PE 80000 ES Электроталь Электроталь, г/п 0,5 т Водонагреватель СОС Лоток пластмассовый Лоток пластмассовый Невод длиной 40 м Невод, октябрь 2014 Сейф кассовый Сейф кассовый Беседка Водонапорная башня Забор ж/бетонный вокруг конторы Соколово Забор металлический, Брестская область Жабинковский р-н Ограждение зимовальный прудов (250м), д. Соколово Садок для малька Шлагбаум, п. Центральный, п. Новый Лодка кормораздаточная ЛК-У1 Лодка кормораздаточная ЛК-у1 Лодка кормораздаточная ЛК-у1 Лодка кормораздаточная ЛК-у1	629 801,0	31 490,00	31 490,00

Аукционные торги состоятся 8 ноября 2018 года в 11.00 в административном здании по адресу: Жабинковский район, д. Соколово, ул, Каштановая, 2.

Заявление с пакетом документов подаются в срок до 6 ноября 2018 года до 16.00 по адресу: Жабинковский район, д.Соколово, ул.Каштановая, 2.

Контактные телефоны: Велком 8-044-568-06-70, МТС 8029-544-48-66. Задаток в размере 5 % стоимости имущества (лота) перечисляется на лицевой счет BY 37 BAPB 3012 2233 4001 1000 0000 г. Минск, ОАО «Белагропромбанк» – БИК BAPBBY2X. Шаг аукциона – 5 %. Срок подписания договора куплипродажи в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона

УНП 290816615

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 15 ноября 2018 года проводит 21-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
301	Седельный тягач КрАЗ-260В ш. 532949 дв. 936165 1985 г. *4 кат. 5 368 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	1 600,00
302	Седельный тягач МАЗ-537 ш. 82095759 дв. К10КТ8604 1982 г. *4 кат. 9 764 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	12 000,00	2 400,00
303	Автошасси Урал-43203 ш. I0089834 дв. 180193 1988 г. *4 кат. 113 732 км* кузов-фургон К1-4320 № 02448 1988 г. *4 кат.*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 000,00	1 800,00
304	Автошасси КамАЗ-4310 ш. 007234 дв. 684198 1984 г. *4 кат. 16 580 км* кузов-фургон К1-4320Д № 010168 1984 г. *4 кат.*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 500,00	1 900,00
305	Автошасси КрАЗ-250 ш. L0671592 дв. 02070 1990 г. *4 кат. 3 979 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 000,00	1 400,00
306	Автошасси КрАЗ-255Б1 ш. 481049 дв. 837001 1983 г. *4 кат. 3 435 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 000,00	1 400,00
307	Полуприцеп-тяжеловоз ЧМЗАП-5523А с подкатной тележкой в сборе ш. 1875 1964 г. *4 кат. 1 966 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	3 500,00	700,00
308	Грузовой бортовой КамАЗ-43106 ш. 0005348 дв. 0688357 1990 г. *4 кат. 66 698 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	9 000,00	1 800,00
309	Грузовой бортовой КрАЗ-257Б1 ш. 468652 дв. 811038 1983 г. *4 кат. 1 280 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	1 600,00
310	Седельный тягач Урал-44202 ш. 077217 дв. 091661 1987 г. *4 кат. 5 749 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	1 600,00
311	Специальный автомобиль Урал-43203-1012 с кузовом-фургоном К1-4320 в составе: автошасси Урал-43203-1012 ш. 087586 дв. 180710 1987 г. *4 кат. 7 302 км* кузов-фургон К1-4320 № б/н 1987 г. *4 кат.*	н.п. Станьково, филиал в/ч 25819	8 500,00	1 700,00
312	Специальный автомобиль Урал-43203-1012 с кузовом-фургоном К1-4320 в составе: автошасси Урал-43203-1012 ш. 086875 дв. 172229 1987 г. *4 кат. 6 774 км* кузов-фургон К1-4320 № б/н 1987 г. *4 кат.*	н.п. Станьково, филиал в/ч 25819	8 500,00	1 700,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **15 ноября 2018 г. в 11.00.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до **16.00 12 ноября 2018 года**.

Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться **15 ноября 2018 г. с 9.00 до 9.45.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее **3** банковских дней с момента проведения аукциона.

2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение **5** банковских дней для резидентов Республики Беларусь и **10** банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли – р/с BY31BLBB30120101099370001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29, код BLBBBY2X, российские рубли – р/с BY05BPSB30121078830876430000 (RUR), в Центре банковских услуг № 701, ОАО»БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBBY2X, УНН 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент – Сбербанк России г. Москва № корсчета 30111810100000000090. Реквизиты банка: БИК 044525225 ИНН 7707083893 к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России №30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС**.

Справки по тел./факс (017) 398 05 41.

14 ноября 2018 г. ИЗВЕЩЕНИЕ №14-А/2018

о проведении открытого аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Срок аренды, (лет)	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации, руб.
1	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 371 по генплану)	340100000008002208	0,0790	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	Охранные зоны линий связи и радиофикации, объектов газораспределительной системы. Имеются обременения в виде котлована, следов проведения земельных работ (отвалов грунта)	99	5 435,20	200,00	2 553,84
2	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 738 по генплану)	340100000008002696	0,0780		Ограничений в использовании не имеет. Имеются обременения в виде следов проведения земельных работ (котлована, отвалов грунта)	99	5 366,40	200,00	2 670,74

1. Организатор аукциона – коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).
2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется согласно техническим условиям, выданным эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-изыскательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристикой расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. № 3–6, № 3–14).
3. **Аукцион состоится 14 ноября 2018 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115,** при наличии не менее двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним гражданином, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.
4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, подавшие в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на **р/с BY74 BAPB 3012 2030 8001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК BAPBBY2X. Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе.** Кроме того, **НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указание транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка за участие в аукционе** (в случае непобеды на аукционных торгах) – это только для физических лиц. Индивидуальные предприниматели и юридические лица производят оплату задатка со своего расчетного счета.
Необходимые документы:
4.1 граждане – копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
4.2 представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
4.3 идивидуальные предприниматели – копию свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
4.4 представители гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;
4.5 представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
4.6 представители иностранногогражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;
4.7 при подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность и его копию.
5. **Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации, победитель обязан возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона.** Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации, осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.
6. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукцина за земельный участок ***для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома возмещает затраты на проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку*** *(не распространяется на граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий). Величина затрат определяется администрацией района г. Гомеля по месту нахождения земельного участка при выдаче разрешительной документации на возведение одноквартирного жилого дома.*
7. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена рассрочка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».
8. **Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государсвенным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 8 октября по 12 ноября 2018 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14**

Контактный телефон 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.qomel.qov.by либо geodezcentr.by

14 ноября 2018 г. ИЗВЕЩЕНИЕ №2-У/2018

о проведении открытого аукциона с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Наличие обременений	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации, руб.	Ориентировочная сумма возмещения убытков, связанных с изъятием земельного участка, руб.
1	В районе пересечения проспекта Речицкого и ул. Междугородней	0,1607	Для строительства здания специализированного розничной торговли и (или) здания гостиницы, и (или) здания специализированного общественного питания, и (или) здания специализированного финансового назначения, и (или) здания специализированного физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения, и (или) здания специализированного для бытового обслуживания населения, и (или) здания специализированного культурно-просветительного и зрелищного назначения, и (или) здания специализированного здравоохранения и предоставления социальных услуг	Охранная зона сетей и сооружений канализации, объектов газораспределительной системы	Имеются обременения в виде строительного мусора, присутствуют следы проведения земляных работ по устройству фундамента и переносу инженерных сетей	13 661,89	1 000,00	1 777,60	154 970,00

1. Организатор аукциона – коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).
2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на земельном участке в г. Гомель, предоставляемом в аренду сроком на **5 лет**, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется согласно техническим условиям, выданным эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-изыскательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристикой расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. № 3–6, № 3–14).
3. **Аукцион состоится 14 ноября 2018 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115,** при наличии не менее двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.
4. К участию в аукционе допускаются индивидуальные предприниматели и юридические лица. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц, подавших в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на **р/с BY74 BAPB 3012 2030 8001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК BAPBBY2X. Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе.** Индивидуальные предприниматели и юридические лица производят оплату задатка со своего расчетного счета.
Необходимые документы:
4.1 заявление на участие в аукционе;
4.2 представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
4.3 идивидуальные предприниматели – копию свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
4.4 представители индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;
4.5 представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
4.6 представители иностранного юридического лица – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;
4.7 при подаче документов на участие в аукционе индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность и его копию.
5. **Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации победитель обязан возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона.** Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации, осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.
6. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена рассрочка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».
7. **Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 8 октября по 12 ноября 2018 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3–6, 3–14**

Контактный телефон 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.qomel.qov.by либо geodezcentr.by

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомсельмаш» (продавец) извещает о проведении 22 октября 2018 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной стоимости на 80 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	**Капитальное строение с инв. № 350/С-82121**, **площадью 705, 3 кв. м,** назначение – здание многофункциональное, наименование – **здание административно-производственное. Информация о земельном участке:** кадастровый номер **340100000003000775** площадью **0,1639 га** – для эксплуатации и обслуживания здания административно-производственного **(право аренды).** Местонахождение: **г. Гомель, ул. Рабочая, д. 7. Капитальное строение с инв. № 350/С-159313**, **площадью 0,0 кв. м, протяженность – 33,8 м,** назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения, наименование – **канализационная сеть.** Адрес: **г. Гомель, ул. Рабочая, 7, участок канализационной сети от КК-1 до КК-3. Информация о земельном участке:** кадастровый номер **340100000003002781** (присвоен предварительно). **Капитальное строение с инв. № 350/С-160641**, **площадью 0,0 кв. м, протяженность – 37,8 м,** назначение – сооружение специализированное энергетики, наименование – **тепловая сеть.** Адрес: **г. Гомель, тепловая сеть от административного здания до зданий мастерских и складов по ул. Рабочая, 7. Информация о земельном участке:** кадастровый номер **340100000003002820** (присвоен предварительно). **Капитальное строение с инв. № 350/С-159320**, **площадью 0,0 кв. м, протяженность – 63,6 м,** назначение – сооружение специализированное энергетики, наименование – **линия электропередачи.** Адрес: **г. Гомель, линия электропередачи от ТП-828 до здания по ул. Рабочая, 7. Информация о земельном участке:** кадастровый номер **340100000003002787** (присвоен предварительно). Гараж металлический 3,2х6 (инв. № по бух. учету 426), стеллаж металлический закрытый для хранения труб (инв. № по бух. учету 669), стеллаж металлический закрытый для хранения труб (инв. № по бух. учету 670), здание металлическое для отрезного станка (инв. № по бух. учету 672)	**126 958,44**	6 347,92
2	**Капитальное строение с инв. № 350/С-163045**, площадью **457,7 кв. м,** назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – **здание специализированное розничной торговли (магазин).** Информация о земельном участке: кадастровый номер **340100000003003043** общей площадью **0,0538 га** – для эксплуатации и обслуживания здания специализированного розничной торговли (магазин) **(право аренды).** Местонахождение: **г. Гомель, ул. Шоссейная, 41В**	**91 440,00**	4 572,00
3	**Капитальное строение с инв. № 350/С-69102**, площадью **966,6 кв. м,** назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – **здание заводоуправления. Информация о земельном участке:** кадастровый номер **340100000003001610** площадью **68,4635 га** – для содержания и обслуживания здания административно-производственных зданий и сооружений по ул. Ефремова, 63 **(право постоянного пользования). Земельный участок под объект продажи будет выделен по заявке нового собственника согласно законодательству РБ. Местонахождение:** г. Гомель, ул. Ефремова М. Г., 63. **Ограничение (обременение):** договор аренды сроком по 26.11.2022 г., общая площадь, сданная в аренду, – **88,1 кв. м**	**177 600,00**	8 880,00
4	**Капитальное строение с инв. № 350/С-82143**, площадью **1 348,5 кв. м,** назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – **административное здание.** Информация о земельном участке: кадастровый номер **340100000003000777** общей площадью **0,0588 га** – для эксплуатации и обслуживания здания административно-хозяйственного **(право аренды). Местонахождение:** г. Гомель, ул. Рабочая, 17. **Ограничение (обременение):** 4 (четыре) договора аренды сроком по 16.05.2021 г. и 23.10.2022 г., общая площадь, сданная в аренду, – **145,60 кв. м**	**216 720,00**	10 836,00

Продавец: ОАО «Гомсельмаш», г. Гомель, ул. Шоссейная, 41. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.** 8 (0232) 59-23-93 – Мойсеенко Наталья Александровна. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона. Для участия в аукционе необходимо: 1.** Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»):** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (указать № лота) **(задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления)**; **2.** Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 5 октября 2018 г**. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 18 октября 2018 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того**, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **15 (пятнадцати) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 07.08.2018 г. (лоты № 1, 2) и 28.08.2018 г. (лоты № 3, 4). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62**

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні не варта перабольшваць сваіх магчымасцяў, а таксама не трэба разлічваць на сур'ёзную дапамогу з боку. Лепш нават некалькі знізіць патрабаванні да сябе, і зможаце пазбегнуць расчараванняў і канфліктаў. Тым больш што асноўныя задачы выканаць атрымаецца, а з дробязямі можна справіцца пасля. У выхадныя дні не бойцеся быць адкрытымі з блізкімі людзьмі, не хавайце сваіх сумневаў.

ЦЯЛЕЦ. Пастарайцеся не даваць нікому ніякіх абяцанняў і грошай у доўг. У аўторак варта сур'ёзна задумацца пра будучыню, многія творчыя планы пачнуць ажыццяўляцца. У гэты дзень пастарайцеся быць уважлівыя з блізкімі людзьмі, яны могуць чакаць падтрымкі. У пятніцу сустрэча з сябрамі станецца на рэдкасць прыемнай і карыснай.

БЛІЗНЯТЫ. Неабходна засяродзіцца на галоўным і не звяртаць увагі на нязначнае. Вас перапаўняе творчае натхненне. І крэатыўны падыход будзе вельмі запатрабаваны. Зможаце добра зарабіць. Вы зараз добразычлівыя, уважлівыя, навакольныя будуць казаць шмат крамальных і цёплых слоў на ваш адрас.

РАК. Калі рэзкае слова будзе гатова сарвацца з вашага языка, падумайце пра магчымыя наступствы. Толькі вытрымка зможа ўтрымаць падзеі ў мірным рэчышчы. Здолееце пераўтварыць нявыгадную сітуацыю ў карысную для сябе, калі дасце сабе час трохі падумаць. Ваша энергія і працавітасць дазволяць дабіцца поспеху ў многіх справах. У выхадныя вас могуць наведаць новыя арыгінальныя ідэі, іх варта запомніць.

ЛЕЎ. Пачатыя на гэтым тыдні справы могуць развваліцца без вашай у тым віны, таму не перанапружвайцеся самі і не патрабуйце зашмат ад навакольных. Адпачніце і аднавіце сілы, калі ёсць магчымасць. У сераду новыя знаёмствы могуць мець непрыемны працяг, абмяжуйце кантакты, кантактуйце толькі з блізкімі людзьмі. Субота можа быць звязаная з адкрыццямі і атрыманнем новых ведаў.

ДЗЕВА. Тыдзень насычаны зносінамі з сябрамі, кароткімі ўдалымі паездкамі. Адзін з новых знаёмых можа аказацца вельмі ўплывовай персонай, што, безумоўна, пойдзе вам толькі на карысць. Калі ў аўторак вырашыце, што адлюстраванне ў люстэрку псуе вам настрой, значыць, прыйшла пара заняцца сабой: зрабіць новую стрыжку ці запісацца на фітнес. У сярэдзіне тыдня дадасца папяровай работы. У пятніцу вопыт дапаможа знайсці выйсце нават з самай цяжкай сітуацыі.

ШАЛІ. Падзей пройдзе цэлая лавіна, мала што пакідаючы пасля сябе ў ранейшым выглядзе. Будзьце гатовыя да аднаўленчых работ, альбо да добраўпарадкавання змененага ландшафту. Вас чакае шмат навін, напружаныя сітуацыі на рабоце, так што варта прадумаць свой расклад і сур'ёзна падысці да перамен, якія адбываюцца. У другой палове тыдня вашай увагі запатрабуе сям'я.

СКАРПІЁН. У панядзелак верагодная цікавая дзелавая паездка, якая дазволіць пашырыць кола зносін і дасць новыя магчымасці ў будучыні. Паспрабуйце вучыцца слухаць і чуць навакольных і атрымаеце шмат цікавага для сябе і станеце мудрэйшыя. Магчыма паляпшэнне ў прафесійных справах, атрыманне прэміі. Паспрабуйце па-філасофску паставіцца да ўнутранага напружання, яно будзе толькі пабочным эфектам сабранасці, якая спатрэбіцца для дасягнення мэт.

СТРАЛЕЦ. Паспрабуйце максімальна распланаваць гэты тыдзень, тады зможаце перарабіць усе справы і з лёгкасцю распраўіцца з хатнімі праблемамі. У панядзелак лепш нічога не пачынаць, а ў аўторак асцерагайцеся падману. Тыдзень спрыяльны для паездак і вучобы. Паспрабуйце ўдзяліць належную ўвагу свайму здароўю. Не забывайце пра павышэнне ўласнага культурнага ўзроўню і неабходнасць узбагачэння новымі ўражаннямі. Актыўны адпачынак пойдзе на карысць.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні новыя знаёмствы могуць прынесці масу карыснай інфармацыі. Поспех чакае пры нетрадыцыйным падыходзе да вырашэння любых жыццёвых праблем. На рабоце пастарайцеся перапраўляраць свае дзеянні і ўсе важныя паперы. У чацвер неабходна праявіць зайздроснае цярпенне, інакш дзелавыя партнёры могуць скарыстацца вашай эмацыянальнасцю і справакаваць канфліктную сітуацыю.

ВАДАЛІЎ. На гэтым тыдні ў вас з'явіцца жаданая свабода дзеянняў. Але ёй неабходна разумна распарадзіцца. У сераду анархічны настрой і адсутнасць субардынацыі можа прынесці расчараванне і непатрэбныя страты. У суботу паспрабуйце сачыць за сваімі словамі і перш чым сказаць што-небудзь, падумайце, а таксама паспрабуйце быць больш сумленнымі з сабой і навакольнымі. Нядзеля можа стацца цудоўным днём для адпачынку і любоўных перамог.

РЫБЫ. У калектыве ваш аўтарытэт застаецца бясспрэчны. Не толькі супрацоўнікі, але і кіраўніцтва паспрабуе пайсці вам насустрач, стварыць спрыяльныя ўмовы для працы. Застанецца толькі дзейнічаць. У чацвер пастарайцеся менш гаварыць і нікога не абяцаць. У пятніцу не варта плесці інтрыгі. Паспрабуйце скараціць свае выдаткі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.18	18.36	11.18
Віцебск —	7.09	18.25	11.16
Магілёў —	7.08	18.27	11.19
Гомель —	7.04	18.24	11.20
Гродна —	7.34	18.52	11.18
Брэст —	7.33	18.54	11.21

Месяц

Апошняя квадра 2 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. *Макара, Пятра, Фёдара.*
К. *Апалінара, Барталамея, Ігара.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

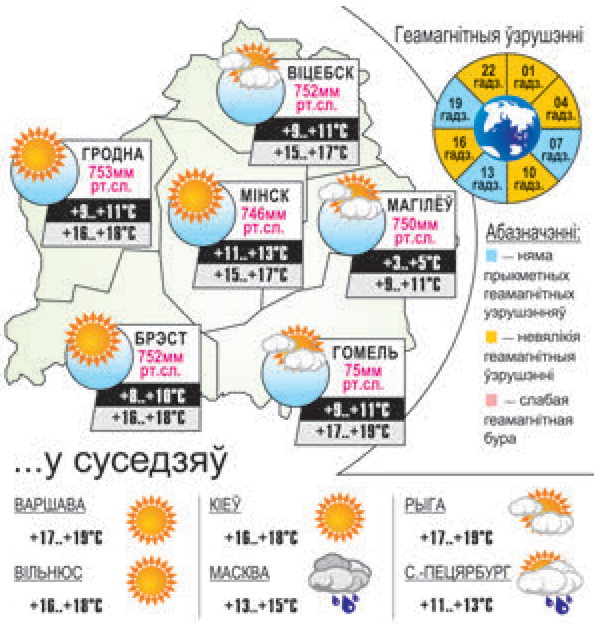

Даты Падзеі Людзі

5 КАСТРЫЧНІКА

1458 год — нарадзіўся Казімір, сын караля Польшчы і вялікага князя ВКЛ Казіміра IV Ягелончыка. У 1471 годзе па просьбе праціўнікаў венгерскага караля Мацея Корвіна на чале 12-тысячнага войска беспаспяхова імкнуўся заняць прастол Венгрыі. Калі ў 1475 годзе Уладзіслаў, старэйшы сын Казіміра IV, заняў чэшскі трон, Казімір стаў наследнікам польскай кароны. З гэтага часу ён часта наведваў Вільню. У 1481—1483 гадах займаў розныя дзяржаўныя пасады ў Польшчы. Памёр у 1484 годзе ў Вільні. Пахаваны ў каралеўскай капліцы Віленскага кафедральнага сабора.

У 1522 годзе адбылася кананізацыя Казіміра, але кананізацыйная булла знікла па дарозе. У 1602 годзе Папа Рымскі Клімент VII загадаў аднавіць ушанаванне Казіміра як святога на ўсім каталіцкім свеце. Асаблівае значэнне культ Казіміра атрымаў у землях ВКЛ, дзе ў яго гонар праводзіцца асобная служба 4 сакавіка.

1908 год — нарадзіўся (вёска Высокае, цяпер у Рагачоўскім раёне) Андрэй Фёдаравіч Самусёў, Герой Савецкага Саюза. У Вялікую Айчынную вайну на фронце з 1941 года, мінамётчык. Вызначыўся ў кастрычніку 1943 года пры вызваленні Лоеўскага раёна. Першы з роты пераправіўся цераз Дняпро, у рукапашным бai за плацдарм знішчыў некалькі гітлераўцаў, чым садзейнічаў пераправе падраздзяленняў палка. Памёр у 1965 годзе.

1713 год — нарадзіўся Дэні Дзідро, французскі пісьменнік, філосаф-асветнік, драматург і выдавец. Памёр у 1784 годзе.

1918 год — заснаваны савецкі крымінальны вышук. Крымінальна-вышуковыя ўстановы існавалі, вядома ж, і ў царскай Расіі, і пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі ўвесь штат крымінальнага вышуку Масквы на чале з яго начальнікам застаўся на сваіх месцах, прызнаўшы Савецкую ўладу. На вопытных спецыялістаў была ўскладзена задача па падрыхтоўцы новых супрацоўнікаў, якія накіроўваліся ў МУР з ліку рабочых, салдат і балтыйскіх матросаў. У пачатку 1920-х гадоў да кампетэнцыі крымінальнага вышуку было аднесена раскрыццё ўсіх злачынстваў непалітычнага характару. Актыўная дзейнасць супрацоўнікаў МУРа прывяла да таго, што ўжо ў 1920 годзе колькасць разбояў у параўнанні з 1919 годам скарацілася ў тры разы, рабаванняў — у дзевяць разоў, колькасць забойстваў паменшылася на трэць.

1943 год — нарадзілася Іна Міхайлаўна Чурыкава, расійская актрыса тэатра і кіно, народная артыстка РСФСР. З 1973 года — актрыса Маскоўскага тэатра «Ленком». Здымалася ў фільмах «Пачатак», «Васа», «Ваенна-палявы раман», «Шырлі-мырлі» і іншых. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола, Дзяржаўнай прэміі Расіі.

УСМІХНЕМСЯ

У сантэхніка Мішы была мянушка Кацяня, таму што яго часта знаходзілі на вуліцы і прыносілі дадому.

— Дарагая, зрабі мне, калі ласка, масаж галавы.
— Добра, зараз схаджу па патэльню.

Учора мяне хацелі скараціць. Але, пачуўшы, як я крычу «Ура!», «Нарэшце!», і «Пакажыце мне гэтага дурня, які будзе рабіць маю работу?!», начальнік чамусьці перадумаў.

— Што вы маўчыце?
— Згодна з Канстытуцыяй я магу не адказваць на пытанне, калі гэта нанясе шкоду мне ці маім сваякам.
— Жаніх, хопіць прыдурвацца! Гатовыя вы ўзяць у жонкі гэтую жанчыну?

Прапанавалі выпіць? Ветліва адмоўся, але выпі!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3774.
Нумар падпісаны ў 19.30 4 кастрычніка 2018 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

5 кастрычніка 2018 г. № 40 (473)

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК... І ЧАС ПЕРАМЕН

Якая будучыня ў айчыннай спажыўкааперацыі?

Напярэдадні Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ў час рабочай сустрэчы са старшынёй праўлення Белкаапсаюза Валерыем Івановым распарадзіўся пераглядзець работу сістэмы спажыўкааперацыі ў краіне. Прэзідэнт даручыў звярнуць увагу на штат арганізацый Белкаапсаюза ў раёнах, які павінен адпавядаць аптымальнай колькасці, што, у сваю чаргу, уплывае і на эфектыўнасць работы ў цэлым. Кіраўнік дзяржавы вызначыў, што Белкаапсаюз павінен заставацца канкурэнтным, бо ў штучным утрыманні на плаве такой арганізацыі папросту няма сэнсу.

Які стан і перспектывы спажывецкай кааперацыі Беларусі, высвятляў карэспандэнт «МС».

стар. 13

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Паўмільярда долараў

На такую суму плануюць падпісаць кантракты на V Форуме рэгіёнаў Беларусі і Расіі (+Праграма форума) стар. 2–4

З новымі сіламі

Над чым Савет Рэспублікі будзе працаваць падчас восеньскай сесіі стар. 2

Небывалы ўраджай

На Брэстчыне яблыкаў нарыхтавалі ўдвая больш, чым летась, а на Гродзеншчыне, наадварот, знізілі закупку. Чаму? стар. 14–15

230 тон айчынных кавуноў

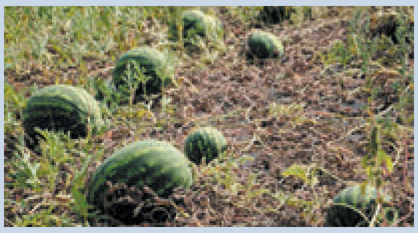

Столькі назапасілі кааператары на поўдні краіны. Чым яшчэ будзем ласавацца зімой? стар. 14–15

Плюс 100!

У Талачыне прайшла сотая ў гэтым годзе рэгістрацыя нованароджанага. стар. 16

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

С новыми силами

На открытии осенней сессии Совета Республики Национального собрания Беларуси парламентарии рассмотрели четыре вопроса.

Первый вопрос — избрание заместителя председателя Постоянной комиссии Совета Республики по образованию, науке, культуре и социальному развитию. Ей стала Екатерина Дулова. Кроме того, отдельно избирался председатель этой комиссии. По итогам нескольких рекомендаций со стороны парламентариев на эту должность был избран Виктор Сиренко. Компетентный, инициативный, настойчивый человек с серьезным жизненным опытом, большим авторитетом — так его охарактеризовала Екатерина Дулова.

И сам Виктор Сиренко высказался по поводу тогда еще возможного председательства: «Это не просто формально, это реально серьезное решение, серьезная ответственность. Это огромный кусок не только творческой, но и созидательной работы, которая направлена на благо народа».

Также участники сессии рассмотрели вопрос об изменении состава Президиума Совета Республики и внесении дополнений и изменений в некоторые постановления Совета Республики.

Последний вопрос — законопроект о ратификации кредитного соглашения (проект реконструкции «Автомобильная дорога Р-80 Слобода—Паперно, км 0,000 — 14,770», включая разработку направлений совершенствования системы управления дорожным хозяйством) между Беларусью и Европейским банком реконструкции и развития.

По этой теме перед парламентариями выступил министр транспорта и коммуникаций Анатолий Сивак. В своей речи он рассказал о главном — для чего необходима ратификация соглашения. По его словам, привлечение данной ссуды позволит выполнить реконструкцию этого участка по параметрам первой категории, которая является завершающим этапом строительства второй кольцевой автомобильной дороги вокруг Минска. Кстати, в рамках проекта предусматривается увеличение полос движения с двух до четырех.

Еще раз о визите во Вьетнам

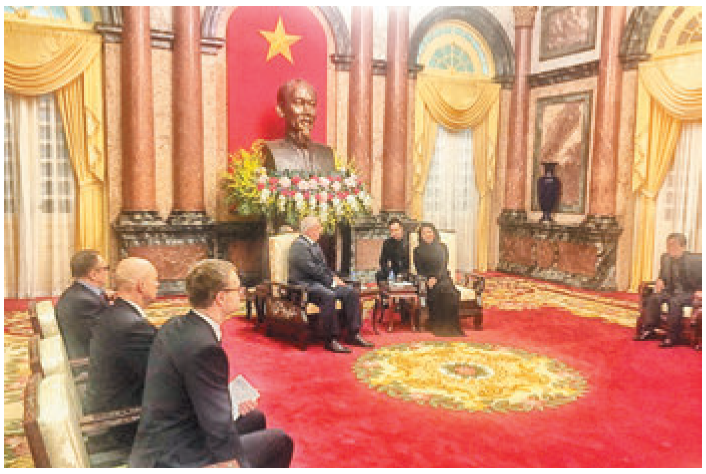

В прошлом номере «Местного самоуправления» мы подробно освещали визит председателя Совета Республики Национального собрания Михаила Мясниковича во Вьетнам в связи с его участием в траурных мероприятиях по случаю смерти президента этой страны Чан Дай Куанга.

Во время посещения Вьетнама белорусской делегацией произошла еще одна важнейшая встреча — Михаил Мясникович побеседовал с исполняющей обязанности президента Вьетнама Данг Тхи Нгок Тхинь. Спикер верхней палаты выразил соболезнования всему вьетнамскому народу от имени Александра Лукашенко и белорусов, а также заверил, что все договоренности, которые были достигнуты во время визита президента Вьетнама в нашу страну годом ранее, будут выполняться.

Стороны подтвердили взаимное стремление наращивать торгово-экономическое, научно-техническое и межрегиональное сотрудничество.

В свою очередь, исполняющая обязанности президента передала слова благодарности белорусскому лидеру и народу за поддержку и сочувствие в сложное время для Вьетнама.

Тема местного самоуправления поднималась и во время этого визита — так, Михаил Мясникович посетил провинцию Хынгйен, где встретился с председателем Народного комитета провинции Нгуен Ван Фонгом. Стороны оговорили сотрудничество в таких сферах, как автомобилестроение и производство молочной продукции, а также обсудили возможное создание здесь совместных белорусско-вьетнамских предприятий.

На этом визит не завершился: спикер верхней палаты также посетил производственную площадку завода по сборке грузовых автомобилей СП «МАЗ Азия». Ему рассказали о ходе реализации проекта по созданию совместного сборочного производства грузовых автомобилей «МАЗ».

Еще Михаил Мясникович в ходе своего визита встретился с президентом Вьетнамской академии наук и технологий Чау Ван Минем. Основные темы разговора — наука, технологии, академическое образование.

Тайна не станет явью

Член Президиума Совета Республики Алла Бодак приняла участие в заседании Конституционного Суда

В ходе встречи было рассмотрено дело об обеспечении адвокатской тайны в уголовном процессе.

По данному вопросу выступила сама председатель Постоянной комиссии Совета Республики по законодательству и государственному строительству, полномочный представитель Совета Республики в Конституционном Суде Алла Бодак. По ее мнению, значимость адвокатской тайны — одно из неотъемлемых условий надлежащей реализации конституционно гарантированного права на юридическую помощь.

Кроме того, парламентарий детально аргументировала целесообразность совершенствования правового регулирования обеспечения адвокатской тайны. Она также отметила, насколько востребовано закрепление в уголовно-процессуальном законодательстве механизмов реализации гарантий адвокатской деятельности, предусмотренных Законом Республики Беларусь «Об адвокатуре и адвокатской деятельности в Республике Беларусь».

Владислав ЛУКАШЕВИЧ.

СОЮЗНОЕ ГОСУДАРСТВО

КУРС

Более 70 документов планируется

...А также заключить контракты на общую сумму в размере не менее 500 миллионов долларов. Такие данные озвучили на пресс-конференции в Национальном пресс-центре, которая была посвящена подготовке и проведению предстоящего V Форума регионов Беларуси и России в Могилеве. На мероприятии парламентарии рассказали журналистам о конкретном наполнении масштабного форума, о его целях, задачах и перспективах.

В основе — экономика

Первым с сообщением выступил **председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по региональной политике и местному самоуправлению Александр ПОПКОВ.** По его словам, сама тема предстоящего форума говорит о том, что стороны намерены рассмотреть целый комплекс вопросов в части приоритетных направлений развития регионального сотрудничества как ключевого фактора интеграции и союзного строительства. То есть, в рамках договора о создании Союзного государства изучить те аспекты, которые волнуют и Беларусь, и Россию.

«На сей счет проведена очень серьезная подготовительная работа. В ее процессе действуют пять секций, — отметил он. — В основу всей нашей работы будут положены, прежде всего, экономические факторы развития Союзного государства. И, наверное, самое главное, лейтмотив — каким образом сблизить наши интересы, выйти на решение злободневных задач — и в сфере промышленности, и в сфере аграрного производства. Мы намерены очень серьезно отработать в части унификации, гармонизации законодательства, которое есть в рамках Союзного государства. Большой спектр вопросов — по тематике образования, здравоохранения, культуры, то есть, весь социальный блок, а также вопросы экономической безопасности».

Александр Попков также напомнил, что недавно прошла встреча президентов Беларуси и России в Сочи в широком и узком составах. По его мнению, в результате обстоятельного разговора многие вопросы были решены, часть из них находится в стадии разрешения. «Я полагаю, что какие-то завершающие оттенки или продолжение этого разговора, наверное, будут озвучены на данном форуме, поскольку будут выступления двух глав государств», — предположил парламентарий.

Также он обратил внимание присутствующих на тот факт, что Совет Республики Национального собрания Беларуси и Совет Федерации Федерального собрания России представляют прежде всего регионы, поэтому, добавил председатель Постоянной комиссии по региональной политике и местному самоуправлению, стороны должны сосредоточить свое внимание на решении региональных проблем.

Кроме того, парламентарий подчеркнул: поставлена очень серьезная задача — до 2025 года Беларусь должна удвоить ВВП, достичь отметки в 100 миллиардов долларов. Такая же задача — увеличение в двукратном размере валового внутреннего продукта — стоит и перед Российской Федерацией. Александр Попков выразил мнение, что эти задачи необходимо решать совместно и на уровне государств, и на уровне регионов.

«Уже подготовлено, и мы считаем, что будет подписано в рамках форума 70 соглашений между субъектами, то есть, регионами Беларуси и России. Помимо экономических направлений, будет подписано соответствующее соглашение и в части сотрудничества областных Советов, законодательных собраний», — сказал он.

После Александр Попков высказался персонально по своей секции — об аграрной политике. По словам парламентария, в этом направлении есть очень много совместных серьезных проектов. Буквально в течение этого лета был проведен целый комплекс мероприятий, которые подтверждают, что стороны очень заинтересованы в решении некоторых вопросов. К примеру, аграрную политику Союзного государства обсудили на международной научно-практической конференции в Белорусской сельскохозяйственной академии, где были обозначены три направления: создание селекционно-генетических центров в животноводстве, формирование соответствующей системы машин на основе цифровых технологий и точного земледелия. Последний вопрос — создание совместных научно-образовательных центров для подготовки кадров аграрного профиля, добавил председатель Постоянной комиссии по региональной политике и местному самоуправлению. Таким образом, по аграрной политике работа не прекращается.

Еще одна тема, по которой Беларуси и России стоит наладить работу, — это деятельность по подготовке так называемого специалиста будущего, отметил Александр Попков. Современный специалист должен не только отлично разбираться в экономических тонкостях, владеть иностранным языком, но и с легкостью ориентироваться в информационных технологиях, быть управленцем, подчеркнул он.

Несколько слов о финансах и «цифре»

Следующим слово взял **председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по экономике, бюджету и финансам Владимир ПАНТЮХОВ,** который примет участие уже в пятом по счету форуме.

По его словам, к масштабному мероприятию готовятся не только чиновники, но и сами жители Могилева. Кроме того, Владимир Пантюхов отметил, что желающих участвовать в форуме больше, чем когда-либо. Тех, кто хочет выступить с докладами — еще больше.

Он рассказал, что на предстоящем форуме возглавляемая им Постоянная комиссия курирует три направления — секцию «Цифровая экономика. Сотрудничество регионов, состояние и перспективы»,

НА ЕДИНСТВО

подписать на предстоящем V Форуме регионов Беларуси и России

коммерческие экспортные контракты и Совет делового сотрудничества.

Владимир Пантюхов напомнил, что на II Форуме суммы контрактов составили 230 миллионов долларов, на III — 300, на IV — 480, а в этот раз стороны заключат соглашения на сумму не менее 500 миллионов долларов. Он проанонсировал тот факт, что только на Совете делового сотрудничества в день пленарного заседания с участием глав государств руководство предприятия «Могилевхимволокно» подпишет три контракта на сумму 100 миллионов долларов. И это — лишь один пример предстоящих договоренностей, подчеркнул парламентарий.

«Сегодня идет взаимный поиск партнеров, подписание контрактов говорит о том, что можно с уверенностью заглянуть в будущий день», — сказал Владимир Пантюхов.

По поводу секции, связанной с цифровой экономикой, он констатировал, что это не просто модный тренд. По его мнению, отставание недопустимо, поскольку может привести к сложностям в переходе к «цифре». Так, на форуме будут приняты совместные меры в сфере информационной безопасности, гармонизации правовой базы в сфере цифровой экономики, реализации совместных цифровых проектов в промышленности, сельском хозяйстве и энергетике.

Еще парламентарий сообщил, что участие в форуме примут более 20 губернаторов регионов России, а также председатели законодательных собраний, все белорусские губернаторы и председатели областных Советов депутатов. Широко будет представлена и бизнес-среда.

Достичь законодательного консенсуса

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по законодательству и государственному строительству Алла БОДАК напомнила, что основой интеграционного сотрудничества Беларуси с Российской Федерацией выступает договор о создании Союзного государства.

«В развитие этого основного правового документа принят целый ряд международных соглашений. И с прошлого форума, который был в прошедшем году, на протяжении всего года мы являемся не только руководителями комиссии в Совете Республики, но и одновременно депутатами Парламентского собрания Союза Беларуси и России», — отметила парламентарий.

Алла Бодак подчеркнула: решение и достижение цели союзного строительства, которое обозначено в договоре (а речь идет, в первую очередь, о создании единого экономического пространства, создании общего рынка товаров и услуг) обеспечиваются правовыми средствами. Более того, парламентарий отметила, что вопросы, связанные с достижением этих целей, были рассмотрены в рамках Парламентского собрания на протяжении года.

«За прошлый год мы провели парламентские слушания на тему обеспечения равных прав граждан. Вторые слушания — это обеспечение равных условий для субъектов хозяйственных территорий двух государств. Их результатами стали определенные рекомендации национальным органам России и Беларуси. И в рамках реализации этих рекомендаций Парламентское собрание проводит определенный мониторинг парламентских слушаний», — подчеркнула Алла Бодак.

Напомним, что решением Высшего государственного совета о приоритетных направлениях развития союзного строительства на 2018—2022 годы всем органам Союзного государства было поручено разработать концепцию сближения законодательств. Основными исполнителями этой концепции являются Постоянный комитет Союзного государства, Парламентское собрание Союза Беларуси и России и, конечно, национальные органы как Российской Федерации, так и Республики Беларусь. Они как раз и определят методологию сближения законодательств.

Парламентарий также поделилась результатами этой работы и выделила три основных актуальных направления в развитии союзного строительства. Это, в первую очередь, вопросы, связанные с обеспечением равных прав граждан Беларуси и России, где были достигнуты наилучшие результаты на постсоветском пространстве. Второе направление — создание равных условий для юридических лиц, третье — цифровизация экономики.

По словам Аллы Бодак, все три направления — актуальные и приоритетные, над ними сегодня необходимо работать в плане сближения законодательств. Эти вопросы также будут рассмотрены на тематической секции, лейтмотив которой — гармонизация и унификация законодательств государств-участников. Парламентарий подчеркнула, что это является важным условием для союзного строительства.

Тернист путь молодежи

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по образованию, науке, культуре и социальному развитию Виктор СИРЕНКО подчеркнул важность молодежной политики в рамках Союзного государства.

«Для нас крайне важно, чтобы молодежь с добрым внутренним самосознанием и понимаем того, чем она занята, когда учится или имеет свободное время, жила какими-то совместными проектами. Ведь проекты, которые существуют в Российской Федерации и Республике Беларусь, имеют иногда разную направленность. Поэтому хотелось бы, чтобы мы сверили направления», — отметил Виктор Сиренко.

Он также подчеркнул, что количество участников на секции «Социальная гражданская активность молодежи Союзного государства. Традиции и инновации» растет, поскольку она крайне интересна. Темы выступлений самые различные: работа представительных органов власти молодежи как механизм реализации социальной активности молодежи; молодежные парламентские структуры как способ привлечения молодежи в управление делами государства; роль молодежи в целях устойчивого развития и достижение этих целей; волонтерское движение в государствах России и Беларуси.

«Для нас этот форум уже начался, потому что не так давно проходил «Слет студенческих отрядов». 9—10 октября до проведения форума у нас будет проходить шестой молодежный форум «Молодежь — за Союзное государство Беларуси и России» опять же в Могилеве. И те рекомендации и наработки, которые были сделаны ранее на основе этого мероприятия, войдут в копилку проектов-рекомендаций всего нашего общего форума», — добавил Виктор Сиренко.

Деньги под защитой

По словам **председателя Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по международным делам и национальной безопасности Сергея РАХМАНОВА**, тема международной деятельности и экономической безопасности Союзного государства, которой посвящена отдельная секция, затрагивает интересы не только России и Беларуси, но и всего мира.

«Мы с Константином Косачевым, модератором с российской стороны, который возглавляет Комитет Совета Федерации по международным делам, постоянно детально обсуждаем, как все будет проходить. Ключевые вопросы на секции — международная деятельность Союзного государства с точки зрения обеспечения экономической безопасности и защиты национальных интересов России и Беларуси от внешних угроз. Потому что угрозы эти существенные, они связаны в том числе и с технологическим состоянием нашей экономики», — отметил парламентарий.

Он также подчеркнул, что в связи с бурным развитием современных технологий мы не имеем права отстать. Это касается и тех технологий, которые будут определять развитие мира на ближайшие десятилетия, к их числу относятся микроэлектроника, робототехника, биотехнологии, искусственный интеллект и другие.

Владислав ЛУКАШЕВИЧ,
Анна ЮНЧИЦ.
Фото Татьяны ТКАЧЕВОЙ.

ПРОГРАММА V ФОРУМА РЕГИОНОВ БЕЛАРУСИ И РОССИИ

Республика Беларусь 10—12 октября 2018 года *	
Первый день — 10 октября 2018 г.	
По отдельному графику	Прибытие участников V Форума регионов Беларуси и России в Могилев
Размещение участников V Форума регионов Беларуси и России в гостиницах Могилева	
18.00 — 20.00	Культурная программа Прибывшим участникам предоставляется возможность посещения театральной постановки (УК «Могилевский областной драматический театр», ул. Первомайская, 7)
Второй день — 11 октября 2018 г.	
10.00 — 10.40	Прибытие официальной делегации Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и размещение в объектах проживания (Гостиницы «Губернская», «Могилевтурист»)
Прибытие официальной делегации Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации спецбортом или чартерным рейсом из Москвы в «Международный аэропорт Могилев» и размещение в объектах проживания (Гостиницы «Метрополь», «Могилевтурист»)	
10.40 — 11.00	Переезд участников к местам проведения секционных заседаний
11.00 — 14.00	**Работа секционных заседаний V Форума регионов Беларуси и России** **Предусматривается подписание соглашений о сотрудничестве и коммерческих контрактов**
«Аграрная политика Союзного государства: опыт, проблемы, перспективы» — УО «Могилевский государственный университет продовольствия» (пр-т Шмидта, 3); «Унификация и гармонизация законодательства Союзного государства как основа эффективного и плодотворного российско-белорусского сотрудничества» — УК «Могилевский городской центр культуры и досуга» (ул. Первомайская, 34)	
«Социальная и гражданская активность молодежи Беларуси и России: традиции и новации» — УО «Могилевский государственный университет имени А. А. Кулешова» (ул. Космонавтов, 1); «Международная деятельность и экономическая безопасность Союзного государства» — унитарное предприятие Туристско-гостиничный комплекс «Могилевтурист» (Пушкинский проспект, 6); «Цифровая экономика: сотрудничество регионов, состояние и перспективы» — ОАО «Могилевлифтмаш» (пр. Мира, 42)	
11.00 — 14.00	Посещение руководителями официальных делегаций Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации выставки-ярмарки ремесел «Город мастеров», региональных площадок, отреставрированного филиала Национального художественного музея Республики Беларусь «Музей В. К. Бялыницкого-Бирули» (по отдельной программе)
14.00 — 14.45	Обед
14.45 — 15.15	Переезд членов официальных делегаций Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации к мемориальному комплексу «Буйничское поле»
15.15 — 16.15	**Возложение цветов к мемориалу солдатам, павшим на Буйничском поле и торжественная закладка членами официальных делегаций Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации — «Аллеи регионов»** (мемориальный комплекс «Буйничское поле»)
16.15 — 16.30	Переезд:
руководителей официальных делегаций Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации к социально-культурным объектам	
членов Межпарламентской комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации по межрегиональному сотрудничеству к Дворцу гражданских обрядов; участников, не входящих в состав Межпарламентской комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации по межрегиональному сотрудничеству к месту проведения выставки-ярмарки ремесел «Город мастеров»	
16.30 — 18.00	Пятое заседание Межпарламентской комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации по межрегиональному сотрудничеству — Дворец гражданских обрядов, «Золотой зал» (ул. Ленинская, 1). Предусматривается подписание соглашений о сотрудничестве
16.30 — 17.45	Посещение руководителями официальных делегаций Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации социально-культурных объектов (по отдельной программе)
16.30 — 18.30	Посещение выставки-ярмарки ремесел «Город мастеров» участниками, не входящими в состав Межпарламентской комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь и Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации по межрегиональному сотрудничеству
19.00 — 20.30	**Культурная программа** Гала-концерт — Дворец спорта «Могилев» (ул. Гагарина, 1)
Третий день — 12 октября 2018 г.	
Время уточняется	Финальный матч турнира по хоккею с шайбой Спартакиады Союзного государства для детей и юношества (Ледовая арена, г. Шклов, ул. Почтовая, 2)
9.00 — 9.30	Переезд участников к месту проведения пленарного заседания V Форума регионов Беларуси и России — УК «Дворец культуры области» (Пушкинский просп., 7)
9.30 — 10.30	Регистрация участников пленарного заседания V Форума регионов Беларуси и России
9.00 — 10.20	Встреча Председателя Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь МЯСНИКОВИЧА М. В. и Председателя Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации МАТВИЕНКО В. И. с руководителями регионов Республики Беларусь и субъектов Российской Федерации, а также представителями бизнес-сообщества в формате заседания Совета делового сотрудничества — Дворец гражданских обрядов, «Золотой зал» (ул. Ленинская, 1). Предусматривается подписание соглашений о сотрудничестве и коммерческих контрактов
11.00 — 14.30	Пленарное заседание V Форума регионов Беларуси и России на тему «Приоритетные направления развития регионального сотрудничества как ключевого фактора интеграции и союзного строительства» — УК «Дворец культуры области» (Пушкинский просп., 7). Предусматривается кофе-пауза (примерное время с 13.00 до 13.30). Предусматривается подписание соглашений о сотрудничестве
14.45 — 15.45	Официальный прием для участников форума — УК «Дворец культуры области» (Пушкинский просп., 7)

Асноўны партнёр

Гомельская вобласць плануе падпісаць на V Форуме рэгіёнаў кантракты на 100 мільёнаў долараў

Аб гэтым расказала начальнік упраўлення знешнеэканамічных сувязяў камітэта эканомікі Гомельскага аблвыканкама Аляўціна САРАНЧУК, паведамляе БелТА.

«Гэта прадпрыемствы і дзяржаўнай, і прыватнай формы ўласнасці, якія прадстаўляюць такія галіны, як харчовая, электратэхнічная, мэблевая і іншыя», — адзначыла Аляўціна Саранчук. Акрамя таго, Гомельская вобласць плануе заключыць дамовы аб супрацоўніцтве з Кіраўскай, Ніжагародскай, Самарскай абласцямі і Рэспублікай Бурація.

Свой гандлёва-эканамічны, культурны, навуковы, турыстычны патэнцыял рэгіён прадставіць і на пляцоўцы «Вас запрашае Гомельская вобласць», а творчыя калектывы і майстры народна-прыкладной творчасці стануць удзельнікамі выстаўкі-кірмашу рамёстваў «Горад майстроў».

Начальнік упраўлення адзначыла, што Расія застаецца асноўным партнёрам Гомельскай вобласці. Так, за сем месяцаў гэтага года ўдзельная вага краіны-суседкі ў знешнегандлёвым абароце рэгіёна склала 63 %. У экспарце доля Расіі перавышае 30 %, у імпарце займае 85 %. Акрамя таго, у Расіі дзейнічаюць пяць уласных суб'ектаў таваправоднай сеткі гомельскіх прадпрыемстваў мяса-малочнай галіны. «Аб'ём рэалізацыі на адрас названых суб'ектаў у студзені — чэрвені гэтага года склаўся на ўзроўні 11 мільёнаў долараў», — дадала Аляўціна Саранчук.

Для актывізацыі супрацоўніцтва

У складзе дэлегацыі ад Віцебскай вобласці ў мерапрыемствах форуму прымуць удзел і кіраўнікі найлепшых прадпрыемстваў-экспарцёраў. Сярод іх Віцебская бройлерная птушкафабрыка, абутковы холдынг «Марко», прадпрыемства па вырабе салодкай прадукцыі «Віцьба» і іншыя. У Магілёў паедуць і прадстаўнікі арганізацый турыстычнай накіраванасці, якія прадстаўляць прапановы ў сферы паслуг.

Для гасцей форуму будзе арганізавана рэгіянальная пляцоўка, дзе можна будзе дэгуставаць і набыць прадукцыю.

Як паведамілі ў Віцебскім аблвыканкаме, штогод у рамках падрыхтоўкі і правядзення форумаў рэгіёнаў Беларусі і Расіі экспарцёры заключаюць кантракты з расійскімі партнёрамі. Плануецца, што сума экспартных кантрактаў, падпісаных у рамках падрыхтоўкі і правядзення форуму, складзе 3612,2 мільёна расійскіх рублёў (або 51,8 мільёна долараў).

Акрамя таго, аблвыканкам, раённыя і гарадскія выканаўчыя камітэты падпісваюць пагадненні аб супрацоўніцтве з тэрытарыяльнымі суб'ектамі Расійскай Федэрацыі. Дзякуючы IV Форуму на абласным узроўні з'явіліся пагадненні з Валгаградскай, Саратаўскай абласцямі, Рэспублікай Башкартастан — аб супрацоўніцтве ў гандлёва-эканамічнай, навукова-тэхнічнай і сацыяльнай сферах. Сёлета праведзена падрыхтоўчая работа па падпісанні пагаднення з адміністрацыяй Курскай вобласці.

Падпісаныя пагадненні кладуцца ў аснову так званых дарожных карт супрацоўніцтва. Зразумела, што актывізуецца ўзаемадзеянне прадпрыемстваў і арганізацый.

Начальнік упраўлення знешнеэканамічнай дзейнасці камітэта эканомікі Віцебскага аблвыканкама Аляксандр ЦІХАНАЎ паведаміў:

— Неабходна прадэманстраваць эканамічны патэнцыял прадпрыемстваў для расійскіх дзелавых колаў, якія ўдзельнічаюць у форуме. Трэба максімальна выкарыстоўваць пляцоўку мерапрыемства для перагавораў паміж прадпрыемствамі-экспарцёрамі, кіраўнікамі гарадоў і раёнаў вобласці. Гэта важна для абмеркавання з расійскімі партнёрамі новых прапаноў па супрацоўніцтве ў гандлёва-эканамічнай, інвестыцыйнай сферах, турыстычнай і сферы паслуг, будаўнічай галіне і гэтак далей.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 53

Сёння прапануем для рашэння задачу германскіх кампазітараў Мірка Дэгенколбэ і Уда Дэгенера ***(гл. дыяграму)***, адзначаную другім ганаровым водгукам на беларускім конкурсе.

Белыя: Крh4, Фа5, Лd7, Лf8, Cg1, Кc8, Кe6, пп. b6, c6, c7, d2, d3, d5, g3, g5 (15).
Чорныя: Кре5, Лb7, Лh6, Ка3, Kf2, пп. c5, d4, g6, h5 (9).
Мат у 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru

* * *

Сёлетні сусветны кангрэс шахматных кампазітараў праводзіўся ў Македоніі. У рамках яго адбыўся чэмпіянат свету па рашэнні кампазіцый, які выйграла каманда Польшчы. Сярод удзельнікаў былі і беларускія рашальнікі Аляксандр Булаўка і Мікалай Сігневіч. У час кангрэса А. Булаўку было прысвоена званне міжнароднага арбітра па шахматнай кампазіцыі, а М. Сігневіч абраны дырэктарам 11-га каманднага чэмпіянату свету па складанні, які хутка стартуе.

* * *

Камандны чэмпіянат Беларусі па складанні кампазіцый упершыню адбыўся ў 1980 годзе. Пакуль такіх спаборніцтваў было восем. Па тры разы перамагалі Магілёўская і Гродзенская вобласці, па адным — Мінск і Мінская вобласць. Сёлета дзявятае першынство стартавала ў іншым фармаце — як матч дзвюх зборных: «Захад» (Брэсцкая і Віцебская вобласці, горад Мінск, капітан Віктар Волчак) і «Усход» (Мінская, Віцебская, Гомельская і Магілёўская вобласці, капітан Віктар Зайцаў). Судзяць турнір замежныя арбітры, а фінішуе ён напрыканцы года. На думку арганізатараў, узбуйненне камандаў дасць больш магчымасцяў для калектыўнай творчасці, а само першынство разглядаецца як добрая трэніроўка перад будучым чэмпіянатам свету па складанні. Мінулы раз беларуская каманда трапіла ў пяцёрку наймацнейшых у свеце, таму цяпер хацелася б гэты высокі вынік не толькі пацвердзіць, але па магчымасці і палепшыць.

* * *

Аляксей Фёдараў (нарадзіўся ў 1972 годзе) — адзін з самых вопытных беларускіх гросмайстраў, удзельнікаў нацыянальнай зборнай. Чэмпіён Беларусі 1993, 1995, 2005, 2008 і 2017 гадоў. Не аднойчы ўваходзіў у сотню наймацнейшых па рэйтынгу шахматыстаў свету. Удзельнічаў у асабістых чэмпіянатах і Кубках свету. Выступаў за беларускую зборную на шахматных Алімпіядах 1994, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008 гадоў, на пяці камандных чэмпіянатах Еўропы. Паспяхова гуляў на клубных першынствах Еўропы за мінскую каманду «Вяснянка-Гран». А вось адна з перамог беларуса на нядаўнім турніры ў Санкт-Пецярбургу.

Кірыл Казёнаў — Аляксей Фёдараў. 1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Cg7 4. e4 d6 5. h3 0-0 6. Ce3 Kbd7 7. Kf3 e5 8. d5 Kc5 9. Kd2 a5 10. g4 c6 11. Ce2 Cd7 12. h4 a4 13. a3 Фa5 14. Kpf1 cd 15. cd b5 16. h5 b4 17. Kc4 Фc7 18. ab Kb3 19. Лa3 C:g4 20. Kb6 C:e2+ 21. Ф:e2 Лab8 22. h6 Ch8 23. Фc4 Ф:b6 24. Л:b3 Фb7 25. K:a4 K:e4 26. Ф:e4 Фb5+ 27. Kpg2 Ф:a4 28. Лa3 Фb5 29. Лc1 f5 30. Фc4 f4 31. Ca7 Лb7 32. f3 Ф:b4 33. Ф:b4 Л:b4 34. Лc2 e4 35. fe C:b2 36. Лd3 g5 37. Kpf3 Kpf7 38. Cf2 Ce5 39. Лc6 Лa4 40. Лb3 Kpg6 41. Cc5 Лf6 42. Cf2 Kph5, 0:1.

А.Фёдараў разам з калегамі па зборнай выступае ў гэтыя дні на сусветнай шахматнай Алімпіядзе ў Грузіі. Пра вынікі форуму — у наступным выпуску.

* * *

Валерый Казакоўскі фінішаваў шосты на турніры ў Санкт-Пецярбургу, а Мікіта Маёраў быў чатырнаццаты са 108 на Мемарыяле Р. Нежмятдзінава ў Казані.

* * *

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1. Фh4. Першыя правільна адказалі: Аляксандр Сямерыч, Уладзімір Ізотаў, Ігар Ананіч, Віктар Жук, Сяргей Цяльпук, Андрэй Малышка.

Вадзім ЖЫЛКО.

Тэлесеткі

Ты хто такі? Давай, прывітанне!

6 кастрычніка на «Беларусь 2» стартуе новы інтэрактыўны забаўляльны праект «Хто я?». Яго ўдзельнікамі змогуць стаць звычайныя мінакі, калі сустрэнуць на шляху вядучага Паўла Кіслага і пагодзяцца ўзяць удзел у авантуры: начапіць шыльдачку з невядомым надпісам і «ператварыцца» ў кагосьці іншага, ад гістарычнай асобы да нашага сучасніка, альбо наогул стаць неадушаўлёным прадметам. Словам, гэта старая добрая гульня «з паперкамі на лбе», толькі ў незнаёмай кампаніі і перад камерамі.

З дапамогай сустрэчных героям неабходна будзе за 3 хвіліны ўгадаць, у каго ці што іх пераўвасобілі круцялітэлевізійнікі.

Наш фармат

«Беларусь 5» абвяшчае кастынг каментатараў

Спартыўны канал Белтэлерадыёкампаніі ў новым вяшчальным сезоне праводзіць чарговы адбор спартыўных каментатараў.

Ніякіх узроставых і прафесійных абмежаванняў для кандыдатаў няма, а сярод абавязковых умоў — наяўнасць вышэйшай адукацыі, пісьменнае маўленне, добрае веданне спартыўнай тэматыкі (пажадана арыентавацца перадусім у тэнісе, хакеі і адзінаборствах). Каб атрымаць запрашэнне на вочны кастынг перад тэлекамерамі, ахвотным трэба папярэдне даслаць свае рэзюмэ і пробны каментарый на электронную паштовую скрынку belarus5@tvr.by.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

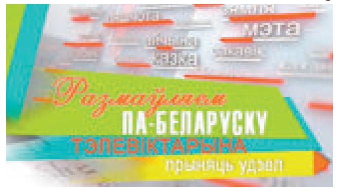

Сядзі і глядзі

ЛЮДЗІ СВАЙГО ЧАСУ

«Жукаў»
«Беларусь 3», з 9 кастрычніка

12-серыйная біяграфічная драма пра Маршала Савецкага Саюза Георгія Жукава, які пасля заканчэння Вялікай Айчыннай вайны набыў велізарную папулярнасць у арміі і менавіта таму трапіў у няміласць да Сталіна. Ужо ў 1957 годзе вялікага палкаводца выключылі з партыі, знялі з усіх пасад і праз год прымусова адправілі ў адстаўку... Драмы разгортваліся і на асабістым фронце, але маршал да апошніх дзён жыцця сустракаў удары лёсу з адкрытым забралам.

«Лізавета»
TV1000, 9 кастрычніка

Англія, 1554-ы. Зацятая каталічка каралева Марыя, старэйшая дачка Генрыха VIII, памірае, і на трон узыходзіць юная прынцэса Лізавета. Дзяўчыне даводзіцца імкліва сталець, каб абараніць краіну ад замахаў з боку Іспаніі і Францыі і амбіцыйных планаў Папы Рымскага, разблытваць павуцінне інтрыг і пайсці на самыя адчайныя меры, каб толькі захаваць магутнасць і адзінства Англіі, зрабіць яе моцнай марской дзяржавай і аўтарытэтам, з якім лічыліся ва ўсім свеце. Лізавета Цюдар ахвяравала сабой і сваімі пачуццямі, але засталася ў гісторыі краіны як таленавітая жанчына і вялікая каралева.

«Ван Хельсінг»
ТБ3, 12 кастрычніка

Дагэтуль спрэчна, ці быў у Ван Хельсінга — персанажа Брэма Стокера, доктара-філосафа, містыка і паляўнічага на вампіраў — рэальны прававобраз. Але з удзелам гэтага персанажа ўжо знялі больш як 15 фільмаў. У тым ліку і гэта фэнтэзі ад рэжысёра Стывена Сомерса, які змяшаў Дракулу, Франкенштэйна і доктара Джэкіла з містарам Хайдам. У астатнім — усё па канонах жанру: Трансільванія, крывасмокі, паляўнічы на нячысцікаў і доза рамантыкі.

«Кейт і Леа»
Кінакамедыя, 12 і 13 кастрычніка

Што атрымаецца, калі джэнтльмен XIX стагоддзя, герцаг Леа Олбански, раптам трапіць у сучасны Нью-Ёрк праз дзіру ў часе? Ды што заўгодна. Напрыклад, сустрэча з эмансіпіраванай бізнес-лэдзі Кейт, якая дапамагае зрабіць знаёмства з рэальнасцю не такім балючым, і паступова прывязваецца да свайго архаічнага падапечнага так моцна, што гатовая не толькі дапамагчы яму вярнуцца назад, але і самой адправіцца жыць у мінулы час...

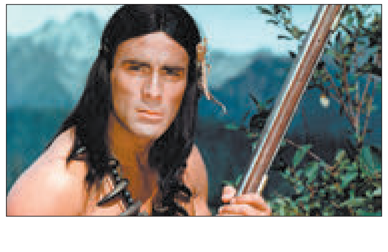

«Чынгачгук — Вялікі Змей»
«Культура», 13 і 14 кастрычніка

Любімы «індзеец» мільёнаў гледачоў Гойка Міціч, драматычная гісторыя супрацьстаяння дзвюх цывілізацый — карэннага насельніцтва Амерыкі і прышлых заваёўнікаў з Англіі ды Францыі, паляўнічы па мянушцы Зверабой і прыгажуня Ватава — дачка важака, абяцаная вялікаму індзейскаму воіну Чынгачгуку, якая выпадкова трапляе ў жорны вайны паміж белымі. Казаць больш пра гэты фільм не трэба — трэба глядзець.

Шугалея курам на смех

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску». Для таго каб стаць яе ўдзельнікамі, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або 3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну, а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды». Ці ведалі вы, што:

дну́шка — дошчачка, на якой крышаць прадукты;

кушнéр — рамеснік, які шые з футра;

выціна́нка — узор, выразаны з паперы;

сярмя́га — верхняе адзенне з даматканага сукна;

цуру́балка — прадаўгаваты кавалак дрэва;

шуга́лея — лодка, выдзеўбаная з кавалка дрэва.

Гара з плеч — адчуць палёгку, пазбавіцца ад нейкага клопату. Беларускія сінонімы: *ад сэрца адлягло, камень з сэрца зваліўся*. Руская: *гора с плеч, отлегло на душе*.

Курам на смех — 1) зрабіць нешта абы-як, неакуратна; 2) вельмі мала (зрабіць). Беларусы яшчэ скажуць: *абы з рук, з камароў нос, на жабін скок*. Руская: *без слез не взглянешь, капля в море*.

Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь 3» кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
9.10 «Галоўны эфір».
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сямейныя абставіны» (16+).
12.45, 13.05, 14.35, 15.25 Меладрама «Парушэнне правілаў» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Нашы» (6+).
22.10 Серыял «След» (16+).
23.45 «Арэна».
0.45 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 18.30, 22.10 «Тэлебарометр».
9.30, 20.00 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
10.45 «Капейка ў капейку» (12+).
11.20 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
12.00 «Спатканне для мамы» (12+).
13.05 «Свет навыварат. Японія» (16+).
14.15 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+)
15.05 Анімацыйны фільм «У госці да Робінсанаў» (12+).
16.45 Меладрама «У гасцях у Эліс» (16+).
19.15 «Суперлато».
21.05 «Арол і рэшка» (16+).
22.00 КЕНО.
22.15 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
23.15 «Хадзі сюды і танцуй».
23.20 «Вярніце мне прыгажосць» (16+).
0.40 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Пасахі.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
9.25, 19.15 «Апошні дзень». Рына Зялёная (12+).
10.00 «Навукаманія» (6+).
10.30, 15.45 «Яшчэ не вечар». Маст. фільм (12+).
12.25 «Гарады Беларусі». Орша.
12.50 «Наперад у мінулае».
13.20, 21.05 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» Маст. фільм. (12+).
14.30, 22.15 «Маршалы Перамогі: Жукаў і Ракасоўскі». Дак. фільм (12+).
15.20 «Камертон». Дырыжор, народны артыст Беларусі Аляксандр Анісімаў.
17.15 «Люблю і памятаю». Пісьменнік і сцэнарыст Уладзімір Караткевіч.
17.55 «Штармавое папярэджанне». Маст. фільм (12+).
20.15 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Аляксандр Дзямідаў.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.00 «Вялікія мастакі». Эжэн Дэлакруа (12+).

Беларусь 5

7.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Ліверпуль» — «Манчэстэр Сіці».
8.55 Вялікі спорт.
9.35 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Дынама-Мінск» — ФК «Смалявічы».
11.25 Вынікі тыдня.
12.05 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Цмокі-Мінск» (Беларусь) — «Зелена Гура» (Польшча).
13.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Фулхэм» — «Арсенал».
15.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Іслач» (Мінскі р-н) — БАТЭ (Барысаў).
17.40 Спорт-цэнтр.
17.50 «Есть только миг...» Уроки Віктара Лівенцава». Дак. фільм.
18.20 Хакей. КХЛ. «Ёкерыт» (Хельсінкі) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.50 Спорт-цэнтр.
21.00 Час футбола.
21.45 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
22.40 Бокс. Сусветная суперсерыя.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Контуры».
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Дзеці Арбата» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 0.15 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Аперацыя «Сатана» (16+).
22.15 Серыял «Бяссонніца» (16+).
23.15 Ток-шоу «Наша жыццё».
1.25 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Вялікі горад».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.05 «Скардзіцца дазваляецца».
9.25 «Тыдзень».
10.40 Дакументальны спецпраект (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Дзіўная справа» (16+).
15.35, 16.50 «Кулінар». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Баец». Серыял (16+).
22.00 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
0.35 «Мінтранс» (16+).
1.20 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.00 Серыял «Аддзел С С С Р». (16+).
7.00, 10.10 Серыял «Зачараваны ўчастак». (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.35 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.25 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.45 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.15 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Пізанская вежа» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае». Токшоу. (12+).
12.35, 14.35 Маст. фільм «Самае галоўнае». (12+).
13.35 «Наша справа» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Маскоўская барзая-2» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.40 Сёння.
6.10 «Паедзем, паядзім!» (0+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.40 «За гранню». (16+).
10.20 «Чакай мяне». (12+).
11.10, 14.05 Баявік «Цэзар». (16+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
16.35 Баявік «Бой з ценем-3: апошні раўнд». (16+).
19.45 Серыял «Канцылярскі пацук». (16+).
21.35 Серыял «Шэф. Новае жыццё». (16+).
23.15 «НЗ.by».
23.55 Серыял «Сцервы». (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.45, 21.00, 0.20 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Нашчадкі» (16+).
8.40 Серыял «Цяжкі пясок» (16+).
9.35, 19.50 Серыял «Адваротны адлік» (16+).
10.30, 18.50 Серыял «Гібель імперыі» (16+).
11.25 Трылер «Наёмны забойца» (16+).
13.45 «Сад і агарод».
14.15 Серыял «Прыгоды маладога Індыяны Джонса» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Стыльняшка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Драма «Падмена» (16+).
23.25 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.40 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
9.25 М/ф «Ліга WatchCar» (6+).
9.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
10.20, 18.20 «Уральскія пельмені» (16+).
11.30 «Проста кухня» (16+).
12.00 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
13.00 Серыял «Як я стаў рускім» (16+).
15.10 Анімацыйны фільм «Сезон палявання»-2 (6+).
16.40 Анімацыйны фільм «Сезон палявання»-3 (6+).
20.30 Баявік «Дрэнныя хлопцы»-2 (16+).
23.30 «Дзікія гульні» (12+).
0.30 Серыял «Маладзёжка. Лёд і полымя» (12+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Святыні хрысціянскага свету». «Пакровы».
7.05 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял.
7.35 «Добры дзень, доктар!» Маст. фільм.
8.55 «Казка пра страчаны час». «Вяршкі і карэньчыкі». М/ф.
9.45 «Звычайны канцэрт».
10.10 «Мы — грамацеі!»
10.55 «Жывіце ў радасці». Маст. фільм.
12.10 «Лісты з правінцыі». Ізборск (Пскоўская вобласць).
12.35, 1.00 Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк.
13.20 «Дом вучоных». Аляксандр Львоўскі і Аляксей Усцінаў.
13.50 «Чынгачгук — Вялікі Змей». Маст. фільм.
15.15 Леанард Бернстайн. «Што такое класічная музыка?»
16.20 «Пешшу...» Масква. 1910-я.
16.50 «Шукальнікі». «Легенда «Азёры смерці».
17.35 «Блізкае кола Гюзель Апанаевай».
18.35 «Рамантыка рамансу». Песні 80-х.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Поспех». Маст. фільм.
21.40 «Белая студыя». Марк Захараў.
22.20 «Еранім Босх, д'ябал з крыламі анёла». Дак. фільм.
23.15 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Балет «Папялушка». Харэограф Жан-Крыстаф Мая.
1.40 «Старая кружэлка». М/ф для дарослых.
2.00 — Прафілактыка на тэлеканале.

Настальгія

5.55 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1975. 1-я частка. 2011 год (12+).
6.50, 8.30, 9.40, 11.00, 12.45, 14.30, 19.40, 21.40, 2.15, 3.45 Музычная настальгія (12+).
7.05 «Вакол смеху». 1979 год (12+).
8.55, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.55 «Колба часу» (16+).
12.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).
13.30 Маст. фільм «Толькі ў мюзік-холе». (16+).
15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
16.00 Маст. фільм «Проста Саша». (16+).
17.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
18.00 «Двары нашага дзяцінства». 1992 год (12+).
20.20 «Погляд». 1988 год (16+).
22.00 Маст. фільм «Позняя сустрэча». (16+).
23.25 «Ранішняя пошта».
0.15 «Да і пасля снядання». 1987 год (12+).
0.00 Маст. фільм «Мелодыя на два галасы». (16+).
2.45 М/ф «Казка для Наташы». (0+).
4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
5.00 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым». 1981 год (12+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 12.30, 18.00, 23.30 Веласпорт. «Тур Турцыі».
4.45, 7.15 Веласпорт. «Тур Ламбардыі».
5.30, 8.00 Тэніс. WTA.
9.30 Аўтагонкі. World Endurance Championship.
11.15 Юнацкія Алімпійскія гульні.
15.00, 19.00, 2.30 Тэніс. WTA. Фінал.
17.00 Футбол. Чэмпіянат MLS.
18.45 Watts.
20.30, 1.00 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.
23.00 Ралі. ERC.

Кінакамедыя

1.25 Таксі. (16+).

3.05 Таксі-2. (16+).
4.35 Таксі-3. (16+).
6.10 Таксі-4. (16+).
7.55 Дазвольце цябе пацалаваць... зноў. (16+).
10.05 Дазвольце цябе пацалаваць на вяселлі. (16+).
12.00 Дазвольце цябе пацалаваць... Бацька нявесты. (16+).
13.55 Гэта ўсё яна. (16+).
15.40 Найлепшы і самы яркі. (16+).
17.30 Ягуар. (16+).
19.30 Нянька. (16+).
21.20 Урокі выжывання. (6+).
22.55 Дзікая штучка. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.45 «Паненка і кулінар» (12+).
10.15 «Паехалі» (12+).
10.45, 2.10 «Ідэальны шлюб». Серыял (16+).
14.35 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
15.55 «З-пад крыса. Тайная імперыя дэфіцыту». Дак. фільм (12+).
16.45 «Доктар Котаў». Меладрама (12+).
20.30 «Без падману» (16+).
21.25 «Асцярожна, махляры!» (16+).
22.00 «Хуткасць». Баявік (16+).
0.05 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.35 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 15.15 Павуцінне хлусні (16+).
8.50 300 спартанцаў (16+).
11.10 Упс... Ной сплыў! (6+).
13.00 Mamma mia! (16+).
17.55 Міс Кангеніяльнасць (12+).
20.10 Міс Кангеніяльнасць-2: прыгожая і небяспечная (12+).
22.25 Эвалюцыя (12+).
0.25 Пастка (18+).
2.15 Зацьменне (18 +).
4.15 Моладзь (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Ледакол (12+).
8.40 Гітлер капут! (16+).
10.35 Прыстойныя людзі (16+).
12.30 Злачынства і пакаранне. 2-я серыя (12+).
14.35 Васьмёрка.
16.20 Каханне пад прыкрыццём (16+).
18.25 Кур'ер з «Раю» (12+).

20.20 Я буду побач (16+).
22.15 Горка! (16+).
0.15 Забава (16+).
2.05 Асабісты нумар (12+).
3.55 Брэсцкая крэпасць (16+).

National Geographic

6.00, 5.35 Займальная навука (16+).
6.25 Цуды інжынерыі (12+).
8.05 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.35, 11.55 Дзікі тунец (12+).
12.40 Інстынкт выжывання (16+).
14.55 Фідэль Кастра: страчаныя плёнкі. (16+).
15.40 2000-я: найвялікшыя трагедыі (16+).
16.25 Дагістарычныя монстры Гітлера (16+).
17.15 Астана: горад будучыні (16+).
18.00, 22.00, 0.50 Асушыць акіян (16+).
18.45, 1.40 Жах у нябёсах (16+).
23.35 Новы твар Кейці (16+).
0.00 Асушэнне Алькатраса (16+).
4.05 Золата Юкана (12+).

Discovery

8.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00 Чыгунка Аўстраліі (12+).
12.00 Голыя і напалоханыя (16+).
16.00 Апошні ніндзя (16+).
17.00 Панцяк — рыцар дарог (12+).
18.00 Майстры зброі (16+).
19.00 Небяспечная праца (16+).
20.00 Выжыванне без купюр (16+).
23.00 Тэхнагеніка (12+).
0.00, 7.10 Вулічныя гонкі: каралі трэкаў (16+).
2.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
2.55 Разбуральнікі легенд (16+).
3.50 Махінатары (12+).
4.40 Геній аўтадызайну (12+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена.

Беларусь 1

6.45 Слова Мітрапаліта Паўла на свята Пакровы Прасвятой Багародзіцы.
6.55 Меладрама «Каханне як матыў» (16+).
8.30 «Гісторыі выратавання» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 «Маршрут пабудаваны». Маладзечна (12+).
10.25 «Народная раніца» (6+).
11.05 «Вакол планеты».
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
13.10 Меладрама «Папяровыя кветкі» (12+).
15.15 «Твой горад».
15.30 «Сваты. Жыццё без грыму». Дак. цыкл (12+).
16.35 Меладрама «Урокі шчасця» (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 «Галоўны эфір».
22.10 Меладрама «Дзіця на мільён» (16+).

Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.25, 23.10 Камедыя «Аднойчы ў Рыме» (12+).
8.55, 19.45 «Тэлебарометр».
9.00 «Свет навыварат. Японія» (16+).
10.30 «Блізняты» (16+).
11.30 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+)
12.20, 22.05 «Вясельны памер» (16+).
13.20 Фэнтэзі «Зямля будучыні» (12+).
15.30 «Тата напаў» (16+).
17.35 «Бітва экстрасэнсаў». 17-ы сезон (16+).
20.20 «Вяселле ўсляпую» (16+).
22.00 «Спортлата 5 з 36», КЕНО.

Беларусь 3

7.25, 23.20 «Святыні Беларусі».
7.50 «Размовы пра духоўнае». Пакроў Прасвятой Багародзіцы.
8.00, 12.50, 20.10 Навіны культуры.
8.15, 13.10, 20.30 «Гэты дзень».
8.20 «Дарагі мой чалавек». Драма (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.30 «Беларуская кухня». Бульбяная кішка з грыбамі.
11.05 «Нацыянальны хіт-парад».
12.00 «Майстры і куміры». Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Аляксандр Кашпераў.
13.15 «Легенды кіно». Георгій Данэлія (12+).
13.55 «Дажыць да світання».
15.15 «Что я люблю, во что я верю...» Юбілейны вечар народнага артыста Беларусі Валянціна Дудкевіча.
17.10 «Снайпер-2. Тунгус». Маст. фільм (16+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Нядзельны тата». Меладрама (12+).
22.30 «Вялікія мастакі». Поль Сезан (12+).

Беларусь 5

7.05 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Цмокі-Мінск» (Беларусь) — БК «Астана» (Казахстан).
8.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэаачасопіс.
9.20 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Барселона» (Іспанія).
10.50 Спорт-мікс.
11.00, 19.40 Тэніс. WTA. Ганконг. Фінал.
13.05 Трэніровачны дзень.
13.35 Бокс. Турнір памяці В. Лівенцава. Фіналы.
15.40 Піт-стоп.
16.10 Гульні «навырост».
16.40 Авертайм. КХЛ.
16.55 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Поўначсталь» (Чарапавец). (У перапынках — Авертайм КХЛ.)
19.30 Спорт-цэнтр.
21.15 Вынікі тыдня.
22.00 Бокс. Сусветная суперсерыя.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Камедыя «Дзяўчына без адрасу» (12+).
8.45 М/с «Смяшарыкі. ПІН-код» (0+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Здароўе» (16+).
10.30 «Бесталковыя нататкі» (12+).
10.50 «Слова гонару» (12+).
11.40 Серыял «Прыгажуня» (16+).
16.20 «Хто хоча стаць мільянерам?» (16+).
17.50 Маст. фільм «Жаданне» (16+).
20.00 «Контуры».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
21.10 «Клуб Вясёлых і Знаходлівых». Вышэйшая ліга. Першы паўфінал (16+).
23.20 Камедыя «Безразважны спецназ» (16+).

СТБ

6.25 «Няўдачнікаў.NET» Серыял (16+).
8.50 «Дзіўная справа» (16+).
10.30 «Цэнтральны рэгіён».
11.00, 13.40, 16.40, 20.35 «Кулінар». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
21.25 Дакументальны спецпраект (16+).
23.00 «Тыдзень спорту».
23.30 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
1.05 «Соль». Канцэртная версія. Aerosmith (16+).

МІР

6.00, 8.05 М/ф (0+).
6.30 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.45 «Беларусь сёння» (12+).
7.15 «Ведаем рускую» (6+).
8.25, 4.50 Маст. фільм «Дамы запрашаюць кавалераў» (6+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Культ/Турызм» (16+).
11.15 «Здабытак рэспублік» (12+).
11.45, 16.15, 19.30, 1.00 Серыял «Добрыя рукі» (16+).
18.30, 0.00 «Разам».
3.10 Маст. фільм «Тэрапія каханнем» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «Адзіная...» (12+).
8.50 Серыял «Лорд. Сабака-паліцэйскі» (12+).
10.30 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна» (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).
14.00 Пакой смеху (16+).
14.35 Маст. фільм «Маё чужое дзіця» (12+).
16.20 «Сваты-2012» (12+).
18.15, 21.45 Маст. фільм «Позняе раскаянне» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
23.25 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.15 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.25 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «Іх норавы» (0+).
8.45 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
12.00 «Дачны адказ» (0+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.10 Серыял «Таксіст» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.10 «Зоркі сышліся» (16+).
21.40 «Ты не паверыш!» (16+).
22.35 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
23.10 «Аддане каханне» (16+).
0.00 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.20, 18.55, 21.00, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/ф (0+).
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 Дак. фільм «Пакроў Прасвятой Багародзіцы».
9.25 «Утрэмдзія» (0+).
9.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
10.00 Дэтэктыў «Два бакі праўды» (16+).
11.50 Меладрама «Сісі. Цяжкія гады імператрыцы» (12+).
13.40 Камедыя «Шукальнікі прыгод» (16+).
15.25 «Стыльняшка».
15.30 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «Мой найлепшы сябар» (6+).
17.15 Дак. фільм «Пакажы мне вясёлку».
17.40 «Адказвайка».
17.45 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
18.00 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.00 Маст. фільм «Пляж» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Камедыя «Кахаю тваю жонку» (16+).
22.40 Трагікамедыя «Кін-дза-дза» (0+).

ВТБ

6.00, 12.45 Серыял «Мамачкі» (16+).
7.05 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.30 М/ф «Ліга WatchCar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.15 Серыял «Галыгін.ru» (16+).
9.20 Камедыя «Пацучыныя бягі» (12+).
11.40 Скетч «Асцярожна: дзеці» (6+).
13.50, 2.45 «Узважаныя людзі-3» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 0.35 «Уральскія пельмені» (16+).
18.30 «Саюзнікі» (16+).
20.00 Серыял «Кухня-5» (16+).
22.00 Фантастыка «Пяты элемент» (16+).
1.45 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква Шчусева.
7.05 «Эфект матылька». Дак. серыял.
7.35, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял. 1-я серыя.
9.05, 16.55 «Ганна Паўлава». Маст. фільм. 1-я серыя.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 «Эдзіта П'еха. «Если б знали вы, как мне дороги...» 1977 год.
12.05 Колер часу. Аловак.
12.15, 18.40, 0.40 Улада факта. «Асколкі імперый».
12.55 «Захавальнікі Меліхава». Дак. фільм.
13.25 «Лінія жыцця». Вера Алентава.
14.20 «Горад № 2». Дак. фільм.
15.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
15.35 «Агора». Ток-шоу.
16.40 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
17.50 Знакамітыя аркестры Еўропы. Каралеўскі аркестр Канцэртгебаў.
18.35 Колер часу. Міхаіл Лермантаў.
19.45 «Галоўная роля».
20.05 «Правілы жыцця».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 «Лічуся па Расіі».
21.30 «Саці. Нясумная класіка...»
23.10 Да 85-годдзя рэжысёра. «Марк Захараў: маё сучаснае, мінулае і будучыня». Фільм 1-ы.
0.00 Майстэрня Аляксея Барадзіна.
1.25, 23.5 Сусветныя скарбы.

Настальгія

5.55 Маст. фільм «Волга-Волга». (12+).
7.35 «Вакол смеху». 1982 год (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 «Пад знакам задыяка. Вечар эпіграм». 1993 год (16+).
11.30, 12.40, 15.45, 17.30, 21.45, 23.00, 1.00, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
12.00 «Акулы пяра». Гурт «Русский размер» і прафесар Лебядзінскі. 1997 год (12+).
13.00 «Гэты фантастычны свет». 1981 год (12+).
14.15 «Вячэрнія мелодыі». 1984 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).
18.00 «СеваАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
19.00 «Яўген Еўтушэнка. Вечар у канцэртнай студыі «Астанкіна». 1979 год (12+).
22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1964. 2-я частка. 2011 год (12+).
1.20 Маст. фільм «Пакуль не выпаў снег...» (16+).
2.50 М/ф «Бюро знаходак» (0+).
4.00 «Колба часу» (16+).

EuroSport 1

4.00, 7.30, 12.30, 17.50, 21.30, 2.30 Снукер. European Masters. Фінал.
5.30, 9.30, 14.30, 20.30, 0.45 Веласпорт. Парыж — Тур.
6.45, 10.45, 1.45 Велаcпорт. Кубак Італіі.
11.30 Юнацкія Алімпійскія гульні.
15.45 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
16.15, 23.30 Алімпійскія гульні. «Зала Славы».
17.15 Алімпійскія гульні. «Алімпійская спадчына».
19.00 «Дух парусная спорту».
19.30 Пола.
0.30 Watts.

Кінакамедыя

0.35 Ліхтугі кітайца ў Кітаі (16+).
3.00 Ас з асаў (16+).
5.10 Мужчынская жаночая гульня (16+).
7.00 Дзікая штучка (16+).
8.55 Таксі (16+).
10.35 Таксі-2 (16+).
12.15 Таксі-3 (16+).
13.55 Таксі-4 (16+).
15.35 Нявеста любой цаной (16+).
17.35 Спатканне ўсляпую (16+).
19.30 Мой адзіны (16+).
21.30 Модная штучка (12+).
23.30 Жаніх (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.50 «10 самых» (16+).
8.20 «Доктар І...» (16+).
8.50, 19.00, 2.00 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.30, 3.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.10 «Асцярожна, махляры!» (16+).
12.45 «Без падману» (16+).
13.35 «У Бога свае планы». Драма (16+).
15.20, 21.50 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.20 «Мой герой» (12+).
17.10 «Развітанне» (16+).
18.05 «З-пад крыса. Тайная імперыя дэфіцыту». Дак. фільм (12+).
20.45 «Доктар Котаў». Меладрама (12+).
22.50 «Уся праўда» (16+).
23.25 «Грань». Серыял (16+).
0.15 «Напруж звіліны». Камедыя (12+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

ТБ1000

6.10, 15.15 Выратавальнае світанне (16+).
8.45 Вяселле найлепшага сябра (12+).
10.55 Маленькі прынц (6+).
13.05 Як украсці хмарачос (12+).
17.45 Шакалад (12+).
20.10 Арбіта 9 (16+).
22.00 Мільянер з трушчоб (12+).
0.20 Амерыканская пастараль (18+).
2.25 Нязносныя босы (16+).
4.10 Дар (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Блаславіце жанчыну (12+).
8.40 9-я рота (16+).
11.20 Тэсты для сапраўдных мужчын (16+).
12.50 Мілы, дарагі, каханы, адзіны... (12+).
14.15 Мне не балюча (16+).
16.20, 4.55 Цешчыны бліны. 1—2-я серыі (12+).
18.10 Стальны матылёк (16+).
20.20 За гранню рэальнасці (12+).
22.35 Адліга (16+).
23.40 Масква, я цярплю цябе (16+).
1.35 Усё пра мужчын (16+).
3.00 А досвіткі тут ціхія... (12+).

National Geographic

6.00, 5.10 Інжынерныя ідэі (16+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.40 Як перамагаць ва ўсім (16+).
8.00, 13.25 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.30, 0.20 Асушыць акіян (16+).
10.20, 21.10, 3.35 Аўта-SOS (12+).
11.05, 2.00 Золата Юкана (12+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
14.05 Дзікі тунец (12+).
15.40, 19.35 Расследаванні авіякатастроф (16+).
17.15 Ліні Наска: пахаваныя сакрэты (16+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.20 Чорныя фараоны: імперыя золата (16+).
18.45 Гады небяспечнага жыцця (16+).
22.45 Апакаліпсіс: узыходжанне Гітлера (16+).
23.30 Гісторыя Бога (16+).
2.45 Машыны: разабраць і прадаць (16+).

Discovery

8.00, 22.00 Махінатары на трасе (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта зроблена? (16+).
11.00, 20.00, 5.30 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
12.00, 18.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Найлепшы мадэліст (12+).
14.00, 3.50 Аляска: сям'я з лесу (16+).
16.00 Выпрабаванне холадам (12+).
19.00 Пяцёрка найлепшых (12+).
0.00 Махінатары (12+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Вулічныя гонкі: каралі трэкаў (16+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сямейныя абставіны» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Новая надзея» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.45 «Сфера інтарэсаў».
0.45 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.30 «Тэлебарометр».
9.05, 19.35 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.40, 20.10 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.20, 17.35 Серыял «Следства кахання» (16+).
12.15 «Вясельны памер» (16+).
13.15 «Спатканне з будучыняй». (16+).
14.20, 23.25 «Арол і рэшка» (16+).
15.15, 22.25 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
16.15, 0.25 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.30 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
17.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
20.45, 22.05 «Вяселле ўсляпую» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабранранак».
7.35 «Беларуская кухня». Бігас. Халодны суп.
8.05, 12.00, 20.00 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Жукаў». Маст. фільм. 1-я серыя (16+).
9.25, 18.50 «Апошні дзень». Алег Папоў (12+).
10.00 «Я хачу гэта ўбачыць!»Налібокі (6+).
10.25 «Тэатр у дэталях». Спектакль Беларускага рэспубліканскага тэатра юнага гледача «Дзікае паляванне караля Стаха».
10.55, 16.45 «Сяржант міліцыі». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
12.25 «Гарады Беларусі». Магілёў.
12.50 «Жывая культура». Неглюбская народная тэкстыльная традыцыя (в. Нягліобка, Веткаўскі раён, Гомельская вобласць).
13.20, 21.05 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» Маст. фільм. (12+).
14.40, 22.25 «Аперацыя «Вайс». Як пачалася Другая сусветная». Дак. фільм (12+).
15.25 «Выпрабаванне». «Юныя мсціўцы».
15.55 Госці «Славянскага базару». Група «Любэ».
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.25 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
23.10 «Артэфакты». Канцылярскі ліст Боны Сфорца.
23.35 «Майстэрня. Гісторыя адного мастака». Уладзімір Крываблоцкі.

Беларусь 5

7.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
7.55 Хакей. КХЛ. «Ёкерыт» (Хельсінкі) — «Дынама-Мінск».
10.00 Час футбола.
10.40 «Есть только миг...» Урокі Віктара Ліпенцава». Дак. фільм.
11.10 Легенды сусветнага спорту.
11.40 Спорт-мікс.
11.50 Тэніс. WTA. Пекін. Фінал.
13.50 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў.
15.25 Гульні «навырост».
15.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Саўтгемптан» — «Чэлсі».
17.50 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
18.20 Спорт-кадр.
18.50 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «ТПС Турку» (Фінляндыя) — «Юнацтва-Мінск» (Беларусь). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-цэнтр.
21.20 Футбол. Ліга нацый. Відэажурнал.
21.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 9 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Дзеці Арбата» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 23.15 «На самай справе» (16+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Аперацыя «Сатана» (16+).
22.15 Серыял «Бяссонніца» (16+).
0.20 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.10 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.25 «Баец». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 0.00 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтных тэрыторыі» (16+).
14.40 «Дзіўная справа» (16+).
15.35, 16.50 «Кулінар». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Глядзець усім!» (16+).
0.45 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Вой, мамачкі!» (12+).
6.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
7.05, 10.10 Серыял «Зачараваны ўчастак» (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.35 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.30 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 23.20, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.20 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
0.25 «Гэта мы» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Маскоўская барзая-2» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу .
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.40 Сёння.
6.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.15 «Н3.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Маска. Тры вакзалы» (16+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.10 Серыял «Пчаляр» (16+).
15.05, 16.35 Серыял «Неўскі» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Канцылярскі пацук» (16+).
21.35 Серыял «Шэф. Новае жыццё» (16+).
23.55 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.45, 21.00, 0.05 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Нашчадкі» (16+).
8.40 Серыял «Цяжкі пясок» (16+).
9.35, 19.50 Серыял «Адваротны адлік» (16+).
10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
11.00, 18.50 Серыял «Гібель імперыі» (16+).
12.00 Рэтра-дэтэктыў. «Забойства на сямейным вечары» (16+).
14.15 Серыял «Прыгоды малады Індыяны Джонса» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Адказвайка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Трылер «Небяспечныя пасажыры цягніка 123» (16+).
23.10 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.40 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
9.25 М/ф « Ліга WatchCar» (6+).
9.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
10.20, 3.10 «Ералаш» (6+).
11.10 «Саюзнікі» (16+).
12.40 Баявік «Турыст» (12+).
14.40 Баявік «Солт» (12+).

16.40, 18.15 «Уральскія пельмені» (16+).
20.30 Баявік «Дрэнныя хлопцы» (16+).
22.50 Жахі «Дар» (12+).
1.00 «Хачу верыць!» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.05 «Усходні дантыст». Маст. фільм.
9.15 «Люстэрка». «Карабнік». «Залатая антылопа». М/ф.
10.20 «Перадзвіжнікі. Аляксей Саўрасаў».
10.50 80 гадоў Канстанціну Худзякову. «Поспех». Маст. фільм.
12.20 Зямля людзей. «Тэленгіты. Качэўнікі XXI стагоддзя».
12.50 «Навуковы стэндап».
13.30 «Дзікая прырода астравоў Інданезіі». Дак. фільм.
14.25 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.40 «Пятае вымярэнне».
15.10 Ансамблю песні і танца Расійскай арміі імя А. В. Аляксандрава — 90. Канцэрт.
15.55 Кіно пра кіно. «Мы з джаза. Прачнуцца знакамітым». Дак. фільм.
16.40 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял.
17.10 Кіно на ўсе часы. «Бары Ліндан». Маст. фільм.
20.15 Гістарычныя расследаванні. «Свінцовая адліга 61-га. Справа валютчыкаў». Дак. фільм.
21.00 «Агора». Ток-шоу.
22.00 «Квартэт 4х4».
23.55 «2 Верник 2».
0.45 «Чынгачгук — Вялікі Змей». Маст. фільм.
2.10 «Шукальнікі». «Дзе шукаць золата Напалеона?»

Настальгія

5.55 Маст. фільм «Мелодыя на два галасы». (16+).
8.10, 9.40, 13.00, 14.35, 15.45, 17.00, 18.45, 20.35, 0.50, 2.25, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
8.40 М/ф «Казка для Наташы». (0+).
8.55, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.55, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
10.55 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым». 1981 год (12+).
12.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1975. 1-я частка. 2011 год (12+).
13.10 «Вакол смеху». 1979 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).
19.30 Маст. фільм «Толькі ў мюзік-холе». (16+).
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).
22.00 Маст. фільм «Проста Саша». (16+).
23.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Тацзянай Візбар. 2008 год (12+).
1.10 «Гэты фантастычны свет». «Псіхадынаміка вядзьмарства». 1990 год (16+).
2.45 М/ф «Сустракайце бабулю». (0+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 9.30, 13.30, 18.30, 1.45 Веласпорт. «Тур Турцыі».
5.30, 8.00, 10.30, 23.30, 2.30 Тэніс. WTA.
11.30 Юнацкія Алімпійскія гульні.
17.00, 20.15, 1.00 Веласпорт. «Тур Ламбардыі».
19.30, 21.30 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.
23.00 Ралі. ERC.

Кінакамедыя

1.45 Дзікая штучка. (16+).
3.35 Гэта ўсё яна. (16+).
5.15 Мадам. (16+).
6.55 Дзетародныя. (16+).
8.50 Модная штучка. (12+).
10.50 Аперацыя «Тушонка». (16+).
12.55 Можаце зваць мяне татам. (16+).
15.00 Кейт і Леа. (12+).
17.20 Хот-дог. (18+).
19.30 Святочны перапалох. (16+).

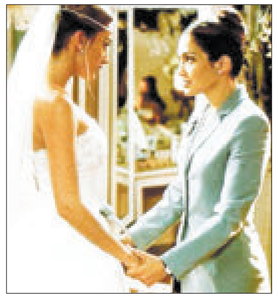

21.40 Душэўная кухня. (16+).
23.35 Мой адзіны. (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
10.40 «Заўтра сёння» (12+).
11.15, 5.20 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
12.05, 1.30 «Сорак ружовых кустоў». Серыял (12+).
15.40 «Салодкая жанчына». Драма (12+).

17.25 «Алёша Папові і Тугарын Змей». Анімацыйны фільм (12+).
18.55 «Вокладка» (16+).
19.30 «10 самых» (16+).
20.05 «Жыццё, якое выслізгвае». Меладрама (16+).
22.00 «Эфект матылька». Трылер (16+).
0.00 «Грань». Серыял (16+).
4.35 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 17.30 Маска Зора (12+).
8.50 2 + 1 (16+).
11.05 Прэстыж (16+).
13.35 Трусіная нара (16+).
15.30 Муза (16+).
20.10 Міс Кангеніяльнасць (12+).
22.20 300 спартанцаў (16+).
0.35 Паляўнічы з Уолстрыт (18 +).
2.40 Заручаныя асуджаныя (16+).
4.10 Mamma mia! (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Самка (16+).
8.00 Аднакласнікі.ru: наCLICKай удачу (12+).
10.00 Увесь гэты джэм (16+).
11.55 Злачынства і пакаранне. 1-я серыя (12+).
14.05 Іронія лёсу. Працяг (12+).
16.20 Статус: свабодны (16+).
18.20 Васьмёрка.
20.20 Ледакол (12+).
22.45 Прыстойныя людзі (16+).
0.30 Гітлер капут! (16+).
2.30 Танцы насмерць (12+).
4.15 Каханне пад прыкрыццём (16+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.20 Цуды інжынерыі (12+).
7.55 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.25, 11.40 Дзікі тунец (12+).
12.25 Інстынкт выжывання (16+).
14.40 Шандун: краіна Канфуцыя (16+).
15.30 Гісторыя Бога (16+).
18.00, 22.00 Другая сусветная вайна: пекла пад вадой (16+).
18.45, 21.10, 1.05 Расследаванні авіякатастроф (16+).
23.30 Настольная кніга дыктатара (16+).
0.20 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
3.25 Золата Юкана (12+).
4.55 Аўта-SOS (12+).
5.40 Займальная навука (16+).

Discovery

8.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
9.00 Чыгунка Аўстраліі (12+).
10.00, 0.00 Як устроены Сусвет (12+).
11.00, 2.55 Загадкі планеты Зямля (16+).
12.00, 2.00 Забытая інжынерыя (16+).
13.00, 7.10 Разбуральнікі легенд (16+).
14.00 Прыроджаныя механікі (12+).
15.00 Тэхнагеніка (12+).
16.00 Бітва за нерухомасць (12+).
18.00, 22.00 Бітвы робатаў (12+).
23.00 Махінатары (12+).
1.00 Зорнае выжыванне (16+).
3.50 Голыя і напалоханыя (16+).
4.40 Д'ябальскі каньён (16+).

Беларусь 1

6.05 Слова Мітрапаліта Паўла з нагоды прыезду ў Беларусь Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла.
6.15 «Існасць».
6.45 Меладрама «Папяровыя кветкі» (12+).
8.25 «Кулінарная дыпламатыя» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Маршрут пабудаваны». Дзяржынск (12+).
9.50 «Здароўе» (12+).
10.45 «Дача» (12+).
11.20 «Зона Х». Вынікі тыдня (16+).
12.10 «50 рэцэптаў першага» (12+).
12.50 Меладрама «Каханне як матыў» (16+).
15.15 «Краіна».
15.45 Меладрама «Дзіця на мільён» (16+).
20.00 «Макаёнка, 9». Суботняе шоу.
21.00 «Панарама».
21.45 Меладрама «Забытая жанчына» (16+).
1.10 «Дзень спорту».

Беларусь 2

6.55 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.10 Фільм для дзяцей «Чараўнік Лала» (6+).
8.25, 21.55 «Тэлебарометр».
8.30 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
9.10 «Спатканне з будучыняй» (16+).
10.10 «ЖаннаДапамажы» (16+).
11.10 Анімацыйны фільм «Маана» (0+).
12.55, 23.25 «Вясельны памер» (16+).
13.55 «Арол і рэшка» (16+).
15.00 «Капейка ў капейку» (12+).
15.35 «Хто я?» (12+).
15.55 «Абмен жонкамі» (16+).
17.10 Меладрама «Стыльная штучка» (12+).
19.05 Фэнтэзі «Зямля будучыні» (12+).
21.15 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.
22.05 «Вярніце мне прыгажосць». Заключны выпуск (16+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.15, 20.15 Навіны культуры.
8.15, 15.30, 20.35 «Гэты дзень».
8.25 М/ф (0+).
8.35 «Нядзельны тата». Меладрама (12+).
10.00 «Жывая культура». Традыцыйнае мастацтва маляваных дываноў Віцебскага Паазер'я.
10.25 «Беларуская кухня». Цатні.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.25 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
11.50 «Снайпер-2. Тунгус». Маст. фільм (16+).
14.50 «Навукаманія» (6+).
15.35 «Мяне гэта не датычыцца». Дэтэктыў (12+).
17.10 «Легенды кіно». Георгій Данелія (12+).
17.45 Госці «Славянскага базару».
18.40 «Дажыць да світання». Маст. фільм (12+).
20.00 «Сураэмоцыі».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Дарагі мой чалавек». Драма (12+).
22.50 «Мой родны кут». Да 80-годдзя Ігара Лучанка.

Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль).
9.00 Тэніс. WTA. Ганконг. Паўфіналы.
13.00 Вялікі спорт.
13.40 Футбол. Ліга нацый. Беларусь — Люксембург.
15.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
16.05 Трэніровачны дзень.
16.35 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Прэв'ю.
16.50 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Барселона» (Іспанія).
18.40 Гандбол. Кубак ЕГФ. 2-і кваліфікацыйны раўнд. Матч у адказ. «СКА-Мінск» (Беларусь) — «Порту» (Партугалія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.20 Бокс. Турнір памяці В. Ліванцова. Фіналы.
22.30 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Цмокі-Мінск» (Беларусь) — БК «Астана» (Казахстан).

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Меладрама «Дзеці панядзелка» (12+).
9.10 М/с «Смяшарыкі. Новыя прыгоды» (0+).
9.50 Сусветны фестываль цыркавога мастацтва «Ідал-2015» (6+).
11.40 **Серыял «Прыгажуня» (16+).**
16.20 Да юбілею рэжысёра. «Марк Захараў. «Я аптыміст, але не настолькі...» (12+).
17.20 «Эксклюзіў» (16+).
18.50, 21.10 «Сёння вечарам» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
20.45 «Метэагід».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
22.50 Юбілейны вечар Марка Захарава ў тэатры «Ленкам» (12+).
0.40 Камедыя «Формула кахання» (12+).

СТБ

6.25 «Анфас».
6.45 «Дзіўная справа» (16+).
8.20 «Самая карысная праграма» (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.30 «Вялікі горад».
11.00, 13.40, 16.40, 20.10 «Кулінар». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
20.00 «СТБ-спорт».
21.00 Дакументальны спецпраект (16+).
23.25 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР

6.00, 5.30 М/ф (0+).
6.30 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.45 «Саюзнікі» (12+).
7.15 «Такія дзіўныя» (16+).
7.45 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
8.05 Маст. фільм «Золатаваласка» (16+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Вой, мамачкі!» (12+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.45, 16.15, 19.15 Серыял «Шапавалаў» (16+).
3.25 Маст. фільм «Кука» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі. Субота».
9.30, 11.20 Маст. фільм «Дом, які пабудаваў Свіфт» (12+).
11.00 Вესці.
12.00 «Дыялогі пра жывёл. Масcoўскі заапарк» (12+).
13.00 «Наша справа» (16+).
13.10 «Пяцёра на аднаго» (12+).
14.00 «Далёкія блізкія» (12+).
15.15 Маст. фільм «Шэрань» (12+).
17.05 «Выход у людзі» (16+).
18.25 «Суботні вечар» (16+).
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (12+).
22.40 Маст. фільм «Перакаты лёсу» (12+).

НТБ—Беларусь

6.15 «Астрапрагноз».
6.20 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «НЗ.by».
8.50 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.25 «Вялікі сэлфі-тур». (12+).
10.25 Галоўная дарога. (16+).
11.10 «Ежа жывая і мёртвая». (12+).
12.10 Кватэрнае пытанне. (0+).
13.20 «Паедзем, паядзім!» (0+).
14.10 Серыял «Таксіст». (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
17.10 «Сакрэт на мільён». Мікіта Праснякоў. (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.45 Драма «Злодзей». (16+).
22.35 Маст. фільм «Бацькі». (16+).
0.15 Серыял «Сцервы». (18+).

8 канал

7.00, 18.30, 21.10, 1.15 «На двор'е».
7.05 М/ф (0+).
7.15 Дак. фільм «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Стальны гігант».
9.25 «Утрямдия» (0+).
9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
9.40 Серыял «Англійскае забойства» (12+).
11.10 Меладрама «Сісі» (16+).
13.00 Меладрама «Сісі. Маладыя гады імператрыцы» (16+).
15.00 Для дзяцей «Стыльняшка».
15.05 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Захавальнікі сноў».
16.35 «Адказвайка».
16.40 Камедыя «Прыгоды рабіна Якава» (12+).
18.15 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
18.35 Драма «Джоні Д.» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.00 «Фэшн is my прафэшн».
21.15 Трылер «Істоты» (16+).
23.15 Трылер «Улада страху» (16+).

ВТБ

6.00, 12.45 Серыял «Мамачкі» (16+).
7.05 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.30 М/ф «Ліга WatchCar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.20, 4.15 «Ералаш» (6+).
9.00 Фантастыка «Пяты элемент» (16+).
11.40 Скетч «Асцярожна: дзеці» (6+).
13.50, 2.35 «Узважаныя людзі-3» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 0.25 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Маладзёжка. Лёд і полымя» (12+).
20.00 Серыял «Кухня-5» (16+).
22.00 Драма «У пагоні за шчасцем» (12+).
1.35 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква нямецкая.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял.
9.05, 16.55 «Ганна Паўлава». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.30 «Вяршыня». Аўтарскі фільм Юрыя Сянкевіча. 1982 год.
12.15, 18.40, 0.40 «Тым часам. Сэнсы».
13.05, 2.35 Сусветныя скарбы.
13.25 «Мы — граматэі!»
14.10 «Савелій Ямшчыкоў. Лічуся па Расіі». Дак. фільм.
15.10 «Пятае вымярэнне».
15.35, 23.10 «Марк Захараў: маё сучаснае, мінулае і будучыня».
16.05 «Белая студыя». Гары Бардзін.
16.45 Колер часу. Мікалай Ге.
17.50 Знакамітыя аркестры Еўропы. Каралеўскі аркестр Канцэртгебау.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Прыступкі цывілізацыі. «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм.
21.40 «Штучны адбор».
0.00 «Больш, чым каханне». Мура Закрэўская і Герберт Уэлс.

Настальгія

6.00 «Акулы пяра». Гурт «Русский размер» і прафесар Лебядзінскі. 1997 год (12+).
6.40, 9.45, 11.30, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 5.30 Музычная настальгія (12+).
7.00 «Гэты фантастычны свет». 1981 год (12+).
8.15 «Вячэрнія мелодыі». 1984 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
13.00 «Яўген Еўтушэнка. Вечар у канцэртнай студыі «Астанкіна». 1979 год (12+).
16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Ад якіх прынцыпаў мы адмовіліся?» 2007 год (16+).
18.40 Маст. фільм «Актыўная зона». (16+).
23.55 Маст. фільм «Волга-Волга». (12+).
1.35 «Вакол смеху». 1982 год (12+).
3.00 «Быў час». 2008 год (16+).
4.00 «Пад знакам задыяка. Вечар эпіграм». 1993 год (16+).

EuroSport 1

4.00, 7.30 Веласпорт. Парыж — Тур.
5.15, 8.45, 23.30 Веласпорт. Кубак Італіі.
6.00 Снукер. European Masters. Фінал.
9.30 Настольны тэніс. Сусветны тур.
10.30 Стральба з лука. Фінал. Кубак свету.
11.35 Юнацкія Алімпійскія гульні.
12.30 Алімпійскія гульні. «Зала Славы».
13.30 Алімпійскія гульні. «Алімпійская спадчына».
14.00 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
14.30 «Найлепшае з коннага спорту».
15.00, 1.00 Веласпорт. «Тур Турцыі».
17.00, 19.00, 21.30, 2.30 Тэніс. WTA.
0.30 Аўтагонкі. WTCR.

Кінакамедыя

1.15 Дапамажыце стаць бацькам (16+).
3.00 Дом з паранармальнымі з'явамі (16+).
4.30 Дом з паранармальнымі з'явамі-2 (18+).
6.05 Нявеста любой цаной (16+).
8.05 Модная штучка. (12+).
10.05 Мой адзіны (16+).
12.15 Ёлкі (12+).

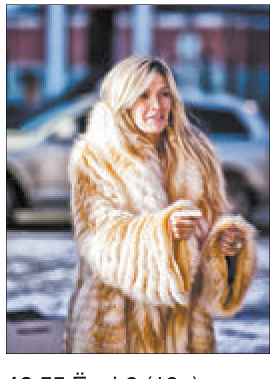

13.55 Ёлкі-2 (12+).
15.55 Ёлкі-3 (6+).
17.45 Жаніх (12+).
19.30 Хот-дог (18+).
21.35 Суперсціюард (16+).
23.30 Спатканне ўсляпую (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.30 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.00 «Доктар I...» (16+).
8.30, 19.00, 2.05 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.00, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.40, 17.10 «Варажбітка» (12+).
12.45, 16.05 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.45 «Адкрыта» з Аксанай Байрак (16+).
14.40 «Простыя складанасці» (12+).
15.15 «Натуральны адбор» (12+).
20.50 «Доктар Котаў». Меладрама (12+).
21.55, 5.10 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.55 «Вокладка» (16+).
23.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.20 «Чорны лебедзь». Драма (12+).

ТБ1000

6.10, 17.45 Лізавета (16+).
8.40 Мільянер з трушчоб (12+).
11.05 Арбіта 9 (16+).
13.05 Іржа і костка (16+).
15.30 Дар (16+).
20.10 Маска Зора (12+).
22.50 Трусіная нара (16+).
0.35 Муза (16+).
2.25 Прыгажосць па-англійску (18+).
4.15 Заўсёды гавары «так» (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 За гранню рэальнасці (12+).
8.35, 22.35 Адліга (16+).
9.45 Масква, я цярплю цябе (16+).
11.45 Дон Сезар дэ Базан (0+).
14.25 Пацыенты (16+).
16.20, 4.45 Цешчыны бліны (12+).
18.20 Блаславіце жанчыну (12+).
20.45 Васьмёрка.
23.45 Статус: свабодны (16+).

1.40 Іронія лёсу. Працяг (12+).
3.50 Я кахаць цябе буду, можна? (12+).

National Geographic

6.00 Інжынерныя ідэі (16+).
6.50, 17.10, 22.00, 1.05, 4.20 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.40 Як перамагаць ва ўсім (16+).
8.05, 13.20 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.35 Чорныя фараоны: імперыя золата (16+).
10.20, 21.10, 3.30 Аўта-SOS (12+).
11.05, 1.55 Золата Юкана (12+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
14.05 Дзікі тунец (12+).
15.40, 19.35 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.45 Гады небяспечнага жыцця (16+).
22.45 Астана: горад будучыні (16+).
23.30 Гісторыя Бога (16+).
0.15 Асушыць Вялікія Азёры (16+).
2.40 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
5.10 Рэальнасць ці фантастыка? (16+)

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары на трасе (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта зроблена? (16+).
11.00, 20.00, 5.30 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
12.00, 18.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Чыгунка Аўстраліі (12+).
14.00, 3.50 Махінатары (12+).
19.00 Пяцёрка найлепшых (12+).
0.00 Востраў (16+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Голыя і напалохання (16+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.05 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сямейныя абставіны» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Новая надзея» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 На кантролі Прэзідэнта.
23.40 «Сфера інтарэсаў».
0.35 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.30 «Тэлебарометр».
9.05, 19.35 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 17.35 Серыял «Следства кахання» (16+).
12.10 «Вясельны памер» (16+).
13.15 «Блізняты» (16+).
14.20 «Арол і рэшка» (16+).
15.15, 22.45 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
16.15, 23.45 «Нічога сабе нюхз» (12+).
16.20, 23.50 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
17.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
20.35, 22.05 «Тата папаў» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Вантрабянка.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Жукаў». Маст. фільм. (16+).
9.25, 18.50 «Апошні дзень». Наталля Гундарава (12+).
10.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» Мінск. Частка 1-я (6+).
10.25 «Тэатр у дэталях». Спектакль Драматычнага тэатра беларускай арміі «Не пакідай мяне».
10.55, 16.45 «Сяржант міліцыі». Маст. фільм. (12+).
12.25 «Гарады Беларусі». Гомель.
12.50 «Жывая культура». Спеўны стыль Тураўскага міжрэчча Прыпяці — Сцвігі (в. Рычоў, Жыткавіцкі раён).
13.20, 21.05 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» Маст. фільм. (12+).
14.30, 22.15 «Альта» супраць Рэйха». Дак. фільм (12+).
15.15 «Выпрабаванне». «Кроў для Вермахта».
15.45 Госці «Славянскага базару». Любоў Успенская.
19.25 «Артэфакты». Бронзавы барэльеф з генеалагічным дрэвам Вайніловічаў.
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Нароўля (6+).
20.40 «Калыханка» (0+).
23.00 «Артэфакты». Рыцарскія даспехі з Мсціслава.
23.25 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Міхаіл Гулін і Антаніна Слабодчыкава.

Беларусь 5

7.05 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
7.30 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «ТПС Турку» (Фінляндыя) — «Юнацтва-Мінск» (Беларусь).
9.35 Спорт-кадр.
10.05, 15.20 Спорт-мікс.
10.15 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
10.50 Скачкі на батуце. Этап Кубка свету. Лоле.
12.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.
14.50 Трэніровачны дзень.
15.30 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 2-і тур. Агляд гульнявога дня.
16.30 Футбол. Ліга нацый. Відэачасопіс.
17.00 Козел пра футбол.
17.20 Легенды сусветнага спорту.
17.50 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. 1-ы раўнд. 1-ы матч. «Шахцёр» (Беларусь) — «Франкфурт» (Германія).
19.50 Слэм-данк.
20.20 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Айсберэн» (Германія) — «Нёман» (Беларусь). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
22.40 Спорт-цэнтр.
22.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. ХК «Гомель» — U 20.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 10 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Дзеці Арбата» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 23.15 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Аперацыя «Сатана» (16+).
22.15 Серыял «Бяссонніца» (16+).
0.20 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.10 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Тыдзень спорту».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00 «Мінск і мінчане».
9.30, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Баец». Серыял. Заключныя серыі (16+).
12.15 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 0.00 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Дзіўная справа» (16+).
15.35, 16.50 «Кулінар». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Баец. Нараджэнне легенды». Серыял (16+).
22.05 «Глядзець усім!» (16+).
0.45 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Культ/Турызм» (16+).
6.30, 10.10 Серыял «Аса» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.30 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.30 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.40 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.55 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Сюрпрыз» (12+).
3.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Маскоўская барзая-2» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу .
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Мароза-ва» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.40 Сёння.
6.10 «Цуд тэхнікі». (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Свідкі». (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы». (16+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.10 Серыял «Пчаляр». (16+).
15.05, 16.35 Серыял «Неўскі». (16+).
17.25 «ДНК». (16+).
19.45 Серыял «Канцылярскі пацук». (16+).
21.35 Серыял «Шэф. Новае жыццё». (16+).
23.55 «НТБ 25+». (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.45, 21.00, 0.30 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Нашчадкі» (16+).
8.40 Серыял «Цяжкі пясок» (16+).
9.35, 19.50 Серыял «Адваротны адлік» (16+).
10.30 «Здароўе».
11.20, 18.50 Серыял «Гібель імперыі» (16+).
12.20 «Сад і агарод».
12.35 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Каломба» (12+).
14.15 Серыял «Прыгоды маладога Індыяны Джонса» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Стыльняшка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Фантастыка «Асобая дума» (12+).
23.30 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.00, 12.45 Серыял «Мамачкі» (16+).
7.05 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.30 М/ф « Ліга WatchCar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.20, 4.00 «Ералаш» (6+).
8.45 Серыял «Галыгін.ru» (16+).
9.50 Баявік «Абаронца» (16+).
11.40 Скетч «Асцярожна: дзеці» (6+).
13.50 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
14.50 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 23.50 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Маладзёжка. Лёд і полымя» (12+).
20.00 Баявік «Штурм Белага Дома» (12+).
22.40 Трылер «Вакансія на ахвяру» (16+).
0.20 «Кіно ў дэталях» (16+).
1.20 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
2.20 Серыял «Як я стаў рускім» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква сучасная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Італьянскае шчасце». Дак. фільм.
9.05, 16.55 «Ганна Паўлава». Маст. фільм.
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Сільва». Маст. фільм.
11.55 «Так, скіфы — мы!» Дак. фільм.
12.40 Майстэрня Аляксея Барадзіна.
13.20 «Чорныя дзіркі. Белыя плямы».
14.05 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм.
15.10 «Лісты з правінцыі». Ізборск (Пскоўская вобласць).
15.35 «Марк Захараў: Маё сучаснае, мінулае і будучыня».
16.05 «Энігма. Максім Венгераў».
16.45 Колер часу. Тыцыян.
17.35 Знакамітыя аркестры Еўропы. Сімфанічны аркестр Гевандхауса.
19.45 «Смеханастальгія».
20.15 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
20.30 «Шукальнікі». «Дзе шукаць золата Напалеона?»
21.15 «Лінія жыцця». Марына Лашак.
23.20 «Queen. Дні нашага жыцця». Дак. фільм (18+).
1.25 «Дзікая прырода астравоў Інданезіі». Дак. фільм.
2.20 Сусветныя скарбы.
2.35 «Персей». М/ф для дарослых.

Настальгія

5.55 «Спяем, сябры!» з Тацццянай Візбар. 2008 год (12+).
6.40, 8.20, 9.40, 11.00, 14.15, 15.45, 18.55, 20.35, 21.45, 23.00, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.05 «Гэты фантастычны свет». «Псіхадынаміка вядзьмарства». 1990 год (16+).
8.40 М/ф «Сустракайце бабулю». (0+).
8.55, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.55, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 Маст. фільм «Маладыя на два галасы». (16+).
14.45 М/ф «Казка для Наташы». (0+).
17.00 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым». 1981 год (12+).
18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1975. 1-я частка. 2011 год (12+).
19.10 «Вакол смеху». 1979 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітковскім: «Ад якіх прынцыпаў мы адмовіліся?» 2007 год (16+).
0.40 Маст. фільм «Актыўная зона». (16+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 9.30, 13.30, 23.00, 1.30 Веласпорт. «Тур Турцыі».
5.30, 8.00, 10.30, 0.30, 2.30 Тэніс. WTA.
11.30 Юнацкія Алімпійскія гульні.
17.00 Веласпорт. Кубак Італіі.
17.30 Веласпорт. Мілан — Турын.
18.15 Футбол. Юнацкія зборныя (U-20). Таварыскі матч.
20.30 Watts.
20.45 Футбол. Чэмпіянат Еўропы сярод маладзёжных зборных (U-21). Адборачны турнір.

Кінакамедыя

1.55 Горка. (16+).
4.05 Горка!-2. (16+).
6.05 Спатканне ўсляпую. (16+).
8.00 Аперацыя «Тушонка». (16+).
10.00 Імя. (16+).
12.10 Жаніх. (12+).
14.00 Дапамажыце стаць бацькам. (16+).
15.50 Ягуар. (16+).
17.50 Найлепшы і самы яркі. (16+).
19.30 Кейт і Леа. (12+).
21.50 Д'ябал і Дэніэл Уэбстэр. (16+).
23.45 Суперсцюард. (16+).

ТВ3

6.00 М/ф (6+).
7.45 «У выдатнай форме» (12+).
8.15 «Доктар І...» (16+).
8.45 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.20, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 16.55 «Варажбітка» (12+).
13.00 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта» з Аксанай Байрак (16+).
14.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.00 «Мой герой» (12+).
18.45, 0.35 «Зорныя таты». Дак. фільм (16+).
20.20 «Як выйсці замуж за тры дні». Камедыя (16+).
22.15 «Ван Хельсінг». Фэнтэзі (16+).
1.55 «90-я» (16+).
2.40 «Савецкія мафії» (16+).
3.20 «Закулісныя войны» (12+).
4.00 «Уся праўда» (16+).

ТБ1000

6.10, 18.15 Арбіта 9 (16+).
8.05 Моладзь (16+).
10.05 Упс... Ной сплыў! (6+).
11.50 Усё або нічога (16+).
14.05 Заручаныя асуджаныя (16+).
15.55 Мільянер з трушчоб (12+).
20.10 Прэстыж (16+).
22.40 2 + 1 (16+).
0.55 Аднойчы ў Ірландыі (18+).
2.45 Муза (16+).
4.25 Трусіная нара (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Асабісты нумар (12+).
8.40 Адліга (16+).
9.50 Старыя клячы (12+).
12.20 Змяіная крыніца (12+).
14.10 За гранню рэальнасці (12+).
16.20, 4.20 Чужая мілая.
1—2-я серыі (12+).
18.15 Масква, я цярплю цябе (16+).
20.20 Аднакласнікі.ru: наCLICKай удачу (12+).
22.20 Брэсцкая крэпасць (16+).
1.05 Увесь гэты джэм (16+).
2.55 Усё пра мужчын (16+).

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні старажытнасці (16+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.40 Як перамагаць ва ўсім (16+).
8.05, 13.25 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.35, 15.40, 19.35 Расследаванні авіякатастроф (16+).
10.20, 21.10, 3.35 Аўта-SOS (12+).
11.05, 2.00 Золата Юкана (12+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
14.10 Дзікі тунец (12+).
17.10 Шандун: краіна Канфуцыя (16+).
18.00, 22.00, 1.15, 4.25 Дзікая Калумбія (16+).
18.45 Смага (16+).
22.45 Асушыць акіян (16+).
23.30 Гісторыя Бога (16+).
0.20 Асушэнне Алькатраса (16+).
2.45 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
5.10 Рэальнасць ці фантастыка? (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары на трасе (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (16+).
11.00 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
12.00, 18.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Тэхнагеніка (12+).
14.00, 3.50 Зорнае выжыванне (16+).
19.00 Узрываючы гісторыю (16+).
20.00 Выпрабаванне холадам (12+).
0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Загадкі планеты Зямля (16+).
5.30 Склады: бітва ў Канадзе (16+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.15** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10.18.40, 19.20 Серыял «Сын» (12+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Серыял «Сухавет. Новая надзея» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Сваты. Жыццё без грыму». Дак. цыкл (12+).
21.00 «Панарама».
21.50 Меладрама «Праклён шчасця» (16+).
1.35 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.40 «Тэлебарометр».
9.05, 19.45 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 17.40 Серыял «Следства кахання» (16+).
12.15 «Вясельны памер» (16+).
13.25, 20.55 «Чалавек-невідзімка» (16+).
14.35 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
15.10 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
16.15, 0.15 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.20 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
17.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
22.05 «Бітва экстрасэнсаў». 17-ы сезон (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабранакан».
7.35 «Беларуская кухня». Бульба з сушанай рыбай.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Жукаў». Маст. фільм (16+).
9.25, 18.50 «Апошні дзень». Расціслаў Плят (12+).
10.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» Замкавае кола (6+).
10.25 «Тэатр у дэталях». Балет Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь «Баядэрка».
10.50, 16.35 «Чужыя тут не ходзяць». Маст. фільм (12+).
12.25 «Сіла веры».
12.50 «Жывая культура». Мясцовы песенны стыль выканання традыцыйных абрадавых і пазаабрадавых твораў фальклорным калектывам «Палескія напевы» (в. Новае Палессе, Лельчыцкі раён, Гомельская вобласць).
13.20, 21.05 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» Маст. фільм, заключная серыя (12+).
14.30, 22.15 «Дыверсанты Трэцяга рэйха». 1-я серыя «Дыверсант № 1» (12+).
15.10 «Выпрабаванне». «План «Ост», заключны.
15.40 Госці «Славянская базары».
19.25 «Камертон». Дырыжор, народны артыст Беларусі Аляксандр Анісімаў.
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Мазыр (6+).
20.40 «Калыханка» (0+).
22.50 «Час кіно». Работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.
23.00 «Май». Дак. фільм (12+).
23.15 «Сэрца-выкрывальнік». Маст. фільм (16+).

Беларусь 5

7.10 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Металург» (Жлобін) — «Дынама» (Маладзечна).
9.00, 13.00 Тэніс. WTA. Ганконг. Чвэрцьфіналы.
11.05 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2019. U-21. Беларусь — Чэхія.
17.15 Авертайм.
17.45 Легенды сусветнага спорту.
18.20 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відзасопіс.
18.50 Хакей для ўсіх.
19.25 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.45 Футбол. Ліга нацый. Беларусь — Люксембург. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
23.45 Футбол. Ліга нацый. Дзённік гульнявога дня.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 12 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Два колеры страсці» (16+).
15.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20, 18.20 Драма «Злодзей» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Голас. Перазагрузка» (12+).
23.10 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі». Восеньская серыя гульняў (16+).
0.45 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
9.20, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Баец. Нараджэнне легенды». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 0.00 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Дзіўная справа» (16+).
15.35, 16.50 «Кулінар». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Скардзіцца дазваляецца».
20.50, 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Як у рэстаране» (12+).
6.30 Серыял «АСА» (16+).
8.50, 10.15 Серыял «Доўгая дарога» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 «Еўразія. Вялікая лічба» (12+).
13.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.05, 1.40 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.30 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Тэрапія каханнем» (16+).
0.50 Канцэрт «Спяваем разам» (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25 Серыял «Маскоўская барзая-2» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40, 23.10 «Аншлаг і Кампанія» (16+).
23.45 Маст. фільм «Простая дзяўчынка» (16+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.40 Сёння.
6.10 «Таямнічая Расія» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.10 Серыял «Пчаляр» (16+).
15.05, 16.35 Серыял «Неўскі» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы радзімы» (16+).
23.55 Серыял «Сцервы» (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.50, 21.00, 0.25 «На-двор'е».
7.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Нашчадкі» (16+).
8.40 Серыял «Цяжкі пясок» (16+).
9.35, 19.55 Серыял «Адваротны адлік» (16+).
10.25 «Здароўе».
10.50, 18.30 Серыял «Свята мая» (16+).
11.50 Драма «Лік на хвіліны» (16+).
14.20 Серыял «Прыгоды маладога Індыяны Джонса» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Дзецям пра звяранят».
16.55 «Стыльняшка».
17.00 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
19.20 «Мой любімы гадаванец».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Трылер «Вострaў пракля-тых» (16+).
23.20 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.00, 12.45 Серыял «Мамачкі» (16+).
7.05 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.30 М/ф « Ліга WatchCar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.15 Серыял «Галыгін. ru» (16+).
9.20 Драма «У пагоні за шчасцем» (12+).
11.40 Скетч «Асцярожна: дзеці» (6+).
13.50, 2.10 «Узважаныя людзі-3» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 0.00 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Маладзёжка. Лёд і полымя» (12+).
20.00 Серыял «Кухня-5» (16+).
22.00 Баявік «Хутчэй за кулю» (12+).

1.10 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.50 «Ералаш» (6+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква Ільфа і Пятрова.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Аксакавы. Сямейныя хронікі». Дак. серыял.
9.05, 16.55 «Ганна Паўлава». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.30 «Майстры мастацтваў. Народны артыст СССР Яўген Лявонаў». 1977 год.
12.15, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»
13.00 Сусветныя скарбы.
13.20 «Штучны адбор».
14.05, 20.45 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм.
15.10 «Біблейскі сюжэт».
15.35, 23.10 «Марк Захараў: маё сучаснае, мінулае і будучыня».
16.05 «Саці. Нясумная класіка...»
17.50 Знакамітыя аркестры Еўропы. Лонданскі сімфанічны аркестр.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.40 «Абсалютны слых».
0.00 «Кінескоп». Сан-Себасцьянскі МКФ.
2.30 «И оглянулся я на дела мои...» Дак. фільм.

Настальгія

5.55 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
6.55 «Яўген Еўтушэнка. Вечар у канцэртнай студыі «Астанкіна». 1979 год (12+).
8.55, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 18.50, 20.25, 21.45, 23.00, 0.40, 3.45, 5.30 Музычная настальгія (12+).
9.55, 16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Ад якіх прынцыпаў мы адмовіліся?» 2007 год (16+).
12.40 Маст. фільм «Актыўная зона» (16+).
13.20 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2008 год (12+).
19.10 «Гэты фантастычны свет». «Псіхадыніаміка вядзьмарства». 1990 год (16+).
20.45 М/ф «Сустракайце бабулю». (0+).
0.00 «Акулы пяра». Гурт «Русский размер» і прафесар Лебядзінскі. 1997 год (12+).
1.00 «Гэты фантастычны свет». 1981 год (12+).

2.15 «Вячэрнія мелодыі». 1984 год (12+).
4.00 Маст. фільм «Дзёны цягнік» (16+).

EuroSport 1

4.00, 6.30, 9.30, 14.00 Веласпорт. «Тур Турцыі».
5.30, 8.00, 10.30, 12.30, 17.00, 21.30, 0.30, 2.30 Тэніс. WTA.
11.30 Юнацкія Алімпійскія гульні.
13.30 Аўтагонкі. WTCR.
23.30, 1.30 Веласпорт. Мілан — Турын.

Кінакамедыя

1.25 Мужчынская жаночая гульня (16+).
3.10 Асаблівы хлопец: тупы супергерой (16+).
4.45 Гэта ўсё яна (16+).

6.35 Мадам (16+).
8.15 Жаніх (12+).
10.00 Дзікая штучка. (16+).
11.55 Ёлкі 1914 (12+).
14.00 Ёлкі новыя (6+).
15.35 Ёлкі-5 (6+).
17.20 Хот-дог (18+).
19.30 Дазвольце цябе пацалаваць... зноў (16+).
21.40 Дазвольце цябе пацалаваць на вяселлі (16+).
23.30 Дазвольце цябе пацалаваць... Бацька нявесты (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.30 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.00 «Доктар І...» (16+).
8.30, 19.00, 2.05 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.00, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.40, 17.10 «Варажбітка» (12+).
12.45, 16.05 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.45 «Адкрыта» з Аксанай Байрак (16+).
14.40 «Простыя складанасці» (12+).
15.15 «Натуральны адбор» (12+).
20.50 «Доктар Котаў». Меладрама (12+).
21.55 «90-я» (16+).
22.50 «Лінія абароны» (16+).
23.25 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.15 «Я, робат». Фантастыка (12+).
5.10 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 15.40 Аперацыя «Арго» (16+).
8.35 Іржа і костка (16+).
11.00 Маска Зора (12+).
13.40 Муза (16+).
18.05 Заўсёды гавары «так» (16+).
20.10 Павуціннe хлусні (16+).
22.40 Mamma mia! (16+).
0.50 Удачы, Чак! (18+).
2.45 Каханне жыве тры гады (16+).
4.20 Вяселле найлепшага сябра (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Васьмёрка.
8.10, 22.35 Адліга (16+).
9.20 Статус: свабодны (16+).

11.20 Я кахаць цябе буду, можна? (12+).
12.25 Праходзіяда, або Бег на месцы (16+).
14.15 Кухня ў Парыжы (12+).
16.20, 4.10 Замуж пасля ўсіх. 1—2-я серыі (12+).
18.15 Каханне з абмежаваннямі (16+).
20.25 Каханне пад прыкрыццём (16+).
23.40 Кур'ер з «Раю» (12+).
1.30 9-я рота (16+).

National Geographic

6.00 Інжынерныя ідэі (16+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.40 Як перамагаць ва ўсім (16+).
8.00, 13.20 Невераґодны доктар Пол (16+).
9.30 Шандун: краіна Канфуцыя (16+).
10.20, 21.10, 3.35 Аўта-SOS (12+).
11.05, 2.00 Залата Юкана (12+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
14.05, 17.10, 22.00, 1.15, 4.20 Дзікі тунец (12+).
15.40, 19.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.45 Гады небяспечнага жыцця (16+).
22.45 «Мафія» (16+).
23.35 Гісторыя Бога (16+).
0.25 Асушыць акіян (16+).
2.45 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
5.10 Рэальнасць ці фантастыка? (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары на трасе (12+).
9.00, 23.00, 4.40 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00 Як гэта зроблена? (16+).
11.00, 20.00, 5.30 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
12.00, 18.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Голыя і напалоханыя (16+).
14.00, 3.50 Востраў (16+).
17.00 Выпрабаванне холадам (12+).
19.00 Узрываючы гісторыю (16+).
21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
0.00 Як устроены Сусвет (12+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Тэхнагеніка (12+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 14.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сямейныя абставіны» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар» [СТ].
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Новая надзея» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.45 «Сфера інтарэсаў».
0.45 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.30 «Тэлебарометр».
9.05, 19.35 Серыял «Сляпая» (16+).
10.10, 17.35 Серыял «Следства кахання» (16+).
12.10 «Вясельны памер» (16+).
13.15 «ЖаннаДапамажы» (16+).
14.20, 23.10 «Арол і рэшка» (16+).
15.15, 22.05 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
16.15, 0.15 «Нічога сабе нюз» (12+).
16.20, 0.20 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
17.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
20.45 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабранакак».
7.35 «Беларуская кухня». Смятаннік. Адтопленае малако.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Жукаў». Маст. фільм. (16+).
9.25, 18.50 «Апошні дзень». Юрый Якаўлеў (12+).
10.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» Мінск. Частка 2-я (6+).
10.25 «Тэатр у дэталях». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы «Людзі на балоце».
10.55, 16.45 «Сяржант міліцыі». Маст. фільм. (12+).
12.25 «Гарады Беларусі». Тураў.
12.50 «Жывая культура». Традыцыя пакланення каменным крыжам «Каменныя дзевачкі» (в. Данілевічы, аграгарадок Баравое, Лельчыцкі раён Гомельскай вобласці).
13.20, 21.05 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» Маст. фільм. (12+).
14.30, 22.15 «Ілья Старынаў. Асабісты вораг Гітлера». Дак. фільм (12+).
15.15 «Выпрабаванне». «Хрэсны ход» (12+).
15.45 Госці «Славянскага базару». Вячаслаў Дабрынін.
19.25 «Артэфакты». Абраз «Хрыстос з прыладамі пакут».
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Хойнікі (6+).
20.40 «Калыханка» (0+).
22.55 «Артэфакты». Крыж Ефрасінні Полацкай.
23.20 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Сяргей Пісарэнка.

Беларусь 5

7.00 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. 1-ы раўнд. 1-ы матч. «Шахцёр» (Беларусь) — «Франкфурт» (Германія).
9.00 Слэм-данк.
9.30 Легенды сусветнага спорту.
10.00 Тэніс. WTA. Ганконг.
16.15 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Айсберэн» (Германія) — «Нёман» (Беларусь).
18.20 Авертайм.
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Металург» (Жлобін) — «Дынама» (Маладзечна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-цэнтр.
21.20 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2019. U-21. Беларусь — Чэхія.
23.20 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 11 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 Серыял «Дзеці Арбата» (12+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+).
15.35, 16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.55, 23.15 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Аперацыя «Сатана» (16+).
22.15 Серыял «Бяссонніца» (16+).
0.20 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.10 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.45 «Баец. Нараджэнне легенды». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 0.00 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Дзіўная справа» (16+).
15.35, 16.50 «Кулінар». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.25 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Трымайся, шоубіз!» (16+).
6.30, 10.10 Серыял «АСА» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.30 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.20 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.35 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.15 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Кука» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Маскоўская барзая-2» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу .
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозава» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.40 Сёння.
6.10 «НашСпажыўНагляд». (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі». (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы». (16+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.10 Серыял «Пчаляр». (16+).
15.05, 16.35 Серыял «Неўскі». (16+).
17.25 «ДНК». (16+).
19.45 Серыял «Канцылярскі пацук». (16+).
21.35 Серыял «Шэф. Новае жыццё». (16+).
23.55 Серыял «Сцервы». (18+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.50, 21.05, 0.50 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Нашчадкі» (16+).
8.40 Серыял «Цяжкі пясок» (16+).
9.35, 19.55 Серыял «Адваротны адлік» (16+).
10.30 «Здароўе».
11.20 Серыял «Гібель імперыі» (16+).
12.15 «Дакументальны экран».
12.45 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Айцец Браўн» (16+).
14.15 Серыял «Прыгоды маладога Індыяны Джонса» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
17.00 «Сад і агарод».
17.15 «Адказвайка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
18.45 Серыял «Свята мая» (16+).
19.40 «Фэшн is my прафэшн».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Дэтэктыў «Палонныя» (16+).
23.50 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.00, 12.45 Серыял «Мамачкі» (16+).
7.05 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.30 М/ф « Ліга WatchCar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.20, 3.40 «Ералаш» (6+).
8.30 Серыял «Галыгін.ru» (16+).
9.40 Баявік «Хутчэй за кулю» (12+).
11.40 Скетч «Асцярожна: дзеці» (6+).
13.50, 2.00 «Узважаныя людзі-3» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 23.50 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 Серыял «Маладзёжка. Лёд і полымя» (12+).
20.00 Серыял «Кухня-5» (16+).
22.00 Баявік «Абаронца» (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква брытанская.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.20 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Гісторыя адной містыфікацыі. Пушкін і Грыбаедаў». Дак. фільм.
9.05, 16.55 «Ганна Паўлава». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.30 «Падарожжа па Маскве». Дак. фільм.
12.15, 18.40, 0.40 «Гульня ў бісер». «Уладзімір Арлоў. «Альтыст Данілаў».
13.00 Сусветныя скарбы.
13.20 90 гадоў з дня нараджэння дырыжора. «Формула шчасця Саўлюса Сандэцкіса». Дак. фільм.
14.05, 20.45 «Жанчыны-ваяўніцы». Дак. фільм.
15.10 Пернікавы домік. «Сям'я сэто».
15.35, 23.10 «Марк Захараў: маё суцэльнае, мінулае і будучыня».
16.05 «2 Вернік 2».
17.50 Знакамітыя аркестры Еўропы. Лонданскі сімфанічны аркестр.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.40 «Энігма. Максім Венгераў».
0.00 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
2.25 «Італьянскае шчасце». Дак. фільм.

Настальгія

5.55 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Ад якіх прынцыпаў мы адмовіліся?» 2007 год (16+).
6.35 Маст. фільм «Актыўная зона». (16+).
8.55, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 12.50, 14.25, 15.45, 17.00, 20.15, 21.45, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.55, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2008 год (12+).
13.10 «Гэты фантастычны свет». «Псіхадынаміка вядзьмарства». 1990 год (16+).
14.45 М/ф «Сустракайце бабулю». (0+).
18.00 Маст. фільм «Маладыя на два галасы». (16+).
20.45 М/ф «Казка для Наташы». (0+).
23.00 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым». 1981 год (12+).
0.00 «СеваАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Музычны самвыдат». 2005 год (18+).
1.00 «Яўген Еўтушэнка. Вечар у канцэртнай студыі «Астанкіна». 1979 год (12+).

EuroSport 1

4.00, 14.00, 23.30, 1.30 Веласпорт. «Тур Турцыі».
5.30, 8.00, 10.30, 12.30, 17.00, 21.30, 0.30, 2.30 Тэніс. WTA.
6.30, 9.30 Веласпорт. Мілан — Турын.
11.30 Юнацкія Алімпійскія гульні.
13.30 «Дух парусната спорту».

Кінакамедыя

1.25 Манія велічы. (6+).
3.45 Мой адзіны. (16+).
6.00 Модная штучка. (12+).
7.55 Найлепшы і самы яркі. (16+).
9.40 Суперсцюард. (16+).

11.40 Дазвольце цябе пацалаваць... зноў. (16+).
13.50 Дазвольце цябе пацалаваць на вяселлі. (16+).
15.45 Дазвольце цябе пацалаваць... Бацька нявесты. (16+).
17.40 Гэта ўсё яна. (16+).
19.30 Аперацыя «Тушонка». (16+).
21.35 Ягуар. (16+).
23.30 Хот-дог. (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.35 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
8.05 «Доктар I...» (16+).
8.35, 19.00, 2.10 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.10, 3.40 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 17.10 «Варажбіткa» (12+).
12.55, 16.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.50 «Адкрыта» з Аксанай Байрак (16+).
14.45 «Простыя складанасці» (12+).
15.20 «Натуральны адбор» (12+).
20.50 «Доктар Котаў». Меладрама (12+).
21.55 «Савецкія мафіі» (16+).
22.45 «Закулісныя войны» (12+).
23.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.15 «Добры год». Драма (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10 Заручаныя асуджаныя (16+).
7.55 Mamma mia! (16+).
10.05 Каханне жыве тры гады (16+).
11.55 Павуцінне хлусні (16+).
14.30 Упс... Ной сплыў! (6+).
16.10 Вяселле найлепшага сябра (12+).
18.10 Як украсці хмарачос (12+).
20.10 Усё або нічога (16+).
22.20 Моладзь (16+).
0.15 Зацьменне (18 +).
2.15 Амерыканская пастараль (18+).
4.00 Мільянер з трушчоб (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Каханне пад прыкрыццём (16+).
8.30, 22.35 Адліга (16+).
9.50 Кур'ер з «Раю» (12+).
11.50 Пастка для адзінокага мужчыны (16+).
13.40 Кухня. Апошняя бітва (12+).
16.20, 4.40 Замуж пасля ўсіх (12+).

18.10 Дзед Мароз заўсёды тэлефануе... тройчы! (16+).
20.20 Асабісты нумар (12+).
23.40 Танцы насмерць (12+).
1.30 Супердрэнныя (18+).
2.55 Масква, я цярплю цябе (16+).

Discovery

6.00 Інжынерныя ідэі (16+).
6.50, 5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).
7.40 Як перамагаць ва ўсім (16+).
8.05, 13.25 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.30, 14.10 Дзікі тунец (16+).
10.20, 21.10, 3.10 Аўта-SOS (12+).
11.05, 1.40 Золата Юкана (12+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
15.40, 19.35, 22.00, 4.00 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.50 «Зялёныя героі» Джэкі Чана (16+).
22.45 Секунды да катастрофы (16+).
23.10 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
0.00 Гісторыя Бога (16+).
0.50 Асушыць акіян (16+).
2.25 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
4.45 Рэальнасць ці фантастыка? (16+).

National Geographic

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары на трасе (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00 Як гэта зроблена? (16+).
11.00, 20.00, 5.30 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
12.00, 18.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Забытая інжынерыя (16+).
14.00, 3.50 Як устроены Сусвет (12+).
19.00 Узрываючы гісторыю (16+).
21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
0.00 Зорнае выжыванне (16+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Найлепшы мадэліст (12+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

ДУМКІ ЎСЛЫХ

ПАКУПНІК ВЫБІРАЕ... НАГАМІ

Вольга АНУФРЫЕВА, рэдактар «МС»:

— Зусім нядаўна стала сведкай тыповай, відаць, сітуацыі: на ганку адной буйной крамы райспажыўтаварыства, у якую я завітала падчас наведвання сваёй малой радзімы, стаяла прадаўшчыца гэтай самай крамы і сумна праводзіла вачыма мінакоў — патэнцыйныя пакупнікі спяшаліся ў суседнюю зусім маленькую прыватную крамку... Трэба сказаць, відовішча мяне крыху здзівіла. Растлумачу чаму. Памятаю, як гадоў пяць таму з помпай адкрывалі першы магазін самаабслугоўвання ў пасёлку. Безумоўна, належаў ён (як і зараз) мясцоваму райспажыўтаварыству. Вітрыны зіхацелі ад навізны і радавалі пакупнікоў багаццем выбару. Да таго ж побач у гэтым жа будынку з'явілася і кулінарыя, дзе можна было па прывабных цэнах набыць смажаных бройлераў (і яшчэ трэба было пачакаць, каб атрымаць гэтую смакату — ахвотных паласавацца заўсёды хапала), вараныя буракі ды розную іншую гатаваную ежу. Словам, з зайздрасцю я глядзела на такі падыход у арганізацыі гандлю для вясковага насельніцтва і нават прыводзіла ў прыклад сваім калегам-журналістам з іншых абласцей — маўляў, вось могуць жа дагадзіць пакупнікам, калі жаданне ёсць...

Мінула няшмат часу, і ўспамін аб багацці выбару ў гэтай краме быў, вядома, свежы, таму ў чарговы свой прыезд накіравалася менавіта сюды. Сустрэўшы здзіўлены позірк прадаўшчыцы на ганку, што выйшла паўзірацца на людзей, нават крыху збянтэжылася — звычайная справа: пакупнік накіроўваецца ў краму па прадукты, што тут дзіўнага?! І толькі апынуўшыся ўнутры, зразумела ўсю складанасць сітуацыі і, па сутнасці, рэальнае становішча спажывецкай кааперацыі: паўпустыя паліцы, на якіх (замест ранейшай разнастайнасці і багацця выбару) невялікі набор прадуктаў з ліку тых, што не хутка псуюцца: мука, крупы, цукар, кансервы, прыправы... словам, спіс сацыяльна значных тавараў тут выпрамляўся. Прыгадаўшы, што зайшла ж па смятану, накіравалася да адпаведнай паліцы, дзе ўбачыла адзін (!) 400-грамовы пакет патрэбнага мне малочнага прадукту 15-працэнтнай тлустасці, які каштаваў больш за два рублі. Дзеля справядлівасці адзначым, што на выбар былі яшчэ адзін ці два пластыкавыя кубачкі (да слова, не надта танныя) патрэбнага мне прадукту. Не паверыўшы вачам, вырашыла спраўдзіць, можа, вытворца з Новай Зеландыі ці яшчэ адкуль?! На жаль, як высветлілася, прадукцыя была выраблена ў мясцовым абласным цэнтры. Крыху паабураўшыся ў душы і сфатаграфаваўшы гэты цуд, так і выйшла без таго, па што прыйшла. Дарэчы, не здзівіўшы тым самым расслаблена-важную прадаўшчыцу, якая дзеля патэнцыйнага пакупніка павінна была як мінімум пакінуць свой ганак...

— Дзе ж тады купляюць прадукты мясцовыя жыхары? — задаюся пытаннем.

Аказалася — побач, у маленькай крамцы, што трымае нейкі прыватнік. На 15 «квадратах» тут знайшоўся ўвесь патрэбны асартымент, уключаючы «малочку». Адшукалася і мая смятанка 15 %-й тлустасці, расфасаваная ў пакеты па 400 грамаў, (праўда, вытворца са сталічнай вобласці)... амаль удвая таннейшая, чым у суседзяў-кааператараў — яе прапанавалі крыху больш чым за рубель. Здзіўленню не было межаў, бо той жа самы прадукт я купляю ў сеткавай краме ў Мінску працэнтаў на 30 даражэй...

«І якая ж выснова?» — спытае чытач. Ды ўсё проста: зразумела, што спажывецкая кааперацыя перажывае не самыя лепшыя часы свайго развіцця, але тэзе разуменне не ідзе ў лад з уласнай кішэняй і самім сабой у якасці спажыўца, які з двух абсалютна аднолькавых па якасці прадуктаў выбірае таннейшы. І не трэба ніякіх аргументаў аб свабодным цэнаўтварэнні і неабходнасці капейкай падтрымліваць галіну — пакупнік ідзе туды, дзе яму выгадней. Вось і атрымліваецца, што галасуе за свой выбар нагамі...

У якасці рэзюмэ дадам, што гэты асобны так званы прыватны выпадак можна сустрэць і ў іншых мясцінах краіны. Нездарма на нарадзе ў Прэзідэнта, што прайшла на мінулым тыдні, прагучала галоўная думка: наспеў час вызначацца, чым будзе займацца спажыўкааперацыя, бо ў лютым неабходна будзе прымаць рашэнне, якой ёй быць далей. Можа варта цяпер займацца той дзейнасцю, дзеля якой галіна і была першапачаткова створана? Праўда, трэба яшчэ адказаць на адно пытанне, якое агучыў старшыня праўлення Белкаапсаюза Валерый Іваноў: а хто паедзе гандляваць у маленькія вёсачкі? Асабліва ахвотных сярод прыватнікаў няма...

А што датычыцца справы сезонных нарыхтовак і дапамогі вяскоўцам па закупе лішкаў ураджаю, то тут кааператары на добрым рахунку. Падрабязнасці падрыхтавалі нашы ўласныя карэспандэнты ў рэгіёнах: з іх матэрыялаў вы даведаецеся, ці можна зарабіць з яблычнага ападу, чаму бульба перастала карыстацца попытам у нарыхтоўшчыкаў і колькі тон кавуноў (!) яны закупілі ў насельніцтва? Што адпраўляюць за мяжу і пакідаюць у краіне? Аб гэтых і іншых цікавых фактах чытайце ў нашай сённяшняй тэме тыдня на старонках 13—15.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК... І ЧАС ПЕРАМЕН

Знайсці сваё месца

Падчас рабочай сустрэчы Прэзідэнт адзначыў, што ў краіне ўвесь час, з пункту гледжання спажыўкааперацыі, «ваююць за месца пад сонцам» пад наступленнем прыватных гандлёвых арганізацый. Прычым наступаюць яны не толькі ў напрамку горада, але і вёскі.

Напрыклад, «Еўраопт» актыўна заняўся работай на сяле яшчэ некалькі гадоў таму. У 2018-м у планах сеткі адкрыць на вёсцы не менш за 200 стацыянарных крамаў. У кампаніі адзначаюць, што гатовыя адкрыць гандлёвыя пункты ў любой вёсцы з колькасцю насельніцтва ад 400 чалавек.

Удалы эксперымент прыходу буйнога рытэйлера ў цэлы раён ужо можна адзначыць на прыкладзе Аршанскага. Менавіта там, дзе не справілася кааперацыя. Кампанія «Еўрагандаль» змагла рэалізаваць праект па перадачы больш як 30 гандлёвых плошчаў, што раней належалі Белкаапсаюзу пад стварэнне сваіх крамаў. Гэты вопыт палічылі пасяховым і ў перспектыве могуць распаўсюдзіць для падтрымання ўзроўню гандлю ў вёсцы.

Таксама ў сярэдзіне жніўня кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Наталля Качанава паведаміла, што Белкаапсаюз плануе да канца года падаць заяву ў суд аб банкруцтве Аршанскага райспажыўтаварыства і яго ліквідацыі з-за таго, што ў сферы гандлю не выконваецца сацыяльны стандарт па забяспечанасці насельніцтва гандлёвымі плошчамі. А гэта зноў жа сведчыць, што арганізацыя губляе свае пазіцыі.

Аднак кіраўнік Белкаапсаюза працягвае сцвярджаць, што ў сельскай мясцовасці шчыльна заняць нішу гандлю вельмі цяжка. А калі нехта зробіць, то спажыўкааперацыю «гэта зусім не хвалюе, а толькі падгание да лепшай работы».

«Нагнятанне абстаноўкі, невядома дзеля чаго. Дзе хоць адзін пункт грамадскага харчавання ў вёсцы? Дзе на сяле адкрылася добрая прыватная сталовая? Няма такога. А ў нас амаль 1000 такіх сталовых у вёсцы», — заявіў у інтэрв'ю тэлеканалу «Беларусь 1» Валерый Іваноў.

Варта адзначыць, што шмат у чым раней гандлёвае абслугоўванне насельніцтва ў вёсцы залежала ад Белкаапсаюза. Сёння спажывецкая кааперацыя з'яўляецца важным сектарам эканомікі краіны, якая абслугоўвае больш за 3,4 мільёна чалавек і практычна ўсё сельскае насельніцтва. Дробны гандаль з'яўляецца галоўным кірункам работы кааперацыі, доля якога ў агульным аб'ёме яе дзейнасці складае 70 %. Белкаапсаюзу належыць 19 % гандлёвых плошчаў крамаў краіны. У той жа час існуючы патэнцыял спажывецкая кааперацыя выкарыстоўвае недастаткова.

Гатовыя несці страты?

Па словах Валерыя Іванова, ні адна гандлёвая сетка не дае столькі паслуг насельніцтву, як спажыўкааперацыя. А вось якасць паслуг, іх колькасць, кошт — над гэтым трэба працаваць. «Замяніць спажыўкааперацыю на сёння ў поўным аб'ёме і з поўнай заменай яе функцый нейкай іншай арганізацыяй праблематычна», — адзначыў у інтэрв'ю кіраўнік арганізацыі.

Пры гэтым спажыўкааперацыя працягвае несці страты па шэрагу сваіх кірункаў. Аднак у Белкаапсаюзе не збіраюцца закрываць стратныя гандлёвыя аб'екты на вёсцы.

«Мы вырашылі, што за кошт нейкіх іншых пытанняў, прыбытковых, будзем утрымліваць такія гандлёвыя пункты. Іх 2000. Адначасова закрыць — гэта будзе няправільна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У гэтым заключаецца адна з сацыяльных функцый спажыўкааперацыі», — адзначыў кіраўнік Белкаапсаюза.

Аднак пры гэтым не ідзе гаворка пра тое, каб змяніць мадэль гандлю, як гэта зрабіў сёння ў сельскай мясцовасці той жа «Еўрагандаль». Арганізацыя нядрэнна працуе і ў вёсцы. Што перашкаджае пераняць гэты вопыт Белкаапсаюзу?

Цана і асартымент на ўзроўні?

Не на карысць работы кааперацыі сведчыць і той факт, што прыватнікі сёння часта прапануюць пакупніку як лепшы асартымент, так і нізкія цэны. Цэнавы фактар і якасць абслугоўвання для апошніх з'яўляюцца вызначальнымі, каб аддаць сваю перавагу крамам буйных прыватных кампаній, нягледзячы на іх аддаленасць ад дома.

Між тым, як адзначыў Валерый Іваноў у інтэрв'ю тэлеканалу «Беларусь 1», сцвярджэнне, што ў сістэме спажыўкааперацыі цэны вышэйшыя, чым у прыватных структур — з'яўляецца неабгрунтаваным.

«Такога няма. Цэны не вышэйшыя, чым у любой іншай сетцы, а ў пераважнай большасці выпадкаў ніжэйшыя. Мы выкарыстоўваем гандлёвую надбаўку 23 %, а ў цэлым па краіне — каля 30 %», — паведаміў кіраўнік Белкаапсаюза.

У арганізацыі максімальна перанялі фармат работы буйных рытэйлераў. Дызайн і сістэма работы шмат у чым адпавядае прыватным сеткам. Між тым людзі працягваюць указваць менавіта на цэнавы фактар. Мабыць, спажыўкааперацыі неабходна пераняць і мадэль зносін з пастаўшчыкамі, каб вырашыць гэтае пытанне?

Нарыхтоўка па ўсіх франтах

Гандлёвыя пункты Белкаапсаюза выконваюць функцыю нарыхтоўшчыка. Такую паслугу не можа прапанаваць ні адзін прыватнік. У сістэме дзейнічаюць 750 пунктаў па закупцы ў насельніцтва больш як 30 відаў сельгаспрадукцыі і сыравіны — усяго таго, што яно можа здаць.

Між тым жыхары краіны таксама скардзяцца і на нарыхтоўку. Людзі сёння не асабліва імкнуцца здаваць вырашчаную плодаагароднінную прадукцыю з-за нізкай закупачнай цаны.

Вось і атрымліваецца, што ў жніўні ў СМІ з'явілася інфармацыя аб тым, нібыта Белкаапсаюз мае намер нарыхтаваць сёлета не менш за 100 тысяч тон яблыкаў. У сваю чаргу ў канцы верасня ў інтэрв'ю праграмы «Гутарка ў Прэзідэнта» Валерый Іваноў агучыў вынік нарыхтоўкі яблыкаў толькі больш за 50 тысяч тон.

«Што датычыцца цэн на прадукцыю, то яны не ніжэй мінулых гадоў, а ў некаторых выпадках вышэй. Раннія яблыкі закупляліся па 0,04 рубля за кілаграм, затым цэны павялічыліся да 0,06—0,08 рубля. Невысокі кошт звязаны з нізкім выхадам карыснага прадукту. З 10 кілаграмаў пладоў атрымліваецца адзін літр соку. Рэнтабельнасць не перавышае 2-3 %», — паведаміў кіраўнік спажыўкааперацыі.

Спісваць арганізацыю з рахункаў, вядома ж рана. Занадта шырокае яе поле дзейнасці і занадта шмат людзей уцягнута. Аднак Белкаапсаюз застанецца на плаве толькі ў тым выпадку, калі ён будзе не даганяць буйных прыватных рытэйлераў, а ўкараняць апошнія тэндэнцыі ў гандлі самастойна і раней за канкурэнтаў.

Яшчэ не так даўно спажыўкааперацыя была практычна манапалістам у нішы гандлю. Але калі з'явіліся канкурэнты, якія ўкаранілі новы дызайн крамаў, іншую якасць абслугоўвання і змянілі саму мадэль спажывання, кааперацыя згубіла гэты момант. І толькі калі канкурэнцыя істотна паўплывала на скарачэнне прыбытку, стала зразумела, што Белкаапсаюзу таксама трэба перабудоўвацца. Быць можа час змяніць тактыку і паспрабаваць працаваць на апярэджанне?

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Не даць прапасці садавіне

У справе закупкі яблыкаў у насельніцтва ва ўраджайны год кааператары не маюць канкурэнтаў

Сезон нарыхтовак у спажыўкааперацыі, можна сказаць, у самым разгары. У гэтым годзе кааператары Брэстчыны закупілі ў насельніцтва шмат чарніц, яблыкаў, агуркоў, памідораў, мёду, кавуноў, зараз ідзе нарыхтоўка грыбоў, бульбы, збожжа.

Адначасова вядзецца продаж нарыхтаванай прадукцыі. Скажам, 29 верасня, у першы дзень асенніх кірмашоў у Брэсце, у абласны цэнтр прывезлі прадукцыю дзесяць арганізацый спажыўкааперацыі. Прадалі прыкладна палову ад прывезенага тавару. Першыя кірмашы, паводле ацэнкі спецыялістаў, традыцыйна не вылучаюцца актыўнасцю пакупнікоў. На першых прыцэньваюцца, купляюць на наступных.

Удзельнічалі ў асенніх кірмашах і работнікі Пружанскага райспажыўтаварыства. Наперадзе — яшчэ некалькі такіх выездаў. **Старшыня праўлення Пружанскага райспажыўтаварыства Дзмітрый КАРПЕЙ** расказаў, што нарыхтоўкі сёлета вядуцца, несумненна, больш паспяхова, чым летась. Таму што ў гэтай справе шмат залежыць ад ураджаю. Яблыкаў цяпер нарасло як ніколі. Нарыхтавалі іх ужо 882 тоны. Дарэчы, у Пружанах ёсць свая перапрацоўка садавіны. У асноўным нарыхтоўшчыкі, у тым ліку з суседніх раёнаў, вязуць яблыкі на прадпрыемства «Белавежскія віны». З пачатку года там ужо перапрацавана 2044 тоны яблыкаў.

Старшыня Шчарчоўскага сельскага Савета Пружанскага раёна Віктар ВАНЕКА расказаў, што сёлета ў іх нарыхтоўкай яблыкаў займаюцца чатыры сельскія крамы: дзве ў Шчарчове, у Галасяціне і Брадах.

— Вяскоўцы падвозяць яблыкі да магазіна, тут іх прадукцыю ўзважваюць і разлічваюцца з гаспадарамі. Варта сказаць, што людзі былі задаволеныя. Здаць нават па пяць капеек за кіло азначае пэўны прыбытак для ўласнага бюджэту, гэта ўсё ж лепш, чым калі б садавіна наогул прапала. Асобныя гаспадары здавалі па некалькі тон адразу. І ніводнай скаргі накошт гэтага ў сельвыканкам не паступіла, — працягвае Віктар Мікалаевіч. — Калі ў сезон грыбоў і ягад у нашым лясным краі бывае нямала прыватных нарыхтоўшчыкаў, у тым ліку з суседніх абласцей, то ў выпадку з яблыкамі такіх ахвотных не знайшлося. Так што спажыўкааперацыя стала адзінай арганізацыяй, якая не дала прапасці садоваму ўраджаю сяльчан.

— У Пружанскім раёне працуе пяць стацыянарных нарыхтоўчых пунктаў, адзін перасоўны, у штаце райспажыўтаварыства — дзесяць нарыхтоўшчыкаў. На час нарыхтоўкі яблыкаў было задзейнічана дадаткова пяць адзінак транспарту, — расказаў **намеснік старшыні праўлення райспажыўтаварыства Аляксандр ЯРОЦКІ.**

Зараз у нарыхтоўшчыкаў працягваецца гарачая пара. Ідзе закуп у насельніцтва і прадпрыемстваў розных формаў уласнасці агародніны, бульбы, журавін.

Такім жа прыкладна чынам працуюць і астатнія спажывецкія таварыствы вобласці ў гэты час. **Намеснік старшыні праўлення Брэсцкага аблспажыўсаюза Аляксей МАКАРЭВІЧ** расказаў, што закуп прадукцыі і сыравіны ў арганізацыях спажывецкай кааперацыі ажыццяўляюць 108 штатных нарыхтоўшчыкаў, у раёнах дзейнічаюць 79 стацыянарных і 22 перасоўныя прыёманарыхтоўчыя пункты, гэтай работай таксама займаецца каля 1,5 тысячы прадпрыемстваў гандлю.

Сёлета, як вядома, у нашых садах вырас небывалы ўраджай яблыкаў. Іх бралі ў насельніцтва для прамысловай перапрацоўкі па пяць капеек за кілаграм, а за таварны яблык давалі ад 30 да 60 капеек. На пачатак кастрычніка арганізацыямі спажывецкай кааперацыі вобласці закуплена 10,4 тысячы тон яблыкаў — гэта амаль удвая больш, чым за аналагічны перыяд летась. Але нарыхтаваць садавіну, закупіць яе ў насельніцтва — толькі палова справы. Важна яе потым рэалізаваць. Для гэтага ў маі — чэрвені былі праведзены перагаворы з перапрацоўчымі прадпрыемствамі, вызначаны адрасы паставак і аб'ёмы. Цяпер кааператары вобласці адпраўляюць яблыкі 17 перапрацоўшчыкам, дзевяць з іх размешчаны за межамі вобласці. Астатнія ідуць у гандлёвыя арганізацыі і закладваюцца ў сховішчы з тым, каб вітамінную прадукцыю прадаваць зімой.

— Агародніна- і бульбасховішчы цяпер надзвычай запатрабаваныя, — гаворыць **начальнік аддзела нарыхтовак аблспажыўсаюза Валерый КАПІТАНЧЫК.** — Іх у вобласці 18. А яшчэ ёсць 88 халадзільных камер для замарозкі і ахаладжэння прадукцыі. Сёлета нашы арганізацыі нарыхтавалі 3900 тон агуркоў, 980 тон таматаў, 1800 тон капусты, першыя дзве тысячы тон бульбы. Работа працягваецца. У кожным раёне запланаваныя аб'ёмы закладкі ў сховішчы.

Асаблівасцю гэтага года, паводле слоў Валерыя Капітанчыка, можна назваць добры ўраджай айчынных кавуноў. Клімат наш палагаднеў, многія ўзяліся за гэтую культуру: і гаспадаркі, і фермеры, — закуплена ўжо 230 тон кавуноў. Чарніц сёлета нарыхтавалі амаль у 15 (!) разоў больш, чым летась. Ідзе нарыхтоўка збожжа, хоць бягучы год быў не надта ўраджайны на збожжа. Дарэчы, на кірмашах яно надзвычай запатрабавана. Часам бывае, прыязджае фермер і забірае ўсё збожжа, якое прывезена на рэалізацыю. Бяруць таксама вяскоўцы і жыхары прыватнага сектара па мяху збажыны для свойскай птушкі. Так што збожжа — прадукт хадавы, і яго нарыхтоўцы ўдзяляецца належная ўвага.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ЯГАДНЫ РАЙ КААПЕРАТАРАЎ

Як нарыхтоўшчыкі ўтрымліваюць свае пазіцыі

За дзевяць месяцаў Гродзенскім абласным спажывецкім таварыствам выплачана насельніцтву за сельгаспрадукцыю і сыравіну 21 мільён рублёў, што на 8 % больш, чым за такі ж перыяд летась. Але не ўсе пазіцыі вытрымліваюць выпрабаванне часам. Напрыклад, сёлета знізілася закупка яблыкаў. А вось нарыхтоўка ягад — чарніц і клубніц — значна вырасла. Здатчыкі выяўляюць найбольш выгадныя для іх напрамкі.

Танны яблык

Сёлетні год ураджайны на яблыкі. І магчымасць іх здаць таксама ёсць. Да гэтай справы нават падключылі сельскія Саветы, паведамілі ў Гродзенскім аблспажыўтаварыстве. Арганізацыйная работа была праведзена яшчэ на пачатку сезона. Сельскім Саветам была даведзена інфармацыя аб магчымасці закупіць яблыкі і ў вызначаны час іх забраць. З боку сельскіх Саветаў паступілі звесткі аб прыблізнай колькасці здатчыкаў. Гэта дазволіла пазбегнуць стыхійнасці ў нарыхтоўцы.

— Мы, у сваю чаргу, залежым ад патрэб перапрацоўкі, бо ўвесь апад паступае менавіта туды, мы яблыкі не захоўваем, — расказаў **начальнік упраўлення нарыхтовак, прамысловасці і знешнеэканамічнай дзейнасці Гродзенскага абласнога спажывецкага таварыства Андрэй СЦЕФАНОВІЧ.** — Перад пачаткам сезона мы ўзгадняем аб'ёмы і заключаем пад іх дагаворы. Апад ідзе, як правіла, на вінаробчы камбінат.

І хаця яблыкаў многа, ажыятажнага збыту вакол садавіны не назіралася. Насельніцтва не спяшалася збыць свой апад, які літаральна ўсцілаў падворкі. Чаму? Паўплываў цэнавы фактар. Яблык у гэтым годзе стаў вельмі танным: за кілаграм ападу плацілі пяць капеек. Адпаведна, за мяшок атрымоўваецца паўтара рубля. «Перабіваць» цану таксама няма ахвотных. Акрамя спажыўтаварыства, ніхто яблыкі ў насельніцтва не купляе.

Разам з ападам ідзе нарыхтоўка таварных пладоў, закупачны кошт якіх значна вышэйшы — да 50 капеек за кілаграм. Такія яблыкі нарыхтоўшчыкі гатовы купляць не толькі ў сезон, але і зімой, каб потым рэалізаваць насельніцтву праз рознічны гандаль, на рынках і кірмашах.

Нарыхтоўшчыкі канстатуюць: актыўнасць насельніцтва ў здачы яблыкаў невысокая. Прадпрыемствам сёлета прынята каля 8 тысяч тон. У мінулым годзе было 10 тысяч тон.

Ягадны мікс

Пакуль у грамадстве разважаюць, якія лёс чакае вясковыя яблыневыя сады — можа, наогул іх заменяць нейкія іншыя садовыя культуры, — у гэты час на першы план выходзяць ягады. Асабліва шырокае распаўсюджанне апошнім часам атрымалі клубніцы.

Сёлета нарыхтоўшчыкі спажыўтаварыства закупілі ў насельніцтва на 60 тон ягад больш, чым у мінулы сезон. Уся прадукцыя была рэалізавана праз гандлёвую сетку.

Ягаднымі рэкардсменамі сёлета сталі чарніцы. Так выйшла, што і ўраджай на іх быў нядрэнны, і кошт задавальняў. За кілаграм ягад давалі ад чатырох рублёў і вышэй. Па вобласці спажыўтаварыствам закуплена 212 тон лясной ягады. Летась удалося нарыхтаваць толькі 10 тон. Аб'ёмы, можна сказаць, непараўнальныя.

— Па чарніцах на ўнутраным рынку ёсць канкурэнцыя, — заўважыў Андрэй Сцефановіч. — Але мы трымалі цану, таму і нарыхтвалі такія аб'ёмы. Самыя рэсурсныя раёны — Іўеўскі, Навагрудскі, дзе закупілі па 40 тон ягад. Большасць прададзена за мяжу — у Літву, Расійскую Федэрацыю. Гэта наш экспартны патэнцыял.

Спажыўтаварыства закупляе яшчэ буякі, якія разводзіць сельская гаспадарка Гродзенскага раёна. Ад насельніцтва прымаюць таксама лясныя буякі, брусніцы, чырвоную і чорную рабіну. Зараз вядзецца нарыхтоўка журавін па 3,5 рубля за кілаграм. Ягады ідуць на рэалізацыю праз гандлёвыя аб'екты. Закупленыя ў насельніцтва журавіны рэалізуюцца на рынку, прычым па даволі прымальным кошце ў межах чатырох рублёў.

Закупілі гарбуз — прыгатавалі фрэш

Апошнім часам назіраецца прыкметны інтарэс да гарбузоў. Дыетолагі разам загаварылі пра карысныя ўласцівасці прадукту, а кулінары прапануюць адмысловыя рэцэпты страў і сокаў. Новымі тэндэнцыямі харчавання скарысталіся і кааператары. Гарбузы і кабачкі нарыхтоўваюць не толькі пад рэалізацыю, але і для сваіх сталовых і кафэ, якіх па вобласці больш за сто.

За адзін кілаграм гарбуза плацяць да 40 капеек. Здатчыкаў хапае, таму ў меню заўсёды ёсць стравы з гарбузоў — аладкі, запяканкі, супы-пюрэ і нават фрэшы. Свежавыціснуты сок гатуецца з гарбуза, яблыка і морквы. Дарэчы, стравы з яблыкамі таксама папулярныя і карыстаюцца попытам у наведвальнікаў кафэ. Асаблівая печыва, адзначылі ў спажыўтаварыстве.

А вось бульба — ужо не такі хадавы тавар, як раней. Відаць, «другі хлеб» здае пазіцыі. Яшчэ летась нарыхтоўшчыкі адгружалі значныя аб'ёмы ў Расію, зараз там сваёй бульбы хапае і канкураваць вельмі цяжка. На ўнутраным рынку таксама няма прапаноў, а ўстановы імкнуцца працаваць непасрэдна з вытворцамі, да таго ж па ўсёй лінейцы сельгаспрадукцыі вядуцца тэндары. Нарыхтоўка ад насельніцтва працягваецца, але аб'ёмы зніжаюцца.

Акцэнт на «зялёны» тавар

Як вядома, спажыўтаварыствы садзейнічаюць дадатковаму даходу насельніцтва. У сельскіх жыхароў ёсць магчымасць без асаблівых клопатаў на месцы здаць лішкі сваёй прадукцыі. Паступова спрашчаецца і працэдура здачы. Зараз, напрыклад, не патрэбны даведкі з сельскіх Саветаў аб наяўнасці прысядзібных участкаў, а толькі заключэнне аб якасці прадукцыі ад санітарных службаў. Радыелагічны кантроль таварыства праводзіць самастойна.

І ўсё ж галоўным стымулам застаецца цэнавы фактар. Здатчык шукае магчымасць збыць больш выгадны тавар. **Начальнік службы нарыхтовак Навагрудскага філіяла Наталля ДУНАЙ** звярнула ўвагу на рост прапаноў зялёных культур: кропу, пятрушкі, пяра цыбулі. Напрыклад, сёлета філіялам нарыхтавана ажно 800 кілаграм гэтых культур. Асабліва высокі попыт у пяра цыбулі. Некаторыя вяскоўцы пачалі гэтым займацца, каб зарабіць. Яны вырошчваюць зеляніну ў парніках і атрымліваюць ураджай у студзені — лютым, калі кошт за кілаграм дасягае 5-6 рублёў.

Многія вяскоўцы вырошчваюць агародніну лепшых сартоў, якая мае таварны выгляд, што спрыяе і больш высокаму кошту. Дарэчы, грошы за прадукцыю выплачваюцца адразу.

У многіх населеных пунктах ёсць стацыянарныя нарыхтоўчыя канторы, усяго іх па вобласці больш за сто. Кааператары гандлююць на гарадскіх рынках, маюць свае гандлёвыя аб'екты, удзельнічаюць у кірмашах. Апошнім часам назіраецца інтарэс да грыбоў. Лясныя дары закупляюць у насельніцтва, а шампіньёны — у фермераў з суседняй Брэсцкай вобласці. Напрыклад, сёлета закупілі больш за 22 тоны грыбоў. І гродзенцам выгадна, бо ў рэгіёне пакуль няма канкурэнтаў вытворцам шампіньёнаў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

КАПЕЙКА РУБЕЛЬ БЕРАЖЭ

На чым можна зарабіць у сезон нарыхтовак?

СЁЛЕТА ў Мінскай вобласці надзвычай урадзілі яблыкі. Галіны дрэў літаральна гнуцца пад цяжарам гэтых сакавітых пладоў. Што рабіць з небывалым ураджаем, кожны з гаспадароў рашае сам. Хтосьці цісне сок, варыць варэнне, ставіць кампоты на зіму, забяспечвае гарадскіх сваякоў, корміць хатнюю жывёлу. Нехта здае лішкі ў нарыхтоўчыя арганізацыі Мінскага абласнога спажывецкага саюза. Як кажуць, капейка рубель беражэ.

Але не ўсіх уладальнікаў асабістых дапаможных гаспадарак задавальняюць цэны. Здатчык хоча рэалізаваць сваю прадукцыю даражэй, а нарыхтоўшчык набыць яе танней. За здадзеную сельгаспрадукцыю насельніцтву і фермерам спажывецкая кааперацыя вобласці ўжо выплаціла каля 42 мільёнаў рублёў. Зразумела, высокая цана на зыходную сыравіну ўплывае на кошт гатовых прадуктаў. Тым больш што спажыўкааперацыя сама купляе і сама ж перапрацоўвае сельгаспрадукцыю. А гэта цягне за сабой дадатковыя выдаткі. Як сцвярджаюць спецыялісты, напрыклад, невялікая цана на яблыкі таксама абумоўлена аб'ектыўнымі прычынамі: для атрымання літра яблычнага соку неабходна перапрацаваць дзесяць кілаграмаў пладоў. Таму і атрымліваецца, што прадукцыя ў крамах часам даражэй за імпартную.

Тым не менш па стане на 1 кастрычніка жыхары цэнтральнага рэгіёна і фермеры здалі ў нарыхтоўчыя пункты 10 424 тоны яблыкаў, тэмп росту да мінулагодняга аналагічнага перыяду 173,5 %. Прыём яблыкаў працягваецца, канчатковы вынік залежыць ад актыўнасці насельніцтва. Апад прымаюць па пяць капеек за кілаграм, а за якасную таварную прадукцыю можна атрымаць рубель і нават больш.

Нарыхтоўчыя арганізацыі спажывецкай кааперацыі Міншчыны адгружаюць яблыкі на кансервавыя заводы для вытворчасці джэмаў, павідла, сокаў, кампотаў, віна ды іншага.

По стане на 1 кастрычніка жыхары цэнтральнага рэгіёна і фермеры здалі ў нарыхтоўчыя пункты 10 424 тоны яблыкаў, тэмп росту да мінулагодняга аналагічнага перыяду 173,5 %. Прыём яблыкаў працягваецца, канчатковы вынік залежыць ад актыўнасці насельніцтва.

Мінскі аблспажыўсаюз прымае практычна ўсе віды прадукцыі, што вырошчваецца ў садах і агародах. І з кожным годам аб'ёмы нарыхтовак павялічваюцца. На 1 кастрычніка нарыхтавана 1169,6 тоны капусты (тэмп росту 119,1 % да мінулагодняга перыяду), морквы — 326,8 тоны (тэмп росту 129,2 %), часнаку — 9,8 тоны (тэмп росту 101,9 %). Нашмат больш, чым летась, сёлета назапашана рабіны чарнаплоднай, чорных і чырвоных парэчак, садовых суніц. А чарніц — 542,6 тоны, што ў дванаццаць разоў перавысіла леташнія паказчыкі.

У аблспажыўсаюзе ёсць 43 камеры для заморожвання дзікарослых ягад, адначасовай ёмістасцю каля 800 тон. Яны аснашчаны сучасным абсталяваннем, якое дазваляе падтрымліваць аптымальную тэмпературу і вільготнасць, стварае належныя ўмовы для захавання прадукцыі ў міжсезонны перыяд.

Масавая нарыхтоўка дароў прыроды наладжана праз гандлёвыя аб'екты, прыёмныя нарыхтоўчыя пункты, у тым ліку перасоўныя. Здаць вырашчанае на прысядзібных участках, сабранае ў лесе можна больш як у 800 крамах, 71 нарыхтоўчым пункце, у тым ліку 59 стацыянарных. Зборам займаюцца больш як 120 нарыхтоўшчыкаў. Калі хтосьці не зможа прывезці прадукцыю па адрасе самастойна, то да яго прыедзе нарыхтоўшчык. Ёсць таксама брыгада па аказанні насельніцтву дапамогі па зборы, упакоўцы ў сеткі, мяшкі, скрыні і пагрузцы ў аўтатранспарт яблыкаў. Асабліва даспадобы такая паслуга пажылым людзям ды інвалідам.

Жыхары цэнтральнага рэгіёна рэгулярна інфармуюцца аб відах прадукцыі, якая прымаецца, месцах, дзе яе можна здаць, закупачных цэнах.

Для стварэння стабілізацыйных фондаў у сістэме аблспажыўсаюза ёсць 32 сховішчы для агародніны, садавіны, якія аднačасова могуць змясціць 8053 тоны прадукцыі. Паводле рашэння Мінаблвыканкама на міжсезонны перыяд 2018—2019 гадоў будзе закладзена 1300 тон бульбы, 1000 тон капусты, 345 тон морквы, 400 тон буракоў, 540 тон цыбулі, 230 тон яблыкаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Бізнес на дарах прыроды

УРАДЖАЙ на яблыкі сёлета асабліва багаты, і шмат хто хацеў на іх зарабіць. Але цана ад спажыўкааперацыі — 5 капеек за кілаграм — расчаравала. Гэта ж цэлую тону трэба назбіраць, каб атрымаць 10 рублёў. У выніку частка ўраджаю так і засталася гніць на прысядзібных участках. Крыўдна.

— Згодны, 5 капеек за кілаграм — гэта не цана, але ж тут не ўсё ад нас залежыць, — кажа **начальнік аддзела нарыхтовак, ЗЭД і рынкаў Магілёўскага аблспажыўсаюза Аляксей СІРОЦІН.** — Быў перыяд, калі перапрацоўшчыкі прымалі яблыкі па 9 капеек за кілаграм, а мы трымалі вельмі высокую планку — 7 капеек. Гэта з улікам таго, што са свайго даходу (з тоны атрымлівалі ўсяго 20 рублёў) плацілі заработную плату нарыхтоўшчыкам і неслі адчувальныя транспартныя выдаткі. Бо прыйшлося добра пакаляесіць па вёсках. Да таго ж мінімальная цана распаўсюджваецца толькі на яблычны апад. Таварны яблык мы прымаем па цане 30 капеек за кілаграм. Але ў гэтым выпадку павінны быць яблычак да яблычка. Насельніцтва ж часцей за ўсё прапануе першы варыянт. Такія яблыкі хутка гніюць, і іх каштоўнасць падае на вачах. Перад тым, як усталяваць канкрэтную суму, мы заўсёды аналізуем кан'юнктуру рынка. Калі летась яблыкаў не было і перапрацоўшчыкі гатовы былі браць іх па 20 капеек за кілаграм, мы і арыентаваліся на гэтыя расцэнкі.

Па сутнасці, кожны з нас сам сабе гаспадар. Тыя, хто не паленаваўся зняць ураджай і самастойна прадаць яго на рынку, не прайгралі. Найбольш апетытныя, буйныя і наліўныя плады ішлі па рублі і болей за кілаграм.

Цана — паняцце адноснае.

Але калі ацэньваць, колькі насельніцтва атрымала ад спажыўкааперацыі грошай за сваю садавіну-агародніну і другасную сыравіну, лічба атрымаецца больш важкая. У Магілёўскай вобласці за 9 месяцаў здатчыкам выплачана больш за 20 мільёнаў (!) рублёў.

— Мы пастаянна нешта купляем у вяскоўцаў. Тых жа яблыкаў на 3 кастрычніка нарыхтавалі больш за 16 тысяч тон — 157 % да ўзроўню мінулага года на такі ж перыяд. І гэта пры тым, што ставілі перад сабой задачу закупіць дзесьці каля 15 тысяч тон. Але нарыхтоўкі працягваюцца да сённяя, — адзначае Аляксей Сіроцін.

Больш актыўна яблыкі закупляюць у Магілёўскім, Горацкім, Дрыбінскім, Кіраўскім раёнах. Горкі і Кіраўск наогул нарыхтавалі па 2 тысячы тон.

Нядрэнныя лічбы і па астатніх пазіцыях. Практычна па ўсіх леташнія аб'ёмы перавыканана. Агуркоў закуплена 1130 тон — 109 % у параўнанні з гэтым жа перыядам мінулага года, памідораў — 1023 тоны (114 %), капусты наогул 1778 тон (154 %), суніц садовых — 107 тон, чорных парэчак больш за 500 тон. Па вобласці прыём садавіны-агародніны вялі больш за 1000 крамаў, працавалі больш за 100 нарыхтоўшчыкаў.

Уся садова-лясная смаката часткова рэалізоўвалася праз гандлёвую сетку спажыўкааперацыі, а таксама ішла перапрацоўшчыкам і нават на экспарт. Напрыклад, з больш чым 350 тон закупленых чарніц больш як 80 % адправілася за мяжу. А гэта валюта для краіны.

Нарыхтоўкі між тым працягваюцца. Зараз акцэнт робіцца на журавіны. І цана прывабная — ад 3 рублёў за кілаграм.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ФОТАФАКТ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЖУРАВІНАВАЯ ЭСТАФЕТА

Вёска Стралкі Верхнядзвінскага раёна знаходзіцца паблізу журавінавых балот, і таму кожную восень жыхары ўключаюцца ў ягадную эстафету — збіраюць і здаюць свае вітамінныя «трафеі» нарыхтоўшчыкам. Вось і ў двары Наталлі НЯКРАСАВАЙ *(яна на фота)* сёлета адкрыты пункт здачы ягад і грыбоў. На здымку вясковы пенсіянер Іван КІСЛОЎСКІ пасля чарговага ягаднага пахода на балота здае свой журавінавы ўраджай.

НЕ ДА АКЦЫЙ І ЗНІЖАК...

У апошнія гады спажывецкая кааперацыя губляе свае пазіцыі на спажывецкім рынку, адзначаюць у камітэце дзяржкантролю Гомельскай вобласці. Толькі летась колькасць аб'ектаў гандлю спажыўкааперацыі на Гомельшчыне скарацілася на 107 аб'ектаў, зменшыўся розанічны тавараабарот.

Спецыялісты дзяржкантролю сёлета правялі маніторынгі гандлёвай інфраструктуры чатырох суб'ектаў гаспадарання: Добрушскага і Кармянскага райспажыўтаварыства, а таксама прадпрыемстваў «Добрушгандаль» і «Кармахарчгандаль». Ва ўсіх аб'ектах гандлю Добрушскага і Кармянскага раёнаў былі выяўлены сур'ёзныя недахопы: не выконваліся санітарныя нормы і правілы, адсутнічала частка дакументаў, выкладвалася неўпакаваная прадукцыя на дно ахаладжальных вітрын, парушаліся правілы гандлю... Акрамя таго, у пяці крамах пакупнікам прапанавалася адзінаццаць найменняў пратэрмінаванай прадукцыі.

Дарэчы, спецыялістамі Жлобінскага міжраённага камітэта дзяржаўнага кантролю летам быў праведзены маніторынг аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання адпаведнага раёна. Падчас праверкі сеткі крам мясцовага райспажыўтаварыства выяўлены факты продажу тавараў з пратэрмінаванай прыдатнасці, агародніны і пладоў з прыкметамі недабраякаснасці, парушэннем цэласнасці лупіны, шматлікія факты ўжывання сродкаў вымярэння са скончаным тэрмінам паверкі. У асобных гандлёвых аб'ектах спаганялася дадатковая плата за пакаванне вагавых тавараў.

Пастаянная крэдыторская запазычанасць перад пастаўшчыкамі і недахоп уласных абаротных сродкаў не дазваляюць арганізацыям гандлю спажыўкааперацыі падтрымліваць у гандлёвай сетцы шырокі асартымент тавараў, развіваць і прасоўваць папулярныя праграмы лаяльнасці для пакупнікоў (розныя акцыі, зніжкі, бонусы, гандлёвыя назапашванні...). Гэта ў разы змяншае канкурэнтаздольнасць такіх гандлёвых аб'ектаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПЛЮС 100!

У Талачыне сёлета прайшла сотая рэгістрацыя нованароджанага.

Аддзел ЗАГС павіншаваў маладых бацькоў з райцэнтра Дзмітрыя і Кацярыну Пазняковых, чыя дачка Мілана стала сотым зарэгістраваным малым у 2018 годзе, паведамляе «Наша Талачыншчына».

Падчас урачыстай рэгістрацыі нованароджанай прысутнічалі бацькі, бабулі малой, мясцовы актыў.

— Паважаныя бацькі, няхай нараджэнне дзіцяці яшчэ больш аб'яднае вашу сям'ю. Матулі прынясе шчасце і ўсведамленне вялікай моцы жанчыны, а бацьку — вялікі гонар за тое, што гэты маленькі чалавек носіць яго прозвішча, з'яўляецца яго працягам. Не забывайцеся, што сапраўднае шчасце сям'і, калі ў хаце гучаць дзіцячыя галасы. І па традыцыі аддзел ЗАГС з вамі не развітваецца, а кажа вам: «Да новых сустрэч». Чакаем вас праз некаторы час з яшчэ адным сынам або дачушкай, — пажадала бацькам загадчыца загса Ірына Парэпка.

Дарэчы, для Дзмітрыя і Кацярыны нованароджаная стала другім дзіцём у сям'і, пара ўжо выхоўвае пяцігадовага Данііла.

ВЫХАВАННЕ Ў НАЙЛЕПШЫХ ТРАДЫЦЫЯХ

Юныя браслаўчане вывучаюць з маленства беларускую мову і народныя традыцыі.

Такім яскравым і ў той жа час надзвычай цёплым і пяшчотным атрымалася чарговае свята ў першым гарадскім дзіцячым садку. А прысвячалася яно Году малой радзімы і роднай беларускай мове, паведамляе «Браслаўская звязда».

Дарэчы, выхавальнікі гэтай дзіцячай установы пра важнасць ведання мовы не забываюць: вывучаюць з малымі беларускія вершы і песні, праводзяць заняткі па-беларуску. Ды і прылашчыць ці пажурыць на роднай мове атрымліваецца так натуральна! Вось і на свяце дзеці з задавальненнем расказвалі вершыкі, спявалі, гулялі ў народныя гульні. Акрамя таго, даведаліся ад выхавальнікаў цікавыя факты пра сваю малую радзіму.

СТРОЙ НАРОДНЫ — ЗАЎСЁДЫ МОДНЫ

Арт-праект «Творчасць. Пазнанне. Уменне» прайшоў у аграгарадку Валаўск Ельскага раёна, піша «Народны голас».

Дзень адкрытых дзвярэй у Валаўскім цэнтры народных традыцый ператварыўся ў сапраўдную сельскую вечарыну.

У той дзень у вясковы клуб завіталі выхаванцы мясцовай сярэдняй школы. Работнікі цэнтра прэзентавалі відэапраект аб роднай старонцы, які быў прысвечаны Году малой радзімы. А надалей школьнікаў чакала сапраўдная сельская вечарына. Паколькі мерапрыемства праходзіла сярод розных старадаўніх рэчаў, то дзеці з цікавасцю даведаліся, як гэтыя прылады працы карысталіся нашы продкі, якое адзенне насілі ў святы і паўсядзённа. Пад апладысменты гледачоў прайшло дэфіле народнага адзення «Строй народны — заўсёды модны».

А потым пачалося самае сапраўднае вясковае свята. Народны жаночы ансамбль «Валошкі» спяваў прыгожыя песні разам са школьнікамі. Дзеці адгадвалі загадкі, спявалі знаёмыя ўсім народныя песні, гулялі ў гульні, а потым яшчэ і танцавалі. Раўнадушных на свяце не было.

Падрыхтавала Вольга АНУФРЫЕВА.

ЗЯЛЁНЫ КВЭСТ ПА НАВАГРУДКУ

Ён стаў пілотным горадам праекта ГЭФ-ПРААН-Мінпрыроды «Падтрымка зялёнага горадабудаўніцтва ў малых і сярэдніх гарадах Беларусі» («Зялёныя гарады»), не мог застацца ўбаку ад правядзення кампаніі Еўрапейскі тыдзень мабільнасці. Жыхары горада актыўныя і жыццярадасныя, а гарадская адміністрацыя імкнецца забяспечыць устойлівую мабільнасць з дапамогай не толькі правядзення масавых мерапрыемстваў, але і рэканструкцыяй з акцэнтам на экалогію.

Журналісты і госці Навагрудка прайшлі пешшу па вуліцах, каб выканаць гарадскі квэст, распрацаваны мясцовым райвыканкамам, і пазнаёміцца з горадам.

На цэнтральнай плошчы райцэнтра адбыўся сімвалічны заезд на веласіпедах і самакатах з удзелам школьнікаў, моладзі і выхаванцаў дзіцячых садкоў, а дзень завяршыўся велапрабегам «Да мэты ўстойлівага развіцця № 11 — на веласіпедзе!». Велапрабег прайшоў да ветрагенератараў, усталяваных пад Навагрудкам.

Іаана КАЗАНА-ВІШНЯВЕЦКАЯ, каардынатар ААН, пастаянны прадстаўнік ПРААН у Беларусі, якая не толькі ўзнагароджвала юных удзельнікаў, але і прымала ўдзел у 12-кіламетровым велапрабегу, прызналася:

— Я толькі пачынаю знаёміцца з беларускімі гарадамі і вельмі рада, што ў Навагрудку столькі неабыякавых людзей. Яны выбіраюць актыўнасць, здаровы лад жыцця і могуць гэта рабіць ва ўмовах такога прыгожага горада. Рух на роварах — гэта вельмі добра для здароўя людзей, для прыроды, для камунікатыўных зносін. Мы рады былі далучыцца да гэтага мерапрыемства і працаваць разам.

Навагрудак валодае вялікім турыстычным патэнцыялам, перакананыя ў гарадской адміністрацыі, але гэты патэнцыял неабходна развіваць. За год у горадзе бывае каля 50 тысяч турыстаў (для параўнання: насельніцтва самога райцэнтра складае каля 30 тысяч чалавек), але гэтая лічба можа быць павялічана ў некалькі разоў пры развіцці сферы паслуг. Навагрудак мае старажытную гісторыю, тут ёсць археалагічныя і архітэктурныя ўнікальныя аб'екты, пры гэтым актыўна развіваецца зялёнае будаўніцтва, і горад удзельнічае ў экалагічных праграмах. Такі сінтэз багатай гісторыі і сучаснай экалагічнай накіраванасці прыцягвае турыстаў.

Гэта цікава

У цэнтры горада — плошча, да якой вядуць восем (!) вуліц. Тут маецца свой гісторыка-краязнаўчы музей, адна з экспазіцый якога расказвае пра перыяд ВКЛ. Музей быў пабудаваны ў 1936 годзе ў стылі эклектыкі.

У горадзе ёсць уласная карцінная галерэя мастака Кастуся Качана.

У Навагрудку ўстаноўлена каля 60 пляцовак, 200 кантэйнераў для раздзельнага збору цвёрдых камунальных адходаў. Іх атрымалася ўстанавіць з дапамогай праекта ЕС. Ёсць сартавальная станцыя, а таксама зацверджаны праект аб будаўніцтве завода па перапрацоўцы адходаў.

У Доме-музеі Адама Міцкевіча (адкрыты ў 1938 годзе, рэканструяваны ў 1990-м) у рамках праекта ЕС-ПРААН «Развіццё на мясцовым узроўні» з'явіліся аўдыягіды і спецыяльнае абсталяванне для чытання людзьмі з аслабленым зрокам. У доме-музеі ёсць падземны пераход, які злучае жылы дом з флігелем. Экскурсавод па просьбе гасцей можа правесці экскурсію на рускай, беларускай і польскай мовах.

У Навагрудку, на месцы, дзе сёння стаіць помнік Адаму Міцкевічу (яго аўтар — Валяр'ян Янушкевіч), у X—XIII стагоддзях было паселішча рамеснікаў.

Французскія эксперты, якія нядаўна наведвалі горад і распавядалі аб інавацыйных метадах горадабудаўніцтва, казалі пра тое, як трэба «астуджаць» гарады. Яны распрацавалі спецыяльны софт для вызначэння камфортнасці пражывання ў гарадскіх умовах (тэмпература, улік скарачэння выкідаў CO_2 і г. д.). У горадзе ёсць курган Адама Міцкевча, які з'яўляецца наглядным прыкладам таго, як можна панізіць тэмпературу: паўднёвы схіл на некалькі градусаў цяплейшы за паўночны.

У горадзе плануюць распрацаваць план энергаэфектыўнага квартала. На цяперашнім этапе беларускія спецыялісты вывучаюць замежны вопыт (як праектаваць такую забудову, якія існуюць інструменты і праграмнае забеспячэнне). Актыўная работа над такім кварталам пачнецца ў пачатку 2019 года. Пакуль не вызначана, будзе гэта новабудоўля альбо рэканструкцыя старога квартала (апошняе, на думку распрацоўшчыкаў, найбольш актуальна).

У стварэнні парку ў 1925—1926 гадах прымаў актыўны ўдзел Барыс Кіт, дырэктар Навагрудскай беларускай гімназіі, які пасля вайны эміграваў у ЗША, стаў вядомы ў сферы астранаўтыкі, працаваў у НАСА і прымаў удзел у распрацоўцы вадароднага паліва, сродкаў сувязі пры палётах.

Найстаражытная ў горадзе царква, якая захавалася (падмурак XIII стагоддзя, мур XVI стагоддзя) — Барысаглебская.

Разбураная царква Успення Маці Божай была знойдзена пад зямлёй археолагамі. У царкве праходзілі пасяджэнні Трыбунала ВКЛ, гэта быў вышэйшы Апеляцыйны суд княства.

У Навагрудку вельмі ўзгорыстая мясцовасць. Старыя брукаваныя дарогі былі замененыя на асфальтавыя. Пасля дажджоў людзі сутыкнуліся з праблемай затаплення, паколькі вада хутка і беспераашкодна сцякае з горак. Там жа, дзе захаваўся брук, такіх праблем няма.

У горадзе рэалізаваўся праект «Прасвятленне» — мясцовая праграма, накіраваная на далучэнне людзей з інваліднасцю ў грамадскае жыццё. Гэта з'яўляецца пунктам зялёнага горадабудаўніцтва, і ён даступны кожнаму гораду.

Вольга ПРАЛЮК.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 4 кастрычніка 2018 года.